

Beoordelingsrapport LO 01 Safaripark met horeca

Indiener: A. ten Hoeve

Betrokkenen: onbekend

Korte samenvatting van het projectidee:

Richt de 800ha grond in als safaripark op één of enkele gebieden in Flevoland. Door de nabootsing van natuurgebieden van diverse continenten, i.c.m. gelegenheid voor horeca en educatie, zal er recreatieve trekpleister ontstaan. Door de combinatie van vestiging van een vakantiepark en evenementencentrum kan een park ontstaan met landelijke uitstraling.

Hoofdconclusie:

De indiener heeft vooral een concept ingebracht, eerder dan een projectidee dat op een concrete locatie betrekking heeft. Het is zeker de moeite waard om verder te verkennen of het concept als onderdeel van andere projectideeën van bv. de terreinbeherende organisaties en gemeenten gerealiseerd kan worden ('adoptie'). Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindieners(s).

Toelichting/Aandachtspunten:

De project indiener beschikt zelf niet over gronden. Het projectidee betreft een beschrijving zonder concrete locatie en behoeft een aaneengesloten gebied. Het concept heeft raakvlakken met het projectidee Fleverwaard (ZFL02). Adoptie van dit idee door bijvoorbeeld gemeenten en of terreinbeherende organisaties is te verkennen.

Het safaripark is een potentieel leuke toeristische attractie, maar draag niet bij aan nieuwe natuur in de provincie Flevoland. Er hebben al eerder ideeën voor een Flevolands safaripark gespeeld, maar die zijn telkens gestrand. Een zeer goed uitgewerkte business case is wenselijk bij eventueel verdere verkenning. Het is denkbaar dat het concept goed aansluit bij de gedachten van Staatsbosbeheer om het Oostvaardersplassengebied beter beleefbaar te maken (OFL16).

Het idee biedt mogelijkheid voor inhoudelijke aanknoping bij bijvoorbeeld thema water. Voor wat betreft archeologie en bodemwaarden is nog niet veel te zeggen aangezien de locatie onbekend is.

Beoordelingsrapport L002: Diverse natuur

Indiener: S. Lubbersen

Betrokkenen: onbekend

Korte samenvatting van het projectidee:

Het projectidee omvat een aantal losse suggesties m.b.t. het soort natuur in Flevoland. Zo wordt het idee geopperd om stromend water, een (aantal) kronkelig(e) beekje(s) te realiseren. Hoogteverschil (heuvels) en verschillende boomsoorten (gemengd loof- en dennenbos) maakt het landschap afwisselend en aantrekkelijk. Daarnaast zouden bepaalde gebieden kunnen worden ingericht als wildpluk-plekken van oude rassen van diverse fruitsoorten en noten (al dan niet verspreid door het gebied zodat er ook uitdaging in zit).

Tevens wordt ten behoeve van de natuurervaring nog een suggestie gedaan om lange kronkelende wandelroutes aan te leggen die geheel door het bos voeren en die niet worden onderbroken door wegen. Een andere uitdaging die wordt genoemd is om een Flevolands heidegebied te creëren.

Eén van de ideeën achter Oosterwold, het herintroduceren van wolven, realiseren in een klein afgezet gebied waarin ook ander verdwenen wild in Nederlandse bossen wordt uitgezet

Hoofconclusie:

De indiener heeft vooral een concept ingebracht, eerder dan een projectidee dat op een concrete locatie betrekking heeft. Het is zeker de moeite waard om verder te verkennen of het concept als onderdeel van andere projectideeën van bv. de terreinbeherende organisaties en gemeenten gerealiseerd kan worden ('adoptie'). Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindiener(s).

Toelichting/Aandachtspunten:

Het projectidee betreft beleefbare natuur, maar biedt geen rechtstreekse bijdrage aan de versterking van de Ecologische Hoofdstructuur of internationale biodiversiteitsdoelstellingen.

De oproep om meer variatie in de Flevolandse natuur cq. aantrekkelijke inrichting sluit aan bij het Flevolands beleid. Daarbij doet de indiener de oproep om vooral te kijken naar het type natuur dat op het 'oude land' als goede kwaliteit wordt ervaren. De vraag is echter of Flevoland kwaliteiten op het oude land moet copy/pasten. Flevoland heeft mogelijkheden om een eigen ecosysteem met eigen unieke kenmerken en waarden te ontwikkelen.

De diversiteit in de aard van de wateren in de provincie kan vergroot worden. Dit valt eerder in het project Herijking Flevolandse Natuurbeleid dan in het programma Nieuwe Natuur. Dit projectidee zou voorts mogelijk meegenomen kunnen worden in het beleidstraject 'Doelen overige wateren'.

Het projectidee versterkt archeologie of aardkundige waarden niet direct. Aandacht voor de locatiekeuze is nodig om verstoringvrij te blijven. Het wildplukken kan een kans zijn voor het beleefbaar maken van de archeologie. Almere speelt met de

gedachte op een plukbos te combineren met soorten die in de prehistorie in Flevoland voor handen zouden zijn.

Het projectidee ziet toe op de kwaliteit en functie van de natuur. Het betreft invulling van een thema en is als zodanig mogelijk te combineren met andere projectideeën.

Beoordelingsrapport LO03: Luierpark

Indiener: T. Ras

Betrokkenen:

Korte samenvatting van het projectidee:

Een boom geeft zuurstof en zonder zuurstof kan men niet leven. In de jongste provincie van Nederland wordt daarom de mogelijkheid geboden om aan kersverse ouders een geschenk te geven in de vorm van een boom met certificaat voor een pas geboren kindje. De provincie stelt een gebied vast dat ingericht wordt als luierpark. In dit park kan de boom door het gezin op een later tijdstip worden geplant.

Hoofdconclusie:

De indiener heeft vooral een concept ingebracht, eerder dan een projectidee dat op een concrete locatie betrekking heeft. Het is zeker de moeite waard om verder te verkennen of het concept als onderdeel van andere projectideeën van bv. de terreinbeherende organisaties en gemeenten gerealiseerd kan worden ('adoptie'). Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindieners(s).

Toelichting/Aandachtspunten:

Het projectidee is naar analogie van het al bestaande Koningin Wilhelminabos in Het Roggebotzand. Het is niet alleen een leuk idee, maar het biedt tevens kansen voor natuurbeheerders om een extra financiële drager onder hun inrichtings- en beheerkosten te brengen. Daarnaast kan het idee de beleefbaarheid van natuur en de betrokkenheid bij natuur vergroten. Het projectidee kan wellicht ook in aanmerking komen voor een bijdrage uit (bijvoorbeeld) het Oranjefonds of als onderdeel van CO2-compensatie.

Het is onbekend of de indiener zelf de ambitie heeft om ergens grond te verwerven om het Luierbos te realiseren en beheren. Wij kunnen ons voorstellen dat dit niet het geval is. In dat geval is het de moeite waard om te verkennen of het projectidee als onderdeel van andere projectideeën gerealiseerd kan worden, zoals in combinatie met projectidee NFL14: aankoop en inrichting van het NLR-terrein of ZFL12: boscompensatie door Staatsbosbeheer bij het Horsterwold.

Indien aansluiting gevonden kan worden bij andere projectideeën, dan is versterking van robuustheid van natuurgebieden een mogelijkheid. Versterking van de beleving van Flevolandse natuur past in het Flevolandse beleid.

Het concept past mogelijk naast het concept van het KWF bos. De cirkel van leven en dood zou als concept verder uitgewerkt kunnen worden en naar potentie voor adoptie onderzocht kunnen worden.

Er zijn geen directe relaties zichtbaar met de thema's landbouw, waterhuishouding, archeologie en bodemwaarden.

Beoordelingsrapport LO04: Orde van Oranje Nassaubos

Indiener: A. van der Mee

Betrokkenen:

Korte samenvatting van het projectidee:

Orde van Oranje Nassaubos: boom planten bij decoratie. In de vorm van een kroon.

Hoofdconclusie:

De indiener heeft vooral een concept ingebracht, eerder dan een projectidee dat op een concrete locatie betrekking heeft. Het is zeker de moeite waard om verder te verkennen of het concept als onderdeel van andere projectideeën van bv. de terreinbeherende organisaties en gemeenten gerealiseerd kan worden ('adoptie'). Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindiener(s).

Toelichting/Aandachtspunten:

Het projectidee is naar analogie van het al bestaande Koningin Wilhelminabos in Het Roggebotzand. Het is niet alleen een leuk idee, maar het biedt tevens kansen voor natuurbeheerders om een extra financiële drager onder hun inrichtings- en beheerkosten te brengen. Daarnaast kan het idee de beleefbaarheid van natuur en de betrokkenheid bij natuur vergroten. Het projectidee kan wellicht ook in aanmerking komen voor een bijdrage uit (bijvoorbeeld) het Oranjefonds of als onderdeel van CO2-compensatie.

Het is onbekend of de indiener zelf de ambitie heeft om ergens grond te verwerven om het Orde van Oranje Nassaubos te realiseren en beheren. Wij kunnen ons voorstellen dat dit niet het geval is. In dat geval is het de moeite waard om te verkennen of het projectidee als onderdeel van andere projectideeën gerealiseerd kan worden, zoals in combinatie met projectidee NFL 14: aankoop en inrichting van het NLR-terrein of ZFL12: boscompensatie door Staatsbosbeheer bij het Horsterwold.

Indien aansluiting gevonden kan worden bij andere projectideeën, dan is versterking van robuustheid van natuurgebieden een mogelijkheid. Versterking van de beleving van Flevolandse natuur past in het Flevolandse beleid.

Er zijn geen directe relaties zichtbaar met de thema's landbouw, waterhuishouding, archeologie en bodemwaarden.

Beoordelingsrapport LO05: Flevopad

Indiener: T. Jansen van Wild Projects

Betrokken:

Korte samenvatting van het projectidee:

Het projectidee omvat het creëren van een fiets-, mountainbike-, wandel-, hardloop- en skeelerroute die door/langs alle natuurgebieden van Flevoland loopt. De route verbindt alle nieuwe en oude natuurgebieden op een duurzame, aantrekkelijke en sportieve manier. Op dit grote Flevopad kunnen er jaarlijkse Flevolandse fiets-, wandel-, en skeelerrondes worden georganiseerd.

Door campings en Bed&Breakfast te verleiden zich te vestigen aan of nabij het Flevopad kan een bijzondere toeristische attractie ontstaan. Het idee is ook van belang om duurzaamheid te stimuleren en wellicht te positioneren als slow toerisme (toerisme in een tijdperk van vergrijzing).

Hoofdconclusie:

De indiener heeft vooral een concept ingebracht, eerder dan een projectidee dat op een concrete locatie betrekking heeft. Het concept heeft raakvlakken met concepten zoals fietsknooppunten. Het is zeker de moeite waard om verder te verkennen of het concept als onderdeel van andere projectideeën van bv. de terreinbeherende organisaties of gemeenten gerealiseerd zou kunnen worden ('adoptie'). Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindiener(s).

Toelichting/Aandachtspunten:

Het idee beschrijft het recreatief verbinden van bestaande natuurgebieden met mogelijkheden voor verschillend recreatief gebruik. Het is geen toevoeging van nieuwe natuur in Flevoland.

Het betreft beleefbare natuur die geen directe bijdrage aan versterking EHS of internationale biodiversiteit levert. Het beleefbaar maken van natuur is wel een beleidsambitie van provincie Flevoland. Gezocht zou kunnen worden naar aansluiting met andere projectideeën. Staatsbosbeheer merkt op dat langeafstandswandelroutes meestal door de landelijk organisatie hiervoor aangelegd worden.

Het idee ziet toe op een toegevoegde functie en invulling van natuur in Flevoland. Als zelfstandig projectidee past het niet in het programma nieuwe natuur.

Beoordelingsrapport LO06: Extensieve landbouw en demonstratietuinen

Indiener: W. van den Berg

Betrokkenen: -

Korte samenvatting van de projectidee:

Het projectidee geeft, naast algemene aanbevelingen voor gebruik en inrichting van gebieden in Flevoland, diverse suggesties over hoe je landbouwpercelen in de 21e eeuw op een veelzijdige en duurzame manier kunt tentoonstellen. Aan de hand van een extensieve vorm van landbouw worden een aantal kijkrichtingen gegeven over hoe landbouw, natuur, educatie en recreatie hand in hand kunnen gaan. Om de burger meer contact te brengen met de natuur kunnen er fietsroutes worden uitgezet langs akkerbouw percelen met verschillende gewassen met informatie over de hoeveelheid water, gewasbeschermingsmiddel, nutriënten, bemesting, voederwaarde van de gewassen en de gastheerstatus voor de bijen. Ook een tuin met landbouwgewassen kan deze informatie uitdragen. Brennens in de Noord Oostpolder, het terrein van Wageningen UR in Lelystad of het toekomstig Floriade terrein in Almere moeten hiervoor geschikte locaties vormen.

Hoofdconclusie

Het projectidee is niet concreet genoeg om binnen het programma Nieuwe Natuur mee te nemen.

Toelichting/Aandachtspunten

Feitelijk is geen sprake van een projectidee, maar van een bevlogen oproep aan de provincie om op beleidsniveau soms andere keuzes te maken.

Het pleidooi is vanuit de systeembenadering opgesteld en betreft feitelijk het beleidsveld landbouw van de gehele provincie. Er klinkt een duidelijke maatschappelijke betrokkenheid gericht op dit beleidsveld in door. Het pleidooi is mogelijk op dat beleidsterrein inspirerend richting 'the making of the Floriade'. Dit valt echter buiten de scope van het programma Nieuwe Natuur.

Vanuit waterhuishoudkunde, archeologie en bodemwaarde is niet direct een relatie gelegd.

Beoordelingsrapport LO07: Spanningslint in het landschap

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen: onbekend

Korte samenvatting van het projectidee:

Hoogspanningsmasten vormen linten in het landschap. Het betreft in Flevoland 623 masten met een grondoppervlak van ongeveer 100 m²: totaal dus 6 ha. Om het lint te accentueren kunnen onder de hoogspanningsmasten b.v. andere gewassen geproduceerd worden. De voet van de mast leent zich ook voor paddenpoelen (rugstreepad in Noordoostpolder) of voor overstaand gras/graaan in de winter als voedsel voor langstreckende akkervogels. Op de korte termijn zijn voorbeeldprojecten nodig zodat de agrariërs de kansen zien en herkennen.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. In het projectidee is nog niet duidelijk of hiervan sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur. Daarbij wordt echter wel opgemerkt dat een lint van zeer kleine stukjes natuur naar verwachting niet hoog zal scoren, als het langs de criteria van de meetlat wordt gelegd.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Toelichting/Aandachtspunten:

In Flevoland staan 623 masten maal ongeveer 100 m², dit projectidee betreft zo'n 6 hectare. Het betreft een toegevoegde functie, inpasbare natuur, onder de hoogspanningsmasten. Of het werkelijk toepasbaar is zal afhangen van de vrijwillige medewerking van (zeer veel) grondeigenaren en gebruikers. Het projectidee maakt niet duidelijk of het draagvlak voor deze medewerking verkend is.

Het projectidee geeft aan dat samenwerking nodig is met Tennet (eigenaar hoogspanningsmasten) en boeren (LTO). Mocht cofinanciering via de vergroeningsverplichting voor GLB gerealiseerd kunnen worden, dan zou de vergroening 150 euro/ha op voor alle bedrijfshectares opleveren.

Het projectidee betreft niet aantoonbaar een bijdrage aan het Flevolandse natuurbeleid, de versterking EHS of internationale biodiversiteit.

Vanuit landbouwkundig perspectief is het nogal bewerkelijk. Bovendien moet landbouwgrond (al dan niet beteeld) regelmatig worden betreden (met machines) voor onderhoudswerkzaamheden.

Beoordelingsrapport LO08: Kleinschalige kwaliteitsimpulsen

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen: onbekend

Korte samenvatting van het projectidee:

Naast de vrijwilligersgroepen van de terreinbeheerders zijn nog ongeveer 45 groepen actief in Natuur en Landschap. Zij voeren voornamelijk kleinschalig (arbeidsintensief) beheer uit of monitoren specifieke natuurwaarden in een gebied.

Tegenwoordig hebben eigenaren en beheerders minder financiële armslag om deze kosten te kunnen/willen dragen. Toch zal worden geprobeerd om de eigenaar/beheerder zoveel mogelijk te laten betalen voor de verrichte werkzaamheden. Echter door het opleiden, stimuleren en coördineren van de vrijwilligers kan dit waardevolle werk veilig en blijvend uitgevoerd worden. Door het geven van onderwijs in de aspecten ARBO, EHBO, gereedschapsonderhoud en achtergrondinformatie over effectieve maatregelen en natuurwetgeving kunnen hun werkzaamheden worden geoptimaliseerd.

Hoofdconclusie

Het projectidee past niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Een verdere uitwerking binnen dit programma is derhalve niet wenselijk.

Toelichting/Aandachtspunten:

Inzet van vrijwilligers is van groot belang voor vele activiteiten in het landelijk gebied. Het zorgt voor draagvlak en betrokkenheid en levert ook 'handjes' voor werkzaamheden die anders niet of voor veel meer geld uitgevoerd zouden worden.

De werkzaamheden van vrijwilligers zouden mogelijk nog een impuls kunnen geven voor het onder de aandacht brengen van voor de provincie Flevoland belangrijke thema's, echter dit valt buiten het programma Nieuwe Natuur.

Het begeleiden en trainen van vrijwilligers is al een kernactiviteit van Landschapsbeheer, een van de redenen waarom provinciale exploitatiesubsidie door de provincie Flevoland is voortgezet, ook na het wegvallen van de rijkssubsidie.

Het werk van vrijwilligers zou een bijdrage kunnen leveren bij de beleidsterreinen water (monitoring) en archeologie (scheepswrakken markering) en gastvrijheid (recreatie & toerisme). Dit betreffen kwalitatieve invullingen van bestaande inzet en niet een projectidee voor het programma nieuwe natuur.

Beoordelingsrapport LO09: Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen:

Korte samenvatting van het projectidee:

Het landschap van Flevoland kent enkele belangrijke opvallende landschapselementen, zoals laanbeplanting langs wegen, erfsingels, rietkragen langs waterlopen, bosstructuren, poelen en bijzondere bermen.

Om deze specifieke kernkwaliteiten in kwantiteit en kwaliteit beter in kaart te brengen werkt Landschapsbeheer Flevoland al enkele jaren met het landelijk ontwikkeld Meetnet Agrarisch Cultuurlandschap. Een systeem dat in de praktijk uitgewezen heeft te werken. Het systeem is een zowel een goed monitorings- als sturingsinstrument, ook voor de provincie als regisseur van de ruimtelijke ordening. Om het systeem op grote schaal in te zetten is cofinanciering noodzakelijk.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Een verdere uitwerking binnen dit programma is derhalve niet wenselijk.

Aandachtspunten

Het betreft een al bestaande activiteit van landschapsbeheer die door stopzetting van het Investeringsbudget Landelijk Gebied en daarmee het verlies van de structurele rijksbijdrage, in het gedrang komt. Het programma Nieuwe Natuur beoogt niet een alternatieve subsidiemogelijkheid voor dit soort activiteiten te zijn.

Beoordelingsrapport LO10: Een vierkante meter natuur

Indiener: M. Dubois

Betrokkenen:

Korte samenvatting van het projectidee:

Natuur geeft meerwaarde aan je leefomgeving en daarmee aan je leven. Maar draagvlak voor natuur ontstaat niet vanzelf, mensen moeten natuur vaak eerst leren zien. Daarom zou je de mogelijkheid moeten bieden “Een vierkante meter natuur” aan te bieden. Als mensen een stuk natuur kunnen pachten kunnen zij hun eigen invulling geven en zich zo letterlijk verbinden met de natuur.

In de praktijk kan gebruik worden gemaakt van een pachtsysteem en zijn er natuurlijk regels die moeten worden nageleefd. Hierbij valt te denken aan een “light” versie van regels die normaliter in een natuurgebied gelden. Het gepachte gebied mag naar eigen inzicht worden ingericht en gebruikt, zolang de natuur de maatstaf blijft. Particulieren, verenigingen en scholen krijgen zo de mogelijkheid hun eigen stuk natuur te verwerven.

Hoofdconclusie:

Het projectidee kan in deze fase nog niet worden beschouwd als een op zichzelf staand idee dat zelfstandig binnen het programma Nieuwe Natuur verder uitgewerkt en gerealiseerd kan worden.

De projectideeën LO10 en LO11 betreffen in feite twee verschillende kijkrichtingen voor natuur. Deze twee kijkrichtingen kunnen bij alle projectideeën voor nieuwe natuur aan de orde zijn. Het lijkt daarom de moeite van verkennen waard of de twee concepten als onderdeel van andere projectideeën van o.a. de gemeenten of natuurbeheerders geconcretiseerd kunnen worden (‘adoptie’). Denk bijvoorbeeld aan het projectidee ZFL23 van het Flevo-landschap, het concept ‘kamers en suite’(LO13) of de verschillende projectideeën voor de Eemvallei (ZFL16-18). Aan de indiener wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen. Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindiener(s).

Aandachtspunten

Het is een interessant concept voor nieuwe natuur in stadsranden. Het levert een bijdrage aan een diverse en geleidelijke overgang tussen stad en land en draagt bij aan beleefbare natuur. Echter, er wordt geen bijdrage geleverd aan de EHS, internationale biodiversiteit of bestaande natuurcompensatieopgaven.

Het concept kan mogelijk dienen als multiplier bij andere initiatieven.

Beoordelingsrapport LO11: Natuur voor natuur

Indiener: M. Dubois

Betrokkenen:

Korte samenvatting van het projectidee:

Om meer “natuurlijke” natuur ook ruimte te geven, zouden delen van de beschikbare 800 ha kunnen worden ingericht als “natuur voor natuur”. Hierbij kan worden ingezet op plas-dras natuur die meteen als waterberging kan functioneren. Afgewisseld met droge delen om een zo compleet mogelijk ecologisch systeem te genereren. Hier moet worden gekozen voor zo veel mogelijk aaneengesloten gebieden zodat er een robuuste strook waardevolle natuur ontstaat. Wandel- en fietsrecreatie zal niet de hoofdrol vervullen.

Hierbij dient er voor gekozen te worden om de inrichting samen met het bedrijfsleven te doen. Door het bedrijfsleven een kans te geven om voor een onderdeel een bijdrage te geven, levert dit een beter geheel op. Het kan betekenen dat het gebied niet in één keer kan worden ingericht maar in stappen. Echter de meerwaarde van een dergelijk gebied en inrichting is dat burgers en bedrijven grotere betrokkenheid met hun leefomgeving krijgen en daar financieel en emotioneel hun verantwoordelijkheid in nemen. Op deze manier kan er gebouwd worden, in het Flevoland van morgen, aan nieuwe natuur met een consistent karakter.

Hoofdconclusie:

Het projectidee kan in deze fase nog niet worden beschouwd als een op zichzelf staand projectidee dat zelfstandig binnen het programma Nieuwe Natuur verder uitgewerkt en gerealiseerd kan worden.

De projectideeën LO10 en LO11 betreffen in feite twee verschillende kijkrichtingen voor natuur. Deze twee kijkrichtingen kunnen bij alle projectideeën voor nieuwe natuur aan de orde zijn. Het lijkt daarom de moeite van verkennen waard of de twee concepten als onderdeel van andere projectideeën van o.a. de gemeenten of natuurbeheerders geconcretiseerd kunnen worden (‘adoptie’). Denk bijvoorbeeld aan het projectidee ZFL23 van het Flevo-landschap, het concept ‘kamers en suite’ (LO13) of de verschillende projectideeën voor de Eemvallei (ZFL16-18). Aan de indiener wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen. Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindiener(s).

Aandachtspunten

Onderdeel ‘natuur voor natuur’ is geen concreet projectidee, maar meer een aanbeveling/advies hoe om te gaan met de hectares en keuzes. De denkrichting kan wel worden meegenomen bij uitwerking van andere project ideeën. Staatsbosbeheer tekent hierbij aan dat natuur zonder gebruik door mensen niet past in het beeld dat via het programma Nieuwe Natuur wordt beoogd.

De denkrichting sluit aan bij intenties provincie (robuustheid, aaneensluitend, meerwaarde in samenwerking, betrokkenheid). De wateraspecten zijn vergelijkbaar met de oorspronkelijke plannen voor Oostvaarderswold.

Het concept ziet op het maken van combinaties, bijvoorbeeld door waterberging en samenwerking met bedrijven. Niet als zelfstandig projectidee, maar zoekt naar de combinatie met projectideeën nieuwe natuur.

Beoordelingsrapport LO12: Buitenlokaal Speelwildernis

Indiener: Natuur en Milieu Flevoland

Betrokkenen: (lijkt identiek aan ZFL21)

Korte samenvatting van het projectidee:

Stel je voor dat kinderen in de wilde natuur konden ronddarren, zonder dat zij gevaar liepen te verdwalen of aangevallen te worden door een wild zwijn. Helemaal alleen, zonder volwassene in een reuzennatuurspeeltuín. Je leeft voor even in het wild - je speelt er - je eet er, want je weet wat je kunt eten. Het hangt aan de bomen en het zit in de grond.

De oppervlakte is plusminus 10 ha - het kan deel uitmaken van een veel groter natuurgebied. Het gebied zal gekenmerkt worden door moeras-weide, veel water en slenken, dat steeds aan verandering onderhevig is. Aan de ingang kunnen de kinderen intensief gebruik maken van de natuur, hoe verder weg van de ingang hoe meer de dieren de ruimte hebben.

Aan de ingang zal een accommodatie met een groepsruimte voor de kinderen en een horecagelegenheid voor de volwassenen worden gerealiseerd. Daardoor is het ook mogelijk om wekelijks programma's aan te bieden. De natuur levert de speelaanleidingen, er zijn geen materialen, objecten of speeltoestellen van buiten het gebied ingebracht.

Hoofdconclusie:

Het projectidee kan in deze fase nog niet worden beschouwd als een op zichzelf staand projectidee dat zelfstandig binnen het programma Nieuwe Natuur verder uitgewerkt en gerealiseerd kan worden.

Dat neemt niet weg dat het idee van een speelbos interessant is. Het lijkt echter eenvoudiger combineerbaar met transformatie van een bestaand, volwassen bos. Gesproken wordt van een speelbos van ca. 10 ha in of bij Almeerderhout of Pampushout. In dat geval kan de indiener het best in contact treden met de gemeente Almere en met de beheerder van Almeerderhout (Staatsbosbeheer) of Pampushout (Het Flevo-landschap).

De speelnatuur bij het Harderbos (beheerder: Natuurmonumenten) bewijst dat ook een combinatie met jonge aanplant in nieuwe natuur mogelijk is. Indien de indiener die mogelijkheid verder wil verkennen, wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen ('adoptie'). Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindiener(s).

Aandachtspunten

Een speelbos past als idee prima bij het beter beleefbaar maken van natuur. Ook combinaties met andere conceptuele ideeën zoals een eetbaar doolhof (projectidee OFL15) zijn wellicht denkbaar. Is naast een locatie in Almere bijvoorbeeld ook een combinatie met de scouting in Zeewolde denkbaar?

Het idee kan uitgevoerd worden binnen bestaande natuurgebieden (dan zijn diverse locaties mogelijk). Realisatie in Almeerderhout of Pampushout kan compensatie eisen

ingevolge de Spelregels Ingrepen in de EHS. Verevening van die compensatieopgave kan worden ondergebracht in andere projecten onder het uiteindelijke programma nieuwe Natuur. Indien het idee wordt uitgevoerd aansluitend aan bestaand EHS-gebied (waarmee bv tot betere afronding wordt gekomen) leent het zich mogelijk voor nieuwe natuur.

Beoordelingsrapport LO13 Kamers en suite

Indiener: Pascal Peterman

Betrokkenen: (Relatie met ZFL23)

Korte samenvatting van het projectidee:

Het projectidee betreft een concept en een strategie dat ervoor zorgt dat de afzonderlijke projectideeën een plek kunnen worden gegeven. Doel van het concept is om het bestaande grootschalige buitengebied langs de stadsrand op te delen in kamers. De voorkamers aan de stadsranden krijgen een voor mens toegankelijke inrichting, toegang naar de achterkamers vergen een grotere uitdaging. Hierdoor ontstaan meer kansen voor variatie want er is ruimte voor zowel intensieve als extensieve functies. Alle ideeën die nu in het kader van het programma Nieuwe Natuur zijn ingediend en nog bedacht gaan worden zouden allen een plek kunnen krijgen in Kamers en suite.

Binnen het concept moet natuurontwikkeling plaatsvinden op de overgang van stad naar platteland. De stedenranden hebben een grote ruimtedruk. Daarom zou langs de stadsranden de huidige agrarische rationele verkaveling moeten worden geïntensiveerd en opgedeeld tot een oppervlak van 2500 m² per kavel. Deze vermeerdering van kaveltjes (kamers) geven meer mogelijkheden om een gevarieerde natuur en functies in te passen. Circa 8 á 10 kavels van 80 hectare in dit overgangsgebied zijn nodig om de verplichtingen en gewenste ontwikkelingen in te vullen. Hierdoor ontstaat ruimte voor meer dan 4.000 kamers. Deze ‘kamers’ bieden genoeg ruimte als zelfstandige kraam- en voorraadkamer voor natuur- en cultuurdoelen en vormen samen een netwerk van natuurtypen en cultuurfuncties.

Elke kamer krijgt meerdere functies. Een klein percentage wordt door zijn aard of ligging moeilijk bereikbaar en zal alleen fungeren als natuur. Binnen het plan ‘Nieuwe natuur in Flevoland’ zijn en worden kleine en grote, goede of nader te onderzoeken ideeën ingediend. Voorliggend concept biedt ruimte aan deze ideeën en initiatieven en ziet op ideeën die nog bedacht worden in de toekomst.

Hoofdconclusie:

Het projectidee kan in deze fase nog niet worden beschouwd als een op zichzelf staand projectidee dat zelfstandig binnen het programma Nieuwe Natuur verder uitgewerkt en gerealiseerd kan worden.

Dat neemt niet weg dat het concept interessant is. Het lijkt de moeite van verkennen waard of het concept als onderdeel van andere projectideeën van o.a. de gemeenten of natuurbeheerders gerealiseerd zou kunnen worden (‘adoptie’). Denk bijvoorbeeld aan het projectidee ZFL23 van het Flevo-landschap of de verschillende projectideeën voor de Eemvallei (ZFL16-18). Aan de indiener wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen. Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindiener(s).

Aandachtspunten:

Leuk concept dat goed lijkt te passen in de opzet van het Oosterwold of de Floriade en daarbij variatie levert aan de stadsranden. Project levert echter geen bijdrage aan EHS, internationale biodiversiteit en natuurcompensatieverplichtingen. Het initiatief kan

wel een positieve uitwerking hebben voor waterkwaliteit en de waterkwantiteitsopgave.

Bij uitwerking van een combinatie van/met dit idee zou het waterschap dan ook betrokken moeten worden. Daarbij moet ook aandacht worden besteed aan de uitwerking van het begrip 'slim dubbelen' en het organiseren van beheer en onderhoud.

In deze fase kan het idee alleen als combinatie toepasbaar zijn in het kader van het programma nieuwe natuur. Mogelijk kan het dienen als multiplier bij andere initiatieven. Hiertoe is een combinatie met LO14 en LO15 denkbaar.

Beoordelingsrapport LO14 Recycletuin

Indiener: Victor Smit

Betrokkenen: *(wordt op verzoek ondernemer voorlopig vertrouwelijk behandeld, tot businesscase verder is uitgewerkt)*

Korte samenvatting van het projectidee:

Recycletuin: tweede kans-planten en Plant-parkeerplek

Hoofdconclusie:

Het projectidee kan in deze fase nog niet worden beschouwd als een op zichzelf staand projectidee dat zelfstandig binnen het programma Nieuwe Natuur verder uitgewerkt en gerealiseerd kan worden.

Dat neemt niet weg dat het wel een interessant ondernemersidee is. Het lijkt de moeite van verkennen waard of het idee als onderdeel van andere projectideeën van o.a. de gemeenten of natuurbeheerders gerealiseerd zou kunnen worden ('adoptie'). Aan de ondernemer wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen. Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindieners(s).

Aandachtspunten:

Project levert geen bijdrage aan EHS, internationale biodiversiteit en natuurcompensatieverplichtingen. Lijkt een commerciële tuinbouwactiviteit. Bij nadere uitwerking en combinatie met andere initiatieven dient oog te zijn voor het organiseren van draagvlak met particuliere investeerders.

Mogelijk kan het dienen als multiplier bij andere initiatieven. Hiertoe is een combinatie met bijvoorbeeld LO13 en LO15 denkbaar

Beoordelingsrapport LO15 Kerstboomstalling

Indiener: Victor Smit

Betrokkenen: *(wordt op verzoek ondernemer voorlopig vertrouwelijk behandeld, tot businesscase verder is uitgewerkt)*

Korte samenvatting van het projectidee:

Kerstboomstalling met biologische doorkweek.

Hoofdconclusie:

Het projectidee kan in deze fase nog niet worden beschouwd als een op zichzelf staand projectidee dat zelfstandig binnen het programma Nieuwe Natuur verder uitgewerkt en gerealiseerd kan worden.

Dat neemt niet weg dat het wel een interessant ondernemersidee is. Het lijkt de moeite van verkennen waard of het idee als onderdeel van andere projectideeën van o.a. de gemeenten of natuurbeheerders gerealiseerd zou kunnen worden ('adoptie'). Aan de ondernemer wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen. Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindieners(s).

Aandachtspunten:

Het project ziet op een toegevoegde functie / invulling van natuur. In deze fase kan het idee alleen als combinatie toepasbaar zijn in het kader van het programma nieuwe natuur. Hiertoe is bijvoorbeeld een combinatie met LO13 en LO14 denkbaar.

Bij nadere uitwerking van een combinatie dient oog te zijn voor het organiseren van draagvlak met particuliere investeerders.

Realiseerbaarheid onduidelijk. Mocht aansluiting worden gevonden met een investeerder, dan is realiseerbaarheid binnen 5 jaar reëel. In huidige vorm geen bijdrage aan EHS of internationale biodiversiteit en natuurcompensatieverplichtingen

Beoordelingsrapport NFL01: Van Noorderzand naar Urkerveld

Indiener: Gemeente Urk

Ondersteund door: Het Flevo-Landschap, Waterschap Zuiderzeeland
(relatie met NFL02 en NFL07)

Korte samenvatting van het projectidee:

Gemeente Urk wil de omgeving van Noorderzand meer recreatief ontwikkelen en versterken met mogelijkheden van sport. De gemeente Urk streeft ernaar om de begrenzing van de Ecologische Hoofd Structuur ter plaatse van het Noorderzand te verleggen naar een andere locatie. Dit staat in de concept structuurvisie. De boscompensatie bedraagt in totaal minimaal 10,6 hectare en maximaal 17,8 hectare.

Voor de compensatie komen de kavels, liggend tussen Urkerbos en Westermeerdijk, het meest in aanmerking. Deze kavels, ter grootte van 28,7 ha, hebben een gemengde ondergrond en waterhuishouding, hebben beperkte landbouwkundige waarde. Wel hebben deze goede potenties voor natuur. Deze kavels zijn reeds begrensd als te ontwikkelen EHS. Door combinatie met het programma Nieuwe Natuur is aankoop en inrichting van deze kavel voor Urk haalbaar. Daarnaast maakt inrichting van deze kavel een betere bescherming van de aardkundige waarden in het naastgelegen aardkundig reservaat P. van der Lijn mogelijk. Deze ontwikkeling heeft door de aanleg van een wandelpad met dijkovergangen, een uitzichtpunt en eventueel ook nog het bereikbaar maken van dit gebied voor de fietser tevens een belangrijke waarde voor recreatie en toerisme.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Omdat de structuurvisie Urk nog niet door de gemeenteraad is vastgesteld, is nog niet duidelijk wat precies de omvang van de natuurcompensatieverplichting is. Daarom wordt nu in het projectidee een bandbreedte aangehouden. In het vervolg moet helder worden welke omvang (en voor welke natuursoort) de verplichting van Urk heeft. Dit betreft zowel verwerving, inrichting als beheer. Daarmee wordt ook duidelijk wat de omvang van het verzoek richting het programma Nieuwe Natuur in Flevoland is en hoe de kostenverdeling tussen de verschillende partijen zal zijn. Een aandachtspunt is de voorwaarde die Het Flevo-landschap stelt op het punt van beheergelden SNL.

In het projectidee wordt een relatie gelegd met de bescherming van de aardkundige waarden in het naastgelegen aardkundig reservaat P. van der Lijn. Het is wenselijk dat in overleg met Het Flevo-landschap en Waterschap Zuiderzeeland inzichtelijk wordt gemaakt welke maatregelen hiervoor nodig zijn, wat de kosten hiervan kunnen zijn en welke financieringsmogelijkheden hiervoor in beeld kunnen zijn.

Het Waterschap Zuiderzeeland heeft aangegeven als watertoets/vergunningverlener betrokken te willen worden bij de verdere uitwerking van dit plan. Aandachtspunten zijn het vormgeven van de waterpartij en de inpassing in het bestaande watersysteem. Het waterschap vervult geen (mede)trekkersrol. De dijkopgang betreft een looppad

over de kwelsloot tot aan het (buitendijkse) inspectiepad. Dit is voor het waterschap bespreekbaar en kan eventueel middels een Waterwetvergunning geregeld worden. Wellicht is inzet van het Fonds medegebruik keringen mogelijk. Voor ontgrondingen vlak achter de dijk gelden nadere voorwaarden vanuit de Keur.

De betreffende kavel is in het provinciaal beleid begrensd als nog te verwerven nieuwe natuur. Het grenst aan het Urkerbos en door de gevarieerde bodemsamenstelling biedt het goede omstandigheden voor een versterking van de natuurwaarden van het bos. Het gaat hier niet om internationale natuur waarden, waardoor er bij de decentralisatie van natuur geen middelen aan de provincie zijn toegekend voor de aankoop. Hierdoor lijkt financiering via het programma Nieuwe Natuur de meest kansrijke weg.

Het projectidee kan de beleving van aardkundige waarden zeker versterken, onder andere met de uitkijktoren op het Van der Lijn reservaat. Wel zal het plan mogelijk wat van de ondergrond verstoren, met name de zwerfstenen en leemplekken. Een groter risico is de archeologie. Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Noordoostpolder heeft een groot deel van het gebied een hoge archeologische verwachting. Dit betekent dat er archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Als archeologische waarden worden aangetroffen, kan dit een kans zijn om met de vondsten een extra dimensie aan de inrichting te geven.

Net ten noorden van de kavel Van der Pol wordt een windpark gebouwd. In het projectidee wordt aangegeven dat de recreatieve waarde kan toenemen als tevens de strook achter de dijk tot aan Rotterdamse Hoek wordt betrokken. Deze gedachte is ook als projectidee ingediend door Landschapsbeheer Flevoland (NFL7) en Natuur en Milieu Flevoland (NFL8). En die ideeën sluiten op hun beurt weer aan op twee ideeën van Landschapsbeheer Flevoland (NFL5) en Natuurvereniging De Kop van de NOP en Vogelwacht Rutten (NFL6) voor een betere weidevogelbescherming tussen Rotterdamse Hoek en Rutten. Het is wellicht te overwegen om deze samenhangende projectideeën gezamenlijk uit te werken, waardoor synergievoordelen kunnen ontstaan. Daarbij wordt ook gewezen op het informatie- en bezoekerscentrum dat voor het windpark Noordoostpolder wordt gerealiseerd. Daarmee is ook een mogelijke partner genoemd. Overigens is onze indruk dat de recreatieve betekenis van de projectideeën vooral van lokaal belang zal zijn en weinig regionale aantrekkingskracht zal hebben. Bij een gezamenlijke verdere uitwerking is het denkbaar dat natuurdoelen van verschillende projecten in samenhang worden geoptimaliseerd.

In het projectidee wordt gesproken over extra's ten behoeve van de recreatiemogelijkheden. Aangegeven wordt dat hiervoor wordt gedacht aan POP3. Verzocht wordt deze gedachten verder uit te werken.

In het projectidee is beschreven dat het RVOB eigenaar is van de grond en dat Van der Pol de pachter is. Om de grond pachtvrij te krijgen, is medewerking van de pachter nodig. Hiervoor is vrijwillige medewerking van de pachter nodig. Uit het projectidee blijkt niet of hierover al contact is geweest met de pachter.

Beoordelingsrapport NFL02: Eén of enkele bossen bij Urk aanleggen

Indiener: J. Nicolai

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Dhr. Nicolai heeft geopperd om één of enkele bossen aan te leggen bij Urk. Dit projectidee sluit goed aan op het projectidee van gemeente Urk om op de kavels tussen Urkerbos en Westermeerdijk nieuwe natuur te realiseren (NFL01).

Hoofdconclusie:

Voorgesteld wordt om het projectidee NFL01 te beschouwen als een invulling van het idee van dhr. Nicolai. Daarmee is ook helder wie de initiatiefnemer voor de vervolgstappen is.

Toelichting/Aandachtspunten:

In projectidee staat dat de gedachte is geopperd door een agrariër. Een verdere motivering ontbreekt. In de ontwerp structuurvisie van Urk is deze gedachte niet opgenomen. Wel heeft de gemeente Urk projectidee NFL01 ingediend, waarin wordt aangegeven dat bij het Noorderveld een natuurcompensatieverplichting kan ontstaan, die aan de noordkant van het Urkerbos op een perceel van 28,7 hectare gecompenseerd kan worden. Deze kavel is reeds begrensd als te ontwikkelen EHS.

Beoordelingsrapport NFL03: Werelderfgoed Schokland: nieuwe gronden voor een betere toekomst.

Indiener: Gemeente Noordoostpolder

Ondersteund door: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Rijks Vastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf (RVOB), Provincie Flevoland, Stichting Het Flevo-landschap, Waterschap Zuiderzeeland, Land- en Tuinbouworganisatie (LTO-Noord) en de Stichting Boerengoed Schokland

Korte samenvatting van het projectidee:

Ten zuiden van Schokland ligt een gebied, ter grootte van 200 ha, dat door zijn locatie kansrijk is voor de ontwikkeling van beleefbare natuur en recreatie. Het gebied is archeologisch waardevol en kent mede daardoor een vernattingsopgave. Dit betekent dat het gebied steeds minder geschikt wordt voor akkerbouw. Om de status van Werelderfgoed veilig te stellen, recht te doen aan de status van kerngebied binnen de EHS én om verdere degradatie van bodemschatten en landbouwkundig gebruik te voorkomen zullen de functies natuur, recreatie en aangepaste vormen van agrarisch gebruik gecombineerd worden.

Het projectidee voorziet in zowel behoud van archeologische resten, een oplossing voor de agrarische ondernemers in het zuidelijk gebied als in realisatie van nieuwe natuur met een diversiteit aan mogelijke biotopen die de verschillende internationaal gewaardeerde soorten nieuwe ruimtes biedt om te foerageren, broeden en overwinteren. Door vernatting van het zuidelijke deel van het Werelderfgoed worden tevens de archeologische vindplaatsen - waarvan er veel zijn in dit deel - beschermd en ontstaat er een aaneengesloten gebied met hoge diversiteit in landschappen en flora en fauna, dat nog meer aantrekkingskracht biedt voor beleving, recreanten en recreatief ondernemerschap.

Met natuurontwikkeling ontstaan kansen voor uitbreiding van de recreatiemogelijkheden. Schokland heeft een belangrijke recreatieve functie met jaarlijks zo'n 150.000 bezoekers, uit de regio én van verder weg. Er zijn wandel- en fietsmogelijkheden in het gebied met een bijzonder verhaal. Uitbreiding van dit gebied en verbinding met de dijk (en Schokkerhaven en -strand) kunnen de recreatieve mogelijkheden van het gebied vergroten. Om het landschap puur te houden, kunnen vrijkomende erven goed gebruikt worden als bezoekerspunt (onder meer educatieve opgraving), maar lenen zich ook prima voor verblijfsaccommodatie of plattelandstoerisme. Door de bundeling van krachten door gemeente Noordoostpolder, Stichting Het Flevo-landschap en Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed kan de ontwikkeling van recreatie en toerisme naar een hoger plan gebracht worden.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het projectidee wordt helder beschreven dat op en rond Schokland geen sprake is van een duurzame situatie voor archeologie en voor landbouw. Dit geldt zowel voor de noord- als de zuidzijde van Schokland. De gebiedspartners zijn het er unaniem

over eens dat op korte termijn iets moet gebeuren. Om de Werelderfgoedstatus veilig te stellen, recht te doen aan de status van kerngebied binnen de EHS én om verdere degradatie van bodemschatten en landbouwkundig gebruik te voorkomen. Het idee draagt bij aan versterking van de structuur van de Flevolandse landbouw, als aan ondernemers de kans wordt geboden om elders hun bedrijf voort te zetten. De partners hebben geconcludeerd dat vooral voor de zuidzijde maatregelen dringend nodig én mogelijk zijn.

Uitvoering van het projectidee heeft waarde vanuit de optiek van natuur, maar is primair ingegeven van de noodzaak van bescherming van bodemwaarden en vanuit landbouwkundige en waterhuishoudkundige belangen. Dat impliceert naar de mening van de provincie Flevoland dat cofinanciering vanuit die belangen randvoorwaardelijk is. Rijk, gemeente, provincie hebben kaderafspraken gemaakt over toekomstbestendig beheer van het Werelderfgoed. De uitwerking van het projectidee zal ook vanuit deze kaders nader toegelicht moeten worden.

Het is denkbaar dat de volledige financiering voor 200 hectare niet in 2014 rond komt, maar slechts een deel daarvan. Dit maakt het noodzakelijk dat bij de uitwerking aandacht wordt besteed aan prioritering en aan faseringsmogelijkheden.

In het projectidee staan nu intenties, maar nog geen genomen besluiten daaromtrent. Bij de uitwerking van het projectidee moet de zekerheid ontstaan dat een multiplier effect ontstaat op in te zetten natuurhectares.

Dit projectidee heeft tot doel om in hoge mate bij te dragen aan de bescherming van de archeologische waarden in het zuidwesten van het Werelderfgoedgebied. De inrichting van het gebied moet in nauw overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed gebeuren. Voor behoud van de archeologie in de ondergrond is alleen lage, niet diep-wortelende vegetatie mogelijk. Mogelijk moet verder archeologisch onderzoek worden uitgevoerd, met name voor het aanleggen van natuurvriendelijke oevers.

Het Waterschap Zuiderzeeland merkt op dat op en rond Schokland geen duurzame situatie voor archeologie en voor landbouw heerst. De waterhuishoudkundige belangen zijn hieraan gerelateerd. Beide functies stellen verschillende eisen aan het bodem- en waterbeheer. Waterhuishoudkundige belangen in termen van het voorkomen van wateroverlast, die daarmee raken aan de taken van het waterschap, zijn niet te koppelen aan plannen voor nieuwe natuur ten zuiden van het voormalige eiland Schokland. Het plangebied kent geen wateropgave en ligt niet bovenstrooms van een gebied met een wateropgave. In het projectidee wordt geen ruimte gecreëerd voor waterberging. Hooguit zou er tijdelijk water kunnen worden vastgehouden ten tijde van extreme neerslag. Door de omvang van het gebied draagt het projectidee minimaal bij aan een robuuster watersysteem.

Als gebiedspartner heeft het waterschap toegezegd een GGOR studie uit te voeren om te verkennen hoe het watersysteem moet worden ingericht om archeologie daar duurzaam te beschermen (vernating van het gebied), zonder onwenselijke/uitstralingseffecten naar de omgeving. Dit is ook in het projectidee al verwoord.

Uitgangspunt in het programma Nieuwe Natuur is dat hectares worden gerealiseerd die ook planologisch bestemd worden als natuur (met nevenfunctie agrarisch). Instandhouding moet gegarandeerd zijn. Uit het projectidee wordt niet duidelijk of hierop wordt gekoerst: er lijkt nu sprake van extensieve, natte landbouw waarbij omzetting naar nieuwe natuur geen voorwaarde lijkt. Dit moet verduidelijkt worden.

Het projectidee omvat het eigendom van 4 agrarische bedrijven en eigendom van het RVOB. Verplaatsing dient op basis van vrijwilligheid plaats te vinden. Bij de uitwerking moet duidelijkheid ontstaan of er bij de agrariërs draagvlak is voor bedrijfsbeëindiging op de huidige locatie en/of voor verplaatsing. Ook de financiële haalbaarheid hiervan moet worden aangetoond.

Het projectidee heeft toeristisch recreatieve potentie. Maar een technische aanpassing leidt niet automatisch tot meer bezoekers of een langer verblijf. Een communicatie- of promotieplan kan een hulpmiddel zijn om veronderstelde arrangementen met het 'oude land', Urk en Bataviastad te concretiseren.

In het projectidee wordt nu nadruk gelegd op de relatie met het Natura 2000 gebied buitendijks. Het verdient nadere uitwerking wat de bijdrage hieraan kan zijn, dan wel dat vooral sprake is van versterking van de huidige binnendijkse natuurwaarden, een robuuste EHS en biodiversiteitsdoelstellingen. Ook de mogelijke bijdrage aan inlossing van natuurcompensatieverplichtingen moet worden verduidelijkt.

Beoordelingsrapport NFL04: Natuur aan noordwestzijde Schokland

Indiener: J.A. Schenk

Ondersteund door: A. Vos

Korte samenvatting van het projectidee:

Het projectidee omvat het inleveren voor nieuwe natuur, waterberging, recreatie en cultuur van agrarische gronden ten noordwesten van Schokland. Door middel van het aangaan van een samenwerking tussen twee agrariërs doet de mogelijkheid zich voor dat ook enkele andere percelen ten noordwesten van Schokland beschikbaar komen, waardoor een aaneengesloten natuurgebied kan ontstaan. Een vergroting op deze plek van areaal natuur, waterberging, recreatie en cultuur kan bijdragen aan een robuustere contour voor dit unieke stukje Flevoland. Onderdeel van het voorstel is dat de agrariërs een bedrijf dat in eigendom is van provincie Flevoland, in het geheel of gedeeltelijk, terugkopen. Het projectidee betreft evenals NFL03 Schokland.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Indien de indieners ervoor kiezen het projectidee verder uit te werken, dan moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Hierbij wordt wel opgemerkt dat een aantal samenwerkende partijen bij projectidee NFL03 heeft aangegeven prioriteit te geven aan maatregelen aan de zuidkant van Schokland boven maatregelen aan de noordwestkant van Schokland.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het projectidee NFL03 wordt helder beschreven dat op en rond Schokland geen sprake is van een duurzame situatie voor archeologie en voor landbouw. Dit geldt zowel voor de noord- als de zuidzijde van Schokland. De gebiedspartners zijn het er unaniem over eens dat op korte termijn iets moet gebeuren. Om de Werelderfgoed-status veilig te stellen, recht te doen aan de status van kerngebied binnen de EHS én om verdere degradatie van bodemschatten en landbouwkundig gebruik te voorkomen. Het idee draagt bij aan versterking van de structuur van de Flevolandse landbouw, als aan ondernemers de kans wordt geboden om elders hun bedrijf voort te zetten. In het projectidee NFL 3 geeft een aantal partners aan dat zij prioriteit geven aan maatregelen aan de zuidzijde van Schokland. Dit impliceert dat het projectidee aan de noordwestzijde van belang is, maar op minder draagvlak bij die partijen kan rekenen dan het projectidee aan de zuidzijde.

Op basis van de laatste bodemdalingsprognoses en de wateroverlastberekeningen behoren de percelen niet tot het wateropgavegebied Noord-West Schokland. De percelen vallen wel binnen de gewenste bufferzone als contour om Schokland. De wateropgave van betreffende percelen staat in het teken van de archeologie. De wateropgave is afhankelijk van de nieuwste inzichten t.a.v. archeologie.

Ook het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat de beoogde kavels voor de korte termijn niet liggen binnen de contour van aandachtsgebied voor wateroverlast (ofwel: ze voldoen tot 2024 aan de norm). De kavels liggen wel bovenstrooms van het wateroverlastgebied. Dit betekent dat deze kavels afwateren via de Vliegtuigtocht en

Johannes Posttocht, waar ook het gebied waar de wateropgave ligt op afwatert. Als de betreffende kavels ingericht zouden worden als natuurgebied/waterbergingsgebied, dan zou dit de problematiek benedenstroom in het gebied met een wateropgave kunnen beperken, doordat bij hevige neerslag het water langer bovenstrooms vastgehouden wordt. De mate waarin dit het benedenstroomse knelpunt oplost zou meer in detail moeten worden berekend, maar de verwachting van het waterschap is dat dit niet de volledige problematiek zal oplossen.

Voor de wat langere termijn ziet het waterschap het instrument van kavelruil in het gebied wel als een potentieel instrument om het gebied (geleidelijk) te transformeren van een akkerbouwgebied naar een graslandgebied. Andere instrumenten (waaronder eventueel POP3 gelden) en partijen zouden betrokken moeten worden om de haalbaarheid van een dergelijke aanpak te vergroten.

Het plangebied grenst aan Schokland, en kan wellicht tot een versterking van de robuustheid en kwaliteit van de Ecologische Hoofdstructuur op deze plek leiden. Daarvoor zal de ecologische inrichting en mogelijke bijdrage aan natuurwaarden moeten worden uitgewerkt, waarbij ook het toekomstig beheer een aandachtspunt moet zijn.

In het plangebied zijn verschillende archeologische vondsten gedaan, maar het is nog onduidelijk of het hier om behoudenswaardige vindplaatsen gaat. Dat moet nog worden uitgezocht. De gemeente is voornemens om de planologische beperking die nu geldt voor het hele plangebied gedeeltelijk op te heffen, ongeveer gelijk aan de percelen die nu van de RVOB worden gepacht. Op deze percelen is geen sprake van behoudenswaardige vindplaatsen. Voor de overige percelen kan het projectplan mogelijk een kans zijn voor de bescherming van archeologische waarden/verwachtingen, maar dan moet eerst inzichtelijk worden gemaakt welke dat zijn en wat het projectidee precies inhoudt.

De kavel in Zuidelijk Flevoland waar de twee indieners tot samenwerking willen komen, is in eigendom bij de provincie Flevoland. Het te verplaatsen bedrijf bij Schokland omvat circa 20 ha en dit is aanzienlijk kleiner dan het bedrijf in Zuidelijk Flevoland. Er is op dit moment geen inzicht in de financiële haalbaarheid van de verplaatsing van het bedrijf Vos. De hectareprijs nabij Schokland ligt naar verwachting (aanzienlijk) lager dan de hectareprijs in Zuidelijk Flevoland.

Beoordelingsrapport NFL05: Weidevogelgebied in de Kop van de NOP

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen: Het Flevo-landschap (Relatie met NFL06 en NFL07)

Korte samenvatting van het projectidee:

In de Kop van de NOP liggen relatief goede weidevogelgebieden. Op Flevolandse schaal komen hier veel vogels tot broeden. Tussen twee percelen die nu goed functioneren, ligt een perceel ter grootte van 17 ha dat in eigendom is van Domeinen en jaarlijks wordt verpacht. Dit perceel omvormen tot weidevogelperceel levert een zeer sterk aaneengesloten weidevogelgebied op. Het ligt voor de hand dat de gronden uiteindelijk in bezit komen van Flevo-Landschap, de natuurbeheerder die in deze hoek van de polder al de meeste grond heeft. Landschapsbeheer Flevoland stelt hierbij haar expertise t.a.v. weidevogels beschikbaar en haar vrijwilligers die actief meedoen aan weidevogelbescherming.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. In het projectidee is wel sprake van aankoop van percelen, maar onduidelijk is of het de bedoeling is dat deze ook een natuurbestemming krijgen. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om andere financieringsmogelijkheden te onderzoeken, zoals agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1.

Voorts is het denkbaar dat door een combinatie met de projectideeën NFL01, NFL06, NFL07 en NFL08, alsmede door een verkenning van andere financieringsmogelijkheden, een samenhangend projectidee kan ontstaan met synergievoordelen zowel binnen als buiten het programma Nieuwe Natuur. Het initiatief hiervoor ligt bij de indieners van deze projectideeën.

Toelichting/Aandachtspunten:

Aankoop van percelen die een agrarische bestemming behouden, past niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn.

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgen. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het 'klassieke' agrarisch natuurbeheer) levert geen 'bestendige' natuur en past daardoor in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Flevoland heeft voor weidevogelbeheer geen internationale opgave en weidevogelbeheer heeft daarom geen prioriteit in het Flevolandse natuurbeleid.

Dat neemt niet weg dat voor weidevogelbeheer op dit moment nog wel een regeling van kracht is en dat mogelijk ook via het GLB mogelijkheden geboden gaan worden.

Ook kan worden verkend of aangesloten kan worden bij ideeën in het programma Dijk van een Idee of in het Actieplan Bodem en Water. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Voor de noordkant van het Urkerbos heeft de gemeente Urk een projectidee voor natuurcompensatie ingediend (NFL01). In dat projectidee wordt aangegeven dat de recreatieve waarde kan toenemen als tevens de strook achter de dijk tot aan Rotterdamse Hoek wordt betrokken. Deze gedachte is ook als projectidee ingediend door Landschapsbeheer Flevoland (NFL07) en Natuur en Milieu Flevoland (NFL08). En die ideeën sluiten op hun beurt weer aan op dit idee en het idee van Natuurvereniging De Kop van de NOP en Vogelwacht Rutten (NFL06) voor een betere weidevogel-bescherming tussen Rotterdamse Hoek en Rutten. Het is wellicht te overwegen om deze samenhangende projectideeën gezamenlijk uit te werken, waardoor synergievoordelen kunnen ontstaan. Daarbij wordt ook gewezen op het informatie- en bezoekerscentrum dat voor het windpark Noordoostpolder wordt gerealiseerd. Daarmee is ook een mogelijke partner genoemd.

Beoordelingsrapport NFL06: Weidevogelkavels langs de IJsselmeerdijk

Indiener: Natuurvereniging De Kop van de Nop

Betrokkenen: Vogelwacht Rutten (relatie met NFL05 en NFL07)

Korte samenvatting van het projectidee:

Creëer kavels (van ongeveer 24 ha) gelegen tussen de intensieve landbouw, speciaal voor weidevogels en laat de initiatiefnemers het beheren. De kavels zijn bij voorkeur gesitueerd aan de IJsselmeerdijk en bevatten de nodige kwel. Hierdoor komt het voedsel hoog te liggen en is het goed bereikbaar voor de weidevogels.

Van alle weidevogelnesten in heel Flevoland worden de meeste nesten gevonden in de Kop van NOP. Maar weidevogels en voorkomende akkerbouwvogels hebben het in dit intensieve agrarische gebied moeilijk. De akkerranden zijn niet geschikt als broedplaats. Deze plek is voor de vogels vaak te klein en te onrustig.

Een andere belangrijke functie van de kavelexploitatie is er één van educatieve aard. Vrijwilligers van de Kop van de Nop en Vogelwacht Rutten geven ieder voorjaar een rondleiding aan basisscholieren uit de omgeving. Zij leveren behalve lesmateriaal en verrekijkers ook een verrijdbare vogelhut. Doordat een landbouw- en natuurvereniging deze kavel beheert is de weidevogel niet langer afhankelijk van de welwillendheid van de boer, maar heeft hij een natuurvereniging achter zich staan die de belangen van de weidevogels behartigt.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. In het projectidee is nog niet duidelijk of hiervan sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Voorts is het denkbaar dat door een combinatie met de projectideeën NFL01, NFL06, NFL07 en NFL08, alsmede door een verkenning van andere financieringsmogelijkheden, een samenhangend projectidee kan ontstaan met synergievoordelen buiten het programma Nieuwe Natuur. Het initiatief hiervoor ligt bij de indieners van het projectidee.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het 'klassieke' agrarisch natuurbeheer) levert geen 'bestendige' natuur en past daardoor in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Flevoland heeft voor weidevogel-

beheer geen internationale opgave en weidevogelbeheer heeft daarom geen prioriteit in het Flevolandse natuurbeleid.

Dat neemt niet weg dat voor weidevogelbeheer op dit moment nog een regeling van kracht is en dat mogelijk ook via het GLB mogelijkheden geboden gaan worden. Ook kan mogelijk worden aangesloten bij het project Dijk van een Idee of bij het Actieplan Bodem en Water. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Het Waterschap Zuiderzeeland merkt op dat vernatting in relatie tot de waterkering een aandachtspunt is. Daarom wil het waterschap betrokken worden als vergunningverlener, wanneer dit projectidee verder uitgewerkt wordt. Het waterschap wijst er op dat indienen van het idee voor Dijk van een Idee een optie is.

Voor de noordkant van het Urkerbos heeft de gemeente Urk een projectidee voor natuurcompensatie ingediend (NFL01). In dat projectidee wordt aangegeven dat de recreatieve waarde kan toenemen als tevens de strook achter de dijk tot aan Rotterdamse Hoek wordt betrokken. Deze gedachte is ook als projectidee ingediend door Landschapsbeheer Flevoland (NFL07) en Natuur en Milieu Flevoland (NFL08). En die ideeën sluiten op hun beurt weer aan op twee ideeën van Landschapsbeheer Flevoland (NFL05) en Natuurvereniging De Kop van de NOP en Vogelwacht Rutten (NFL06) voor een betere weidevogelbescherming tussen Rotterdamse Hoek en Rutten. Het is wellicht te overwegen om deze samenhangende projectideeën gezamenlijk uit te werken, waardoor synergievoordelen kunnen ontstaan. Daarbij wordt ook gewezen op het informatie- en bezoekerscentrum dat voor het windpark Noordoostpolder wordt gerealiseerd. Daarmee is ook een mogelijke partner genoemd.

Beoordelingsrapport NFL07: Groene rand tussen windmolens en dijksloot

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen: Het Flevo-Landschap (relatie met NFL01, NFL05, NFL06 en NFL08)

Korte samenvatting van het projectidee:

Langs de Westermeerdijk en Noordermeerdijk in de Noordoostpolder wordt een groot windmolenpark gebouwd. Dit windmolenpark zal het tot nog toe agrarische landschap aanzienlijk veranderen. Landschapsbeheer Flevoland en Het Flevo-landschap zien samen met NOP Agrowind bv en de Agrarische Natuurvereniging Kop van NOP een kans om behalve de windmolenopstellingen ook een natuurlijke component toe te voegen aan het landschap. Een component die landschappelijke- en ecologische waarde heeft.

Tussen de dijksloot en de binnendijkse molens incl. onderhoudsweg ligt een strook van circa 15 meter breed. Het is van nature een natte strook grond, heeft dus landbouwkundig weinig waarde en door de onderhoudsweg is hij afgesneden van de rest van de kavels. Daardoor is her en der verruiging zichtbaar of worden er tijdelijke gewassen als maïs neergezet. Het betreft een strook van 15 m breed over een lengte van 15 km, in totaal zo'n 7,5 ha.

De strook is smal, maar breed genoeg om een fraai landschappelijk lint langs de polderdijk te vormen. Een lint dat ook in ecologische zin het nodige kan betekenen wanneer rekening wordt gehouden met de beperkingen die de locatie heeft. Ook de gemeente Noordoostpolder zegt in het ontwerp Structuurvisie Noordoostpolder dat langs de voet van de buitendijk kunnen (binnendijs) kansen voor ontwikkeling van natte natuur kunnen worden benut. Een relatief natte strook langs de dijken kan een meerwaarde hebben voor de natuur, bijvoorbeeld een verbindingsfunctie vervullen voor kleinere vogels.

Hoofdconclusie:

Uit de beschrijving is niet op te maken of er sprake is van verwerving van percelen die een natuurfunctie krijgen of dat de betreffende percelen een agrarische bestemming houden. Indien percelen een natuurbestemming krijgen, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Bij een verdere uitwerking is het noodzakelijk dat indiener, aan de hand van de criteria van de meetlat, veel concreter aangeeft op welke wijze tot een haalbaar en betaalbaar project kan worden gekomen.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Voorts is het denkbaar dat door een combinatie met de projectideeën NFL01, NFL06, NFL07 en NFL08, alsmede door een verkenning van andere financieringsmogelijkheden, een samenhangend projectidee kan ontstaan met synergievoordelen buiten het programma Nieuwe Natuur. Het initiatief hiervoor ligt bij de indieners van het projectidee.

Toelichting/Aandachtspunten:

Indien sprake is van een vorm van agrarisch natuurbeheer en geen planologische wijziging naar de hoofdfunctie natuur plaatsvindt, wordt in beginsel niet voldaan aan een voorwaarde uit het programma Nieuwe Natuur. Financiering vanuit andere regelingen, zoals het GLB, is denkbaar. Wellicht is ook aansluiting mogelijk bij het programma Dijk van een Idee. Stapeling van regelingen is dan wel een aandachtspunt, omdat dit niet altijd mogelijk is en bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Het projectidee kan in combinatie met inrichting van Rotterdamse Hoek en het projectidee NFL01 tot versterking van de EHS leiden. Het projectidee levert mogelijk inpasbare en beleefbare natuur op. De bijdrage aan de biodiversiteitsdoelstelling zal gering zijn. De aantrekkende werking voor vogels is een aandachtspunt, gelet op de ligging bij windmolens. De potentie voor aquatische ecologie is gering.

Een natuurstrook met een lengte van circa 15 kilometer betekent dat relatief veel belanghebbenden (gebruikers en eigenaren) medewerking moeten verlenen. Uit het projectidee blijkt niet dat het draagvlak hiervoor al is getoetst bij deze belanghebbenden. Gebruik als kopakker is ook denkbaar. Aandachtspunt is ook het beheer van een dergelijke strook: waar komen de middelen vandaan en kan dit kosten efficiënt? Het is de vraag of alle belanghebbenden op vrijwillige basis willen meewerken aan inrichting en beheer.

De gevolgen voor de stabiliteit van de dijk dienen te worden onderzocht. De waterhuishouding van deze geïsoleerde strook is moeilijk te optimaliseren voor de landbouw, zodat extensivering voor de hand ligt. Ook het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat vernatting van een perceel grenzend aan de dijk een aandachtspunt is, net als eventuele bestemming van natuur grenzend aan de dijk (vanwege beheer en onderhoud). De kwelsloot maakt onderdeel uit van de kering. Hier kan dan ook alleen onder voorwaarden natuur worden gerealiseerd. Het waterschap wil als watertoetsers/vergunningverlener betrokken worden wanneer dit projectidee verder uitgewerkt wordt.

Beoordelingsrapport NFL08: Kwelsloot Rotterdamse Hoek-Urkerbos

Indiener: Natuur en Milieu Flevoland

Betrokkenen: - (relatie met NFL01 en NFL07)

Korte samenvatting van het projectidee:

De westelijke rand van de Noordoostpolder (grosfeg tussen de Friese Hoek en het Urkerbos) is een gebied met een sterke kwelstroom. Het kwelwater is van slechte kwaliteit door de hoeveelheid ijzer en natrium. Direct achter de dijken ligt een kwelsloot over de gehele lengte van de westrand van de polder. Deze kwelsloot zou goed kunnen fungeren als ecologische verbinding tussen de Rotterdamse Hoek en het Urkerbos. Aan de buitendijkse kant van de Rotterdamse Hoek wordt bovendien een nieuwe verondieping gemaakt als mitigerende maatregel en scheepvaartveiligheidsvoorziening voor het nieuwe windpark Noordoostpolder.

Het windpark Noordoostpolder valt niet onder het opschalings- en saneringsbeleid van de Provincie Flevoland en kent daardoor geen verplichte gebiedsgebonden bijdrage. De woonkernen in de buurt van het windpark ontvangen van de exploitant een jaarlijkse bijdrage. Het zou mooi zijn als natuur en landschap in de buurt ook zouden kunnen profiteren van de komst van het windpark. De aanleg van de verbrede kwelstrook zou dan gefinancierd kunnen worden door het Windpark Noordoostpolder.

Hoofdconclusie:

Het projectidee is erg summier. Uit de beschrijving is niet op te maken of er sprake is van verwerving van percelen die een natuurfunctie krijgen of alleen een andere inrichting van de bestaande sloot. Wanneer sprake is van gronden die een natuurbestemming krijgen, dan past dit idee in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Bij een verdere uitwerking is het noodzakelijk dat indiener, aan de hand van de criteria van de meetlat, veel concreter aangeeft op welke wijze tot een haalbaar en betaalbaar project kan worden gekomen.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Voorts is het denkbaar dat door een combinatie met de projectideeën NFL01, NFL06, NFL07 en NFL08, alsmede door een verkenning van andere financieringsmogelijkheden, een samenhangend projectidee kan ontstaan met synergievoordelen buiten het programma Nieuwe Natuur. Het initiatief hiervoor ligt bij de indieners van het projectidee.

Toelichting/Aandachtspunten:

Indien sprake is van een vorm van agrarisch natuurbeheer en geen planologische wijziging naar de hoofdfunctie natuur plaatsvindt, wordt in beginsel niet voldaan aan een voorwaarde uit het programma Nieuwe Natuur. Financiering vanuit andere regelingen, zoals het GLB, is denkbaar. Wellicht is ook aansluiting mogelijk bij het programma Dijk van een Idee. Stapeling van regelingen is dan wel een aandachtspunt, omdat dit niet altijd mogelijk is en bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Het projectidee kan in combinatie met inrichting van Rotterdamse Hoek en het projectidee NFL01 tot versterking van de EHS leiden. Het projectidee levert mogelijk inpasbare en beleefbare natuur op. De bijdrage aan de biodiversiteitsdoelstelling zal gering zijn. De aantrekkende werking voor vogels is een aandachtspunt, gelet op de ligging bij windmolens. De potentie voor aquatische ecologie is gering.

Het benutten van de kwelsloot als ecologische zone betekent dat relatief veel belanghebbenden (gebruikers en eigenaren) medewerking moeten verlenen. Uit het projectidee blijkt niet dat het draagvlak hiervoor al is getoetst bij deze belanghebbenden. Het is de vraag of alle belanghebbenden op vrijwillige basis willen meewerken aan inrichting en beheer.

De gevolgen voor de stabiliteit van de dijk dienen te worden onderzocht. De waterhuishouding van deze geïsoleerde strook is moeilijk te optimaliseren voor de landbouw, zodat extensivering voor de hand ligt. Ook het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat vernatting van een perceel grenzend aan de dijk een aandachtspunt is, net als eventuele bestemming van natuur grenzend aan de dijk (vanwege beheer en onderhoud). De kwelsloot maakt onderdeel uit van de kering. Hier kan dan ook alleen onder voorwaarden natuur worden gerealiseerd. Het waterschap wil als watertoetser/vergunningverlener betrokken worden wanneer dit projectidee verder uitgewerkt wordt.

Beoordelingsrapport NFL09: Toevoeging perceel aan Kuinderbos

Indiener: Staatsbosbeheer

Betrokkenen: - (mogelijk is er een relatie met NFL10)

Korte samenvatting van het projectidee:

Staatsbosbeheer stelt voor een eerder gewenst perceel aan het Kuinderbos toe te voegen om zo een robuuste verbinding aan te leggen tussen het 'Dorrebos' en de 'Veenkuil'. Dit gebied krijgt vervolgens een inrichting zoals het Schansveld, met water, vennen, struiken en struweel. Het perceel is door de provincie begrensd als nog te ontwikkelen EHS, maar het perceel is nog niet verworven en ingericht.

Daarnaast wil Staatsbosbeheer de recreatieve en landschappelijke verbinding tussen het Kuinderbos en Emmeloord versterken.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Dit projectidee levert naar verwachting vitale natuur op. Het perceel is door de provincie begrensd als nog te ontwikkelen EHS, maar is nog niet verworven en ingericht. Het gaat hier niet om internationale natuur waarden, waardoor en bij de decentralisatie van natuur geen middelen aan de provincie zijn toegekend voor realisatie. Verwerving draagt bij aan de versterking van de EHS en het robuuster maken van de Flevolandse natuur. Het projectidee kan hiermee een bijdrage leveren aan de realisatie van het Flevolandse natuurbeleid en mogelijkheden bieden voor bestaande compensatieverplichtingen. Aandachtspunt is de financiering van het beheer.

De burchten van Kuinre en het gebied er omheen zijn aangewezen door de provincie als PARk-gebied (provinciaal archeologisch en aardkundige kerngebied). Er is een hoge kans op archeologische en aardkundige waarden (veenkuilen) in dit gebied. In PARk-gebied mogen archeologische waarden in principe niet geroerd worden. Archeologisch onderzoek is mogelijk noodzakelijk (zoals ook bij Schansveld is gebeurd).

Het Waterschap Zuiderzeeland geeft aan als watertoetsers/vergunningverlener betrokken te willen worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport NFL10: Landgoed Wellerwaard

Indiener: Grontmij

Betrokkenen: een lokale initiatiefnemer (mogelijk relatie met NFL09)

Korte samenvatting van het projectidee:

De gemeente Noordoostpolder, de provincie Flevoland en het waterschap Zuiderzeeland hebben samen met andere partijen de afgelopen jaren gewerkt aan de realisatie van een ecologische en recreatieve verbinding tussen Emmeloord en het Kuinderbos. In het midden van deze verbinding ligt de Wellerwaard dat een aantrekkelijk groen recreatiegebied moet worden. Een groot deel van de inrichtingsmaatregelen is reeds uitgevoerd. Ten noorden van dit natte natuurgebied biedt de gemeente in het bestemmingsplan mogelijkheden voor landelijk wonen. Echter er is op dit moment nog geen enkele kavel verkocht. Grontmij heeft samen met een lokale initiatiefnemer een concreet idee ontwikkeld om de ontwikkeling van deze strook daadwerkelijk ter hand te nemen: een nieuw landgoed.

Het idee behelst het ontwikkelen van een fraai landgoed van ongeveer 10 hectare in de corridor Emmeloord-Kuinderbos. Binnen het landgoed willen we zowel de woonfunctie invullen, als ook nieuwe natuur realiseren die de aangrenzende natuur aanvult en robuuster maakt. Bovendien breiden we hiermee ook de mogelijkheden voor recreanten uit. Een initiatiefnemer gaat dit landgoed samen met Grontmij ontwikkelen. Het plan kan een vliegwiel worden voor de ontwikkeling van het woongebied.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Het projectidee levert naar verwachting beleefbare, functionele en inpasbare natuur op. Mogelijk is ook sprake van een bijdrage aan de versterking van de EHS en het robuuster maken van de Flevolandse natuur. Voorts kan sprake zijn van een bijdrage aan bestaande natuurcompensatieverplichtingen. Opgemerkt moet worden dat geen sprake is van mogelijk inzet van compensatieverplichting voor kiekendieffoerageergebied, aangezien die verplichtingen rond de Oostvaardersplassen zijn ontstaan. De provincie ziet dit projectidee als een kans om de ontwikkeling van de Wellerwaard aan te zwengelen.

Omzetting van 5 hectare agrarische grond in bestemming natuur, behoeft een planologische wijziging. Bij de uitwerking moet duidelijk worden dat de gemeente hiertoe bereid is, met vastlegging van de kwaliteit van de natuur. Ook moet aandacht worden besteed aan voorwaarden die de gemeente wellicht reeds heeft gesteld in relatie tot de bestaande ontwikkeling. Voorts moet helderheid bestaan over het bereiken van overeenstemming met de huidige gebruiker van de grond en over de continuïteit in en financiering van het beheer.

Het plan gaat uit van het realiseren van geïsoleerde natte natuur aangrenzend aan de Wellerwaard. Dit draagt niet bij aan de doelen voor waterkwaliteit of waterberging.

De waterberging die eventueel wordt onttrokken aan het watersysteem zal moeten worden gecompenseerd. Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat het gebied een waterbergingsgebied is, dat verlaagd is aangelegd. Dit heeft consequenties voor bebouwing in dit gebied (waterrobuust bouwen). Het waterschap wil betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Landgoedontwikkeling heeft naast een natuurcomponent ook een economische component. Bij de nadere uitwerking is het gewenst dat inzicht wordt gegeven in de multiplier die deze combinatie oplevert.

Beoordelingsrapport NFL11: Tellocatie Zwolsehoek

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen: Het Flevo-landschap (relatie met OFL09)

Korte samenvatting van het projectidee:

Bij de Ketelbrug ligt een belangrijke tellocatie voor vogels: Zwolsehoek. Jaarlijks tellen vrijwilligers hier gedurende 550-600 uur ruim 1,5 miljoen vogels. De tellers geven aan dat enige beschutting nabij de telposten gewenst is en stellen voor een simpele constructie neer te zetten op deze locatie. Gezocht moet worden naar een definitief ontwerp samen met de tellers en de eigenaar/beheerder van de dijk. Landschapsbeheer Flevoland wil hier een coördinerende rol in spelen. Het dijkvak aan de IJsselmeerzijde zal binnen afzienbare tijd op de schop gaan. Het meenemen van dit werk in het totale project zal nauwelijks meerkosten opleveren.

Hoofdconclusie:

Dit projectidee betreft geen realisatie van nieuwe natuur en voldoet daarmee niet aan de voorwaarden van het programma.

Toelichting/Aandachtspunten:

Dit project levert geen nieuwe natuur op. Dit neemt niet weg dat een kwaliteitsimpuls aan tellocaties waardevol kan zijn. Daarom wordt aan de indiener geadviseerd om met de dijkbeheerder in overleg te treden om een begroting te maken en te verkennen welke dekkingsmogelijkheden er zijn. Wellicht is een relatie met het project Dijk van een Idee mogelijk. Het Waterschap Zuiderzeeland verwijst naar de mogelijkheden in het Fonds medegebruik keringen.

Beoordelingsrapport NFL12: Akkervogelbolwerk rond Op d'n Akker

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen: Het Flevo-Landschap

Korte samenvatting van het projectidee:

Akkervogels als veldleeuwerik, graspieper en grauwe kiekendief zijn gebaat bij minder intensief en effectief akkerbouwbeheer. Daarnaast vragen deze vogels om een aaneengesloten oppervlakte in een open omgeving. Binnen de huidige akkerbouw is daarvoor weinig ruimte. Akkerpercelen waar minder effectief verbouwd worden, leveren minder inkomsten op voor de agrariër. Alleen agrariërs die de landbouw verbreed hebben, kunnen dergelijke akkerpercelen op een andere manier benutten zodat zij het verlies aan inkomsten (gedeeltelijk) kunnen compenseren.

Op d'n Akker in Nagele is een bedrijf waar toerisme een belangrijke rol speelt. Nabij Op d'n Akker zijn kavels van Domeinen. Sommige van deze kavels zijn minder geschikt voor de moderne landbouw. Deze gronden zouden juist voor natuurrijke akkers interessant kunnen zijn. Onderzocht moet worden hoe de vogelrijke akkerkavels voldoende inkomsten kunnen genereren. Er liggen kansen om de 5% regeling van het GLB hierbij in te zetten

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. Uit het projectidee blijkt nog niet duidelijk of hiervan - bijvoorbeeld op kernkavels - sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet dan nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het 'klassieke' agrarisch natuurbeheer) levert geen 'bestendige' natuur en past daardoor in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Beheer gericht op akkervogels past daarentegen wel in de doelstelling voor de Leefgebiedenbenadering.

Dat neemt niet weg dat wellicht financiering via bestaande middelen voor agrarisch natuurbeheer of het GLB mogelijk zijn. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Het betreft gronden van anderen die hun bereidheid om mee te werken nog niet hebben getoond. In principe zou het plan gefaseerd uitgevoerd kunnen worden.

Uit het projectidee wordt niet duidelijk of al is gesproken met grondeigenaren en –gebruikers en of bij hen sprake is van draagvlak. Daardoor is ook niet duidelijk of het projectidee bedrijfseconomisch haalbaar is.

In het projectidee wordt verwezen naar een te droge waterhuishoudkundige situatie voor optimale landbouw. Dit is in de Noordoostpolder nergens een probleem. Vanuit waterhuishouding is er geen reden om deze kavels te transformeren naar een andere functie. Het Waterschap Zuiderzeeland geeft aan als watertoetsers/vergunningverlener betrokken te willen worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport NFL13: Versterking weidevogelgebied Zwarte Hoek

Indiener: Natuurmonumenten

Betrokkenen: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Zwarte Hoek grenst aan het Natura 2000-gebied Zwarte Meer en kan dit laaglandmeer completer maken. Er is reeds 35 ha verworven en ingericht voor weidevogels, met slenken waarin lang water blijft staan. Door aankoop van extra percelen (ook 35 ha) kan de hydrologie nog beter op afgestemd worden, kan een robuuster weidevogelgebied gerealiseerd worden en kan een plas gemaakt worden, die bij slecht weer als vluchtplaats voor watervogels op het Zwarte Meer kan dienen. De nog te verwerven gronden zijn begrensd als te ontwikkelen EHS.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past in beginsel binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en kan verder uitgewerkt worden. Indien de indiener besluit het projectidee verder uit te werken, moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het 'klassieke' agrarisch natuurbeheer) levert geen 'bestendige' natuur en past daardoor niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn.

In dit geval – anders dan de projectideeën voor weidevogelgebieden NFL05 en NFL06 – gaat het echter om percelen die zijn begrensd als te ontwikkelen EHS. Als deze percelen worden verworven en ingericht, worden ze bestemd als natuurgebied, al blijft agrarisch medegebruik mogelijk. Hierdoor past dit projectidee binnen de voorwaarden van het programma Nieuwe natuur. Hierbij wordt echter aangetekend dat investeringen in weidevogelbeheer geen prioriteit hebben in het Flevolandse natuurbeleid. Aangezien weidevogels voor Flevoland geen internationale opgave zijn is bij de decentralisatie natuur aan Flevoland geen budget toegekend voor verwerving en inrichting van deze in het verleden begrensde percelen. Het is denkbaar dat bij de actualisatie van het natuurbeleid de begrenzing van deze percelen wordt gehaald. Het projectidee kwalificeert in beginsel wel binnen het programma Nieuwe Natuur, maar heeft naar verwachting ten opzichte van andere projectideeën een minder hoge prioriteit.

Dat neemt niet weg dat ook buiten het programma Nieuwe Natuur voor weidevogelbeheer op dit moment nog een regeling van kracht is en dat mogelijk ook via het GLB mogelijkheden geboden gaan worden. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Uit het projectidee wordt niet duidelijk of de huidige grondgebruiker wil meewerken. Van structuurverbetering voor de landbouw kan sprake zijn als de agrarisch ondernemer elders een goed verkaveld bedrijf krijgt aangeboden.

Een deel van het plangebied heeft op de archeologische beleidskaart van de gemeente een hoge archeologische verwachting. Afhankelijk van de inrichting zou dit kunnen betekenen dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Is het openstellen van een fietspad langs de Zwartemeerdijk een combinatie-mogelijkheid? Het Waterschap Zuiderzeeland wijst voor de realisatie van een vogelkijkhut en het fietspad Zwartemeerdijk naar het Fonds Medegebruik Keringen. Het waterschap wil als watertoetsser/vergunningverlener betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport NFL14: Aankoop en inrichting NLR-terrein

Indiener: Natuurmonumenten

Betrokkenen: NLR en mogelijk Het Flevo-landschap en energiemaatschappijen

Korte samenvatting van het projectidee:

Vereniging Natuurmonumenten wil 152 ha grond van het Nationaal Lucht- en Ruimtevaart Laboratorium (NLR) verwerven. Hierdoor kan hij niet alleen de natuur robuuster te maken, maar ook het Waterloopbos met het Nationaal Park Weerribben-Wieden verbinden.

NLR kan zich door de grondverkoop toekomstbestendig heroriënteren: het bedrijf heeft nieuwe investeringsplannen. Voor NLR is het een essentiële voorwaarde dat er voldoende financiën gevonden worden om duurzame nieuwbouw te kunnen financieren. Bij duurzame nieuwbouw houdt NLR rekening met een mogelijke groei in werkgelegenheid van 10-15%. Er liggen combinatiemogelijkheden tussen het programma Nieuwe natuur en het programma ZZL, vooral door de economische impuls die verbreed kan worden met verblijfsrecreatie, uitbreiden fiets- en wandelnetwerk, gebiedsbrede marketing en samenwerking met Nationaal Park Weerribben-Wieden.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Dit projectidee levert naar verwachting beleefbare, functionele en inpasbare natuur op. Mogelijk wordt ook een bijdrage geleverd aan internationale natuurodoelen (moerasnatuur). Door deze areaalvergroting wordt de Flevolandse natuur robuuster en kan een bijdrage geleverd worden aan bestaande compensatieverplichtingen. Versterking van bestaande natuurwaarden sluit aan op het Flevolandse natuurbeleid.

Ook vanuit toeristisch-recreatief oogpunt heeft het projectidee grote potentie, als tevens een verblijfslocatie op het NLR-terrein wordt gerealiseerd. Het nabijgelegen gebied De Weerribben biedt weinig verblijfsaccommodatie en het NLR-terrein zou in deze behoefte kunnen voorzien. Ook kan het projectidee een grote bijdrage leveren aan de belevingswaarde van het voorgedragen rijksmonument Waterloopbos.

Daarnaast is het projectidee van belangrijke economische betekenis, indien het NLR hierdoor in staat wordt gesteld om investeringen te doen om nieuwbouw en werkgelegenheidsgroei te realiseren. Het veronderstelt wel dat in de eventuele aankoop een koppeling wordt gelegd tussen de natuurontwikkeling enerzijds en de economische ontwikkeling anderzijds. T.a.v. de economische betekenis zou een combinatie met het ZZL-programma mogelijk zijn. Bij de nadere uitwerking is van belang dat duidelijk in beeld wordt gebracht wat de gevraagde bijdrage aan nieuwe natuur is in relatie tot de overige ontwikkelingen en investeringen die eveneens voor dit projectidee nodig zijn.

Op de beleidskaart van de gemeente Noordoostpolder heeft het gebied een hoge archeologische verwachting. Afhankelijk van de inrichting/verstoring kan archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

Het Waterschap Zuiderzeeland geeft aan als vergunningverlener/watertoetsers betrokken te willen worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport NFL15: Entree Voorsterbos-Vollenhove

Indiener: Natuurmonumenten

Betrokkenen: NLR

Korte samenvatting van het projectidee:

Aankoop en inrichting van een klein perceel (ca. 3 ha) dat nu een beetje verloren tussen wegen en de dijk ligt, maar dat een mooie entree vanaf Vollenhove naar de Noordoostpolder kan worden. Daarmee ontstaat een verbinding voor fietsers en wandelaars vanuit Vollenhove en Blokzijl, vanaf het drukke fietspad op de Vollenhovermeerdijk naar de toeristisch-recreatieve infrastructuur in het Voorsterbos. Het zorgt voor een aantrekkelijke verbinding tussen 2 routestructuren voor fietsers en wandelaars en zorgt ervoor dat de gevoelsafstand tussen Weerribben-Wieden en het Waterloopbos/Voorsterbos wordt verkleind. In overleg met de gemeente Steenwijkerland en de gemeente Noordoostpolder zal de inrichting van de entree uitgewerkt moeten worden. Financiering van de inrichting van de entree zou binnen programma ZZL aangevraagd kunnen worden.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

De locatie van dit projectidee sluit aan op bestaande natuurgebieden en op projectidee NFL14. Beleefbare natuur is te realiseren. Ook biedt het idee in voorwaardelijke zin potentie voor recreatie en toerisme. Het gebied is begrensd als nieuwe natuur EHS, maar is nog niet verworven en ingericht. Omdat het hier niet om internationale natuurwaarden gaat zijn bij de decentralisatie van het natuurbeleid geen middelen aan Flevoland toegekend voor de afronding. Realisatie levert een versterking van de EHS en kan mogelijk een bijdrage leveren aan bestaande compensatieverplichtingen.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Noordoostpolder heeft het terrein een hoge verwachtingswaarde. Afhankelijk van de inrichting kan archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

Uit het projectidee is niet duidelijk hoe het huidig gebruik van het perceel geregeld is en of er bij de eigenaar/gebruiker draagvlak is voor het projectidee.

Het Waterschap Zuiderzeeland geeft aan als vergunningverlener/watertoetsers bij de verdere uitwerking van dit projectidee betrokken te willen worden.

Beoordelingsrapport NFL16: Afronding weidevogelgebied Ettenlandse Veld

Indiener: Natuurmonumenten

Betrokkenen: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Het Ettenlandse Veld grenst aan het Vollenhovermeer, onderdeel van Vogelrichtlijngebied De Wieden. Twee kavels hiervan zijn verworven en zijn onlangs ingericht voor kritische weidevogels (23 ha). Daarvoor is met medewerking van het waterschap een hevel aangepast. Die investering kunnen we anderhalf keer beter benutten: door het 3e perceel ter grootte van 13 ha hier aan toe te voegen kunnen we een robuustere kern maken, al moeten deze percelen niet op zichzelf maar in samenhang met het Vollenhovermeer en De Wieden aan de overkant beoordeeld worden. Op het Vollenhovermeer rusten belangrijke aantallen kleine zwaan, grauwe gans en kolgans. Voor deze soorten met een Natura 2000 aanwijzing is de aanwezigheid van natte graslanden in de nabijheid van het meer van groot belang.

De overige hectares tussen Ettenlandse Weg en Vollenhovermeer zijn begrensd voor Agrarisch Natuurbeheer, collectief weidevogelbeheer. Ook hier wordt gestreefd naar een zeer natte kern (te nat voor de meeste agrariërs) op onze grond, aangevuld met agrarisch natuurbeheer aangrenzend.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past in beginsel binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en kan verder uitgewerkt te worden. Indien de indiener besluit het projectidee verder uit te werken, moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het 'klassieke' agrarisch natuurbeheer) levert geen 'bestendige' natuur en past daardoor niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn.

In dit geval – anders dan de projectideeën voor weidevogelgebieden NFL 5 en NFL 6 – gaat het echter om percelen die zijn begrensd als te ontwikkelen EHS. Als deze percelen worden verworven en ingericht, worden ze bestemd als natuurgebied, al blijft agrarisch medegebruik mogelijk. Hierdoor past dit projectidee binnen de voorwaarden van het programma Nieuwe natuur. Hierbij wordt echter aangetekend dat investeringen in weidevogelbeheer geen prioriteit hebben in het Flevolandse natuurbeleid. Aangezien weidevogels voor Flevoland geen internationale opgave zijn is bij de decentralisatie natuur aan Flevoland geen budget toegekend voor verwerving en inrichting van deze in het verleden begrensde percelen. Het is denkbaar dat bij de actualisatie van het natuurbeleid de begrenzing van deze percelen wordt gehaald. Het projectidee kwalificeert in beginsel wel binnen het programma Nieuwe Natuur, maar heeft naar verwachting ten opzichte van andere projectideeën een minder hoge prioriteit.

Dat neemt niet weg dat ook buiten het programma Nieuwe Natuur voor weidevogelbeheer op dit moment nog een regeling van kracht is en dat mogelijk ook via het GLB mogelijkheden geboden gaan worden. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Uit het projectidee wordt niet duidelijk of de huidige grondgebruiker wil meewerken. Van structuurverbetering voor de landbouw kan sprake zijn als de agrarisch ondernemer elders een goed verkaveld bedrijf krijgt aangeboden.

Het Waterschap Zuiderzeeland geeft aan als vergunningverlener/watertoetsers bij de verdere uitwerking van dit projectidee betrokken te willen worden.

Beoordelingsrapport OFL01: Oostkant Dronten: water als moneymaker.

Indiener: gemeente Dronten

Betrokkenen: Staatsbosbeheer, Het Flevo-landschap, Natuurmonumenten, Rabobank Flevoland, Flevoboulevard (ondernemers) en de provincie Flevoland.
(Relatie met OFL05)

Korte samenvatting van het projectidee:

In de oostkant van Dronten liggen goede kansen om zowel de economie als de natuur in samenhang te ontwikkelen. Dit vanwege de gunstige ligging bij de randmeren en - voor de natuur- de aanwezigheid van kwelwater met een goede kwaliteit. Uit een marktanalyse blijkt dat de watersportpotentie beter kan worden benut, dat er nieuwe economische dragers in het gebied nodig zijn en dat gebiedspromotie van groot belang is. Water is dé dragende factor is voor het gebied, of te wel dé moneymaker van het gebied.

De gemeente wil ondernemers in de oostkant ontwikkelruimte geven en hen hierbij faciliteren. Voor (bos)compensatie zijn natuurontwikkelinghectares nodig in het overgangsgebied, dit zijn de huidige agrarische gebieden in Roggebotzand, Revebos, Abbert, Greppelveld, het Spijk, Bremerberg, Kievitslanden en het Harderbos. In deze overgangszone is ruimte voor meer recreatie. Bestaande en nieuwe investeerders krijgen hier ruimte voor het ontwikkelen en realiseren van hun projecten, zoals landschapscampings, ecolodges, zorgboerderijen, een klimpark en recreatieve wandel-, fiets-, huifkar- en ruiterroutes. Ook de landbouwsector kan in dit overgangsgebied een plek krijgen voor hun GLB-opgave (zoals braakleggen/natuurontwikkeling). In dit overgangsgebied kan met het binnenhalen van meer water door aanleg van plassen, moeras, vochtige graslanden, maar ook vochtig bos een aantrekkelijk overgangsgebied gemaakt worden waar landbouw, recreatie en natuur elkaar versterken.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Er is eerder sprake van beschrijving van een concept dan van een concreet uitgewerkt projectidee. In zichzelf is het een aansprekend idee om door natuurontwikkeling in de oostkant van Dronten ontwikkelruimte te creëren voor toeristisch-recreatieve bedrijvigheid. De combinatie van beide ontwikkelingen moet zowel bijdragen aan de robuustheid van de natuur als aan de benutting van economische potenties.

In de verdere uitwerking moet concreet worden gemaakt waar natuurhectares het best kunnen worden toegevoegd en om hoeveel hectares het gaat. Ook verdient nadere uitwerking hoe met een beperkt natuurareaal als voorinvestering een vliegwiel van integrale gebiedsontwikkeling op gang gebracht kan worden, waarbij ook andere partijen gaan investeren en een multiplier op de initiële natuurinvestering ontstaat. Voorinvestering in natuurcompensatie kan wellicht fungeren als 'habitatbank' waarmee projecten met compensatieverplichtingen versneld tot uitvoering kunnen worden gebracht en de compensatiebijdrage van de ondernemer weer geïnvesteerd

kan worden in verdere uitbreiding en versterking van de natuurkwaliteit. Bij de uitwerking van het projectidee moeten afspraken worden gemaakt over de termijn en garantie van realisatie.

Doordat in het projectidee niet over concrete locaties wordt gesproken, is nog niet duidelijk in welke mate sprake is van draagvlak bij grondeigenaren en -gebruikers. Wellicht kan aansluiting worden gezocht bij projectideeën van ondernemers in het gebied, zoals project OFL06 over het Abbertveld dat ook nadruk legt op verbinding van gebieden? Aldus kan zicht ontstaan op een spoedige realisatie.

De locatie waarop de natuurhectares gerealiseerd worden, is sterk bepalend voor de potentiële natuurwaarde. Het projectidee lijkt voor wat betreft de vier kijkrichtingen van het PBL de nadruk te leggen op beleefbare natuur. Er kunnen echter ook kansen zijn voor functionele natuur (waterberging) en inpasbare natuur (betrokkenheid agrariërs).

In het voorstel is aangegeven dat in de brede gebiedsontwikkeling ook mogelijkheden gecreëerd worden voor agrarisch natuurbeheer. Hiervoor zal financiering worden gevonden vanuit GLB/POP. Of hiervoor daadwerkelijk mogelijkheden zijn, moet nog blijken. Op dit moment is nog niet duidelijk of hiervoor draagvlak is bij betrokken ondernemers, al biedt aansluiting bij projectidee OFL07 over het Greppelveld potentie.

Een waterrijke invulling grenzend aan de bestaande EHS biedt goede mogelijkheden voor versterking van de EHS, het robuuster maken van de EHS en een bijdrage aan biodiversiteit. Afhankelijk van de inrichting kan dit plan leiden tot vergroting van het areaal water met een goede aquatisch ecologische potentie. Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er wel op dat de oostrand geen uniform gebied is: er zijn zowel gebieden met goede, onvoldoende als slechte kwel (zie kaart Waterkader p.73). Hier moet bij het bepalen van de exacte locatie goed op worden gelet. Het waterschap wil als watertoetsers/vergunningverlener betrokken worden bij de verdere uitwerking van het projectidee.

Gaat het primair om de realisatie van een waterrijk gebied t.b.v. natuurkwaliteit en natuurbeleving, of is het de bedoeling om via de aanleg van nieuwe natuur te voorinvesteren in compensatie van projecten uit de totale visie? Juist de combinatie van beide lijkt mogelijkheden tot robuuste ontwikkeling te hebben, waarin ook een multiplier zit.

De oostrand van Dronten heeft op de archeologische beleidskaart van de gemeente voor grote delen een hoge archeologische verwachting. Afhankelijk van de ingrepen is er dus een kans dat archeologie wordt verstoord. Dan moet archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

Beoordelingsrapport OFL02: Landgoed Vossemeer

Indiener: Ontwikkelingsmaatschappij Vossemeer bv

Betrokkenen: grenst aan OFL03 en betreft hetzelfde bosgebied als OFL04

Korte samenvatting van het projectidee:

Landgoed Vossemeer is gelegen in de oostrand van de gemeente Dronten en heeft sinds de inpoldering dienst gedaan als boomkwekerij. De afgelopen twee decennia zijn er binnen de oppervlakte van 100 ha boomkwekerij een tweetal landgoederen ontwikkeld (De Lindenhof en Roggebotstaete). Ook het laatste deel ca. 45 ha groot wil de eigenaar tot landgoed ontwikkelen. Binnen het plan zal er zo'n 4,8 ha aan moeras, ca. 4,2 ha aan nieuw bos, ca 1200 m¹ lanen en ca. 18 ha aan water gerealiseerd worden. Er zal een waterpartij ontstaan met relatief schoon water. Gekozen is voor het realiseren van variërende waterdieptes.

Het plangebied is eigendom van de Ontwikkelingcombinatie Vossemeer bv. Er zijn dus geen extra ha. nodig uit het programma Nieuwe Natuur. Een bijdrage zal direct ten goed komen aan de natuurbouw. Het landgoed "Vossemeer" wordt voor iedereen toegankelijk. Een padenstructuur zal het landgoed ontsluiten. Het landgoed zal worden gerealiseerd onder de voorwaarden waaraan nieuwe te realiseren landgoederen moeten voldoen; namelijk met 90% openbaarstelling.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Het toekomstig landgoed is een enclave binnen de EHS. Realisatie van dit landgoed draagt daardoor bij aan de robuustheid van de EHS. Invulling met moeras, rietstroken en dergelijke geeft goede kansen voor een bijdrage aan biodiversiteit en N2000-doelen. Het projectidee voegt water met aquatisch ecologische potentie toe aan de oostrand. Een behoefte aan extra waterberging is er in dit gebied niet.

Omdat de grond reeds in eigendom is, worden geen hectares uit het programma Nieuwe Natuur gevraagd. Bij de nadere uitwerking moet duidelijk gemaakt worden welke kosten en investeringen gefinancierd worden uit de exploitatie als landgoed en welke bijdrage wordt gevraagd uit het programma Nieuwe Natuur. Aangezien het voornemen om het landgoed in te richten reeds bestond, is het voorstelbaar dat de bijdrage uit het programma Nieuwe Natuur zich in beginsel richt op een verhoging van de ecologische potenties ten opzichte van het reeds voorliggende ontwerp.

Het landgoed biedt mogelijkheden voor beleefbare en functionele natuur. Dit laatste geldt des te meer indien het lukt om de beoogde zorgcomponent in te vullen. Het projectidee sluit aan bij bestaand beleid en biedt tegelijk verbreding naar beleving en ecosysteemdiensten. Het landgoed heeft enige potentie voor recreatie en toerisme, zeker indien hiervoor een voorziening (uitspanning o.i.d.) in de bouwmogelijkheden wordt opgenomen.

Er is voor het projectplan reeds archeologisch onderzoek uitgevoerd. De uitkomsten van het onderzoek zijn geïncorporeerd in het ontwerp. De pleistocene dekzandrug waar een hoge archeologische verwachting voor geldt wordt in de vorm van een eiland ingepast.

Het Waterschap Zuiderzeeland wil als watertoetsers/vergunningverlener betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport OFL03: Slow Life op landgoed Roggebotstaete

Indiener: L. Duijvesteijn namens landgoed Roggebotstaete

Betrokkenen: Stichting Permacultuur Onderwijs, Warmonderhof, imker Roel de Haan, agrariër René Bruggink, schaapherders 't Schaap van Staete, Landschapsbeheer Flevoland, Triodos, Vlinderstichting, boomkwekerij Tonsel, Circle Economy (relatie met aangrenzend landgoed OFL02; betreft zelfde bosgebied Roggebotzand als OFL04).

Korte samenvatting van het projectidee:

Ontdek weer wie je bent als je terug gaat naar de basis, naar een plek waar de natuur centraal staat. zet telefoon en laptop uit, De natuur geeft het tempo van goed leven aan. pluk je eten zelf en laat de wind jouw stilte zijn. Hak hout, maak vuur, bak brood. Als we goed zorgen voor de natuur, zorgt de natuur als vanzelf goed voor ons. Enjoy life, go slow.

Het ecologisch Landgoed Roggebotstaete ligt tussen het Vossemeer en Roggebotzand en is 52 hectare groot. Een deel van dit landgoed, 5 hectare, wil men inrichten als buitenplaats, waar mens en natuur elkaar ontmoeten. Hier komt een schaapskooi met ontvangstruimte/landgoedwinkel, een moestuin / kruidentuin, een voedselbos, een vlinder- en bijenweide, een tipi en speelplek voor kinderen, een open plek in het bos voor theater en yoga, een schapenweide en een molen die water uit helofytenvijvers pompt voor verdere zuivering.

Hoofdconclusie:

Het projectidee gaat over de inrichting en exploitatie van een reeds bestaand landgoed dat al onderdeel is van de EHS. Er is geen sprake van realisatie van nieuwe natuur, maar van een verzoek om een bijdrage aan kosten in bestaande natuur. Het projectidee past daardoor niet in de voorwaarden van het programma Nieuwe Natuur. Een verdere uitwerking binnen dit programma is derhalve niet wenselijk.

Toelichting/Aandachtspunten:

De bovenstaande conclusie neemt echter niet weg dat het projectidee een bijdrage kan leveren aan het welslagen van het landgoed. Het idee kan bijdragen aan beleefbare en functionele (winkel-)natuur. Daarom lijkt het nuttig om, als nuttige 'bijvangst van het programma Nieuwe Natuur, buiten het programma om financieringsmogelijkheden te bezien.

Opgemerkt wordt dat in het projectidee OFL04, op geringe afstand van landgoed Roggebotstaete gelegen, ook de gedachte van een landgoedwinkel zit. Het lijkt nuttig deze gedachten op elkaar af te stemmen.

Het Waterschap Zuiderzeeland wil als watertoetsers/vergunningverlener betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport OFL04: Uitbreiding landgoed Wildrijck

Indiener: M. Riepma

Betrokkenen: gemeente Dronten, provincie Flevoland, Staatsbosbeheer
(betreft zelfde bosgebied Roggebotzand als OFL01 en OFL02)

Korte samenvatting van het projectidee:

Grenzend aan het Roggebotzand is het landgoed Wildrijck gerealiseerd met nieuwe natuur en een waterpartij. In 2013 is 3 hectare van landbouwgrond naar natuurgebied omgevormd. In 2014 wordt het bijbehorende landhuis op het landgoed gebouwd. De beoogde omvang van het landgoed is 5 hectare. De overige 2 ha is al in eigendom, maar nog bestemd en in gebruik als akkerland. Voor deze 2 hectare wordt beroep gedaan op het programma Nieuwe Natuur.

Aan de overzijde van de Roggebotweg ligt het Roggebotbos, aan de rand ligt een boswachterswoning. SBB zoekt een andere eigenaar/bestemming voor deze woning. Hier kan een landwinkel worden gevestigd, waar een aantal smakelijke kwaliteitsproducten, die in Flevoland geproduceerd worden, bij de consument gebracht kunnen worden. Vanuit de landwinkel kunnen educatieve tochten worden georganiseerd in samenwerking met Staatsbosbeheer en andere agrariërs voor o.a. scholen in de omgeving van Dronten en Kampen.

Hoofdconclusie:

Het landgoed Wildrijck is met een omvang van 3 hectare al planologisch bestemd als EHS. Nu wordt voorgesteld het landgoed uit te breiden met 2 hectare, die al in eigendom is bij de landgoedeigenaar, maar nu nog in gebruik is als landbouwgrond. Indien het de bedoeling is dat deze aanvullende 2 hectare ook de bestemming natuur krijgt, dan past het projectidee binnen de voorwaarden van het programma Nieuwe Natuur en verdient het verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet meer gedetailleerd worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Het bestaande landgoed Wildrijck bestaat thans voor 3 ha uit (reeds afgeronde) natuurcompensatie. Realisatie van het projectidee draagt bij aan de beleefbaarheid van de natuur (excursies) en aan functionele natuur (landgoedwinkel). Bij de nadere uitwerking is gewenst inzicht te geven in de wijze waarop de uitbreiding van het landgoed ook (financieel) kan bijdragen aan de exploitatie van het landgoed. In de landgoedwinkel zouden bijvoorbeeld lokaal gevestigde agrarisch ondernemers hun producten kunnen verkopen. Het lijkt de moeite waard om hiervoor de mogelijkheden, inclusief kosten en baten te onderzoeken. Hierbij wordt opgemerkt dat in het projectidee OFL03, op geringe afstand van landgoed Wildrijck gelegen, ook de gedachte van een landgoedwinkel zit. Het lijkt nuttig deze gedachten op elkaar af te stemmen.

Staatsbosbeheer merkt naar aanleiding van dit projectidee op dat het nog geen besluit heeft genomen over de toekomstige bestemming van de woning. Op dit moment woont de huidige bewoner er nog en deze bewoner heeft nog geen directe concrete plannen om te verhuizen.

In de uitwerking moet helder worden hoe de uitbreiding van het landgoed ingericht zal worden, hoe die zich verhoudt tot de twaalf criteria uit de meetlat en welk beroep wordt gedaan op het programma Nieuwe Natuur.

Uit het voorstel is nog onvoldoende op te maken in hoeverre de uitbreiding van het landgoed ook kan bijdragen aan de (internationale) natuurwaarden. Indien er een mogelijkheid is om de uitbreiding middels natuurcompensatie te realiseren, verdient dat ook nadere uitwerking.

Het Waterschap Zuiderzeeland heeft in dit gebied geen opgaven liggen. Het waterschap wil als vergunningverlener/waardetoezetter betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Het plangebied heeft een hoge archeologische verwachting, afhankelijk van de inrichting zou mogelijk archeologisch onderzoek moeten worden uitgevoerd.

Beoordelingsrapport OFL05: Recreatieve ontwikkeling oostrand Dronten

Indiener: Staatsbosbeheer

Betrokkenen: - (Relatie met OFL01, OFL06, OFL07, OFL08)

Korte samenvatting van het projectidee:

Staatsbosbeheer wil zich inzetten voor recreatieontwikkeling in de oostrand van Dronten, met aandacht voor het landschap en mogelijk met uitbreiding van natuur. Dit projectidee moet nog verder geconcretiseerd worden.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Dit projectidee lijkt een adhesiebetuiging aan projectidee OFL01 van de gemeente Dronten. Voor de verdere uitwerking wordt daarom geadviseerd ook te kijken naar dat projectidee en kennis te nemen van de daar genoemde aandachtspunten. Staatsbosbeheer geeft ook aan dat het geen trekker hoeft te zijn van dit projectidee, maar graag aansluit bij andere initiatieven en wil meedenken.

De indiener heeft slechts zeer summier aangegeven wat het projectidee inhoudt. Het is noodzakelijk dat het idee in samenwerking met het projectidee OFL01 veel concreter wordt uitgewerkt, waardoor het ook beoordeeld kan worden aan de hand van alle criteria van de meetlat van het programma. Is sprake van een haalbaar en betaalbaar projectidee? Kan het op draagvlak rekenen bij grondeigenaren en -gebruikers? Is combinatie mogelijk met andere projectideeën die op hetzelfde gebied betrekking hebben (bv. OFL06 en OFL07)?

Het Waterschap Zuiderzeeland wil als watertoetsser/vergunningverlener betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport OFL06: Het Abberveld

Indiener: Jan Sebus Berghorst en Bianca van Zutphen-Sabbé

Betrokkenen:

Korte samenvatting van het projectidee:

Verbindt het Torenbosje met het Abbertbos door middel van een natuurlijke zone in de vorm van extensief agrarisch beheer, met de nadruk op het versterken van de ecologische hoofdstructuur. De gronden worden zo ingericht dat deze aantrekkelijk worden voor broedvogels en een ontwikkeling van diversiteit aan flora en fauna mogelijk maken. Er worden poeltjes aangelegd en brede bloemenranden om de aanwezigheid van bijen te stimuleren. Door ruiling van gronden kan 60 ha natuur ontstaan.

Recreanten kunnen door het gebied heen lopen, er langs fietsen (het Torenbosje wordt onderdeel van het fietsknooppunten netwerk) en te paard er doorheen rijden. Vanuit Stal Sabbé zal een mogelijkheid gecreëerd worden voor informatievoorziening aan bezoekers van het gebied. Drachtige koeien van Jan Sebus Berghorst kunnen “met vakantie” in het gebied, wat bijdraagt aan een positief beeld van de intensieve veehouderij.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. Uit het projectidee blijkt nog niet duidelijk of hiervan - bijvoorbeeld op kernkavels - sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om binnen het programma verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet dan nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het ‘klassieke’ agrarisch natuurbeheer) levert geen ‘bestendige’ natuur en past daardoor in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Beheer gericht op akkervogels past daarentegen wel in de doelstelling voor de Leefgebiedenbenadering. Indien het mogelijk is dat delen van het gebied, bijvoorbeeld kernkavels, wel worden begrensd als natuur, dan is een verdere uitwerking binnen het programma Nieuwe Natuur mogelijk.

Het projectidee lijkt raakvlakken te hebben met projectidee OFL01 van de gemeente Dronten en projectidee OFL05 van Staatsbosbeheer en kan wellicht in samenhang verder worden uitgewerkt, mogelijk ook binnen de voorwaarden van het programma Nieuwe Natuur.

Het ondernemersinitiatief is zeker interessant. Het beoogt door middel van grondruil ruimte te creëren voor extensief agrarisch gebruik (paarden en koeien). Hierdoor wordt de landbouw in het randmerengebied geëxtensiveerd en blijft er mogelijkheid voor intensieve landbouw in het middegebied bestaan. Het projectidee draagt hierdoor bij aan verbetering van de agrarische structuur in Flevoland. In het projectidee ligt de nadruk op de kijkrichtingen beleefbare natuur en inpasbare natuur van het Planbureau voor de Leefomgeving. Er ontstaat een groene dooradering van het landelijk gebied in de randzone van de EHS. Bij de nadere uitwerking is het van belang aan te geven welke natuurwaarden met dit voorstel gerealiseerd zullen worden.

Het is denkbaar dat ook financiering via bestaande middelen voor agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 mogelijk is. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Het projectidee ligt deels op gronden van anderen dan de indieners. Een eerste fase is snel uitvoerbaar, maar voor uitvoering van het volledige projectidee is ook medewerking van de buurman nodig.

Delen van de percelen hebben een hoge archeologische verwachting.

Als het komt tot grondruil en extensivering van landbouw, dan wil het Waterschap Zuiderzeeland als verantwoordelijke voor vergunningverlening/watertoets/peilbesluit betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport OFL07: Akkervogelgebieden rondom Het Greppelveld

Indiener: ANV Akkerwaard

Betrokkenen: ANV Rondom Het Greppelveld, Werkgroep Grauwe Kiekendief, Louis Bolk Instituut, Het Flevo-landschap (relatie met OFL01, OFL05 en OFL06)

Korte samenvatting van het projectidee:

De Flevolandse landbouw groeit door naar benutten én beleven van nieuwe natuur op bestaande akkers. Van pionier naar participant, met meervoudige waardering. Het agrarisch gebied kan de kwaliteiten in natuurgebieden versterken; aan de akkervogels is af te lezen dat het werkt. Het doel is een stelsel van bloeiende akkervogelgebieden te realiseren, bestaande uit kernen, randgebieden en wandelpaden.

Een stelsel van bloeiende akkervogelgebieden bestaande uit:

- Kernen: Sterk aangepaste teelten voor bedreigde akkervogels, met in vruchtwisseling zomergranen, luzerne, gras-klover en “pioniersgewassen”.
- Randgebieden: Landbouwgronden rond de kernen waar akkerbouwers hun vergroening (Ecological Focus Areas: EFA's) inrichten als “stepping stones” voor akkernatuur, aansluitend op de kernen.
- Wandelroutes & excursies: langs aan te leggen wandelroutes kunnen burgers het pionierslandschap beleven. Ze kunnen er veel leren, of gewoon genieten, spelen en sporten.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. Uit het projectidee blijkt nog niet duidelijk of hiervan - bijvoorbeeld op kernkavels - sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet dan nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het ‘klassieke’ agrarisch natuurbeheer) levert geen ‘bestendige’ natuur en past daardoor in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Beheer gericht op akkervogels past daarentegen wel in de doelstelling voor de Leefgebiedenbenadering. Indien het mogelijk is dat delen van het gebied, bijvoorbeeld kerngebieden, worden omgevormd naar en bestemd als natuur, dan is een verdere uitwerking binnen het programma Nieuwe Natuur mogelijk.

Het projectidee lijkt raakvlakken te hebben met projectidee OFL01 van de gemeente Dronten, projectidee OFL05 van Staatsbosbeheer en projectidee OFL06 van B. van

Zutphen, en kan wellicht in samenhang verder worden uitgewerkt, mogelijk ook binnen de voorwaarden van het programma Nieuwe Natuur.

Het is denkbaar dat ook financiering via bestaande middelen voor agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 mogelijk is. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Het voorstel is gebaseerd op grondruil en extensivering van de landbouw in kerngebieden. Het biedt kansen om maatschappelijke inbedding van de agrarische sector te vergroten, alsmede om de landbouw in Flevoland verder te verduurzamen, gewassen te herintroduceren en kennis op te doen. De voorgestelde extensivering van de landbouw en de aanleg van randen draagt bij aan verbetering van het waterbergend en watervasthoudend vermogen van de grond en vermindering van de emissie. Daarmee sluit het aan op het beleid van provincie en waterschap en sluit het aan op de doelen van het Actieplan Bodem en Water (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer). Het projectidee lijkt te kunnen rekenen op steun van de agrarische sector in Oostelijk Flevoland.

Het projectidee levert inpasbare natuur op en het kan bijdragen aan internationale akkersoorten voor agrarisch gebied (grauwe kiekendief, kwartelkoning). Het principe van kerngebieden voor akkernatuur sluit aan bij onze denkrichting in het kader van de herziening van het stelsel van agrarisch natuurbeheer.

Het Waterschap Zuiderzeeland merkt op dat het geen bijzondere wateropgaven heeft in dit gebied. Als het komt tot grondruil, extensivering van landbouw, natuurvriendelijke oevers of waterberging, dan wil het waterschap als verantwoordelijke voor vergunningverlening/watertoets/peilbesluit betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport OFL08: Groenzone Dronten-Kampen

Indiener: J. Nicolai

Betrokkenen: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Het Ontwerp verkavelingsplan van de Directie van de Wieringermeer uit 1954 was geïnspireerd op een idee van architect Dudok. Het voorzag in een verbinding tussen het Veluwemassief en het te bebossen Enkhuizerzand in de Markerwaard. De zone zou 200 tot 800 meter breed moeten zijn. Het plan is eind 1956 door de Minister van Verkeer en Waterstaat goedgekeurd. De verbinding Harderwijk – Lelystad is daarna gerealiseerd. Het traject Kampen – Lelystad is slechts voor een deel gerealiseerd, namelijk tussen Dronten naar Lelystad. Van Kampen naar Dronten zou deze groenzone alsnog gerealiseerd kunnen worden. Dat kan via de provinciale weg nummer 307 (Hanzeweg) en/of 309 (Elburgerweg).

Hoofdconclusie:

Het projectidee past in beginsel in het programma. Het voorstel is echter nog summier uitgewerkt. Voor een verdere uitwerking is het noodzakelijk dat concreter wordt aangegeven op welke wijze tot een haalbaar en betaalbaar project kan worden gekomen. Een andere mogelijkheid is dat de indiener kiest voor samenwerking met een van de andere projectideeën in Oostelijk Flevoland. Met name projectidee OFL01 van de gemeente Dronten leent zich daarvoor.

Toelichting/Aandachtspunten:

De heer Nicolai verwijst naar het oorspronkelijk idee van architect W.M. Dudok om in de IJsselmeerpolders veelzijdige landschappelijke kwaliteiten te creëren om zodoende zowel de materiële als de geestelijke verlangens van de bewoners te bevredigen. Dudok maakte deel uit van de Werkgroep voor het landschap der Zuiderzeepolders die in 1946 het rapport 'De opbouw van het landschap der Zuiderzeepolders' publiceerde. In het rapport werd een pleidooi gehouden voor variatie in de wegbeplanting.

Aanvankelijk werd het idee van Dudok overgenomen door ir. Elze van den Ban die in opdracht van de Dienst der Zuiderzeewerken een alternatief plan maakte voor het eerste ontwerp Verkavelingsplan dat in februari 1954 was verschenen. In dit plan werd gepleit voor zwaardere beplantingen langs een aantal wegen in Oostelijk Flevoland en twee groene banen ten oosten van Lelystad. Met deze 'groene banen' refereerde Van den Ban aan de groene gordels die door Dudok waren bepleit. In 1957 werd het uiteindelijke Verkavelingsplan voor Oostelijk Flevoland gepubliceerd in de Driemaandelijks Berichten betreffende de Zuiderzeewerken. Gepland werden verschillende bosstroken en zware wegbeplantingen langs de wegen die de dorpen met elkaar verbonden en langs de uitvalswegen van de polder.

Bij de uitwerking van het Verkavelingsplan zat de vernieuwde Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders aan het roer onder leiding van W.M. Otto en met de in 1963 in dienst getreden cultuurtechnicus prof.dr. ir. R.H.A. van Duin. Er kwam een speciale Werkgroep voor de Beplantingen als onderdeel van de Afdeling Beplantingen. Door de Werkgroep werd bij de inrichting van Oostelijk Flevoland gekozen voor dezelfde basisprincipes als bij de Noordoostpolder, harmonie tussen de rationele inrichting van

de polder en de ruimtelijke uitdrukking daarvan. Voor de wegbeplantingen en groenstroken betekende dit dat ze alleen langs de hoofdverbindingen te vinden waren, om het polderlandschap zoveel mogelijk open te houden. Singels werden voornamelijk aangelegd langs belangrijke regionale verkeerswegen (bijvoorbeeld langs de Dronterweg en de Larserweg). Boerderijwegen in Oostelijk Flevoland werden niet beplant, waardoor het landbouwgebied een open karakter kreeg. Hierdoor waren de boerderijen met erfbepanting zichtbaar als losse elementen. Daar waar boerderijen aan doorgaande wegen kwamen te liggen zoals aan de Hanzeweg en de Elburgerweg, werden de boerderijen om verkeerstechnische redenen 50 meter teruggeplaatst.

Waar het oorspronkelijke gedachtegoed van Dudok nog uitging van beplanting, is bij de verdere uitwerking van het beplantingsplan blijkbaar bewust gekozen om langs de Hanzeweg en de Elburgerweg geen groenstroken te realiseren. Indien het projectidee van de heer Nicolai verder wordt uitgewerkt, verdienen de beweegredenen uit de jaren zestig om deze groenstroken niet te realiseren aandacht. Daarnaast is het van belang aandacht te besteden aan de verkeerstechnische redenen die kennelijk hierbij ook een rol hebben gespeeld.

Voor realisatie van het projectidee is medewerking nodig van grondeigenaren en -gebruikers en van de gemeente Dronten. Het draagvlak voor het idee is bij hen nog niet getoetst. Het is denkbaar dat het projectidee past binnen de strategische visie voor de oostkant van de gemeente Dronten. Een mogelijkheid is om het projectidee OFL08 te beschouwen als een suggestie aan de gemeente Dronten voor de nadere uitwerking van haar eigen projectidee voor de oostkant (OF0L1). Het initiatief hiervoor ligt bij de indieners van beide ideeën. Wellicht is de conclusie gerechtvaardigd dat met de zone tussen de Hanzelijn en de Zwolse Tocht inmiddels invulling wordt gegeven aan de bedoelde groenzone.

Het Waterschap Zuiderzeeland wil als watertoetsers/vergunningverlener betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport OFL09: Tellocatie Kamperhoek

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen: Het Flevo-landschap (Relatie met NFL11)

Korte samenvatting van het projectidee:

Bij de Ketelbrug ligt een belangrijke tellocatie voor vogels: Kamperhoek. Jaarlijks tellen vrijwilligers hier gedurende 550-600 uur ruim 1,5 miljoen vogels. De tellers geven aan dat enige beschutting nabij de telposten gewenst is en stellen voor een simpele constructie neer te zetten op deze locatie. Gezocht moet worden naar een definitief ontwerp samen met de tellers en de eigenaar/beheerder van de dijk. Landschapsbeheer Flevoland wil hier een coördinerende rol in spelen. Het dijkvak aan de IJsselmeerzijde zal binnen afzienbare tijd op de schop gaan. Het meenemen van dit werk in het totale project zal nauwelijks meerkosten opleveren.

Hoofdconclusie:

Dit projectidee betreft geen realisatie van nieuwe natuur en voldoet daarmee niet aan de voorwaarden van het programma.

Toelichting/Aandachtspunten:

Dit project levert geen nieuwe natuur op. Dit neemt niet weg dat een kwaliteitsimpuls aan tellocaties waardevol kan zijn. Daarom wordt aan de indiener geadviseerd om met de dijkbeheerder in overleg te treden om een begroting te maken en te verkennen welke dekkingsmogelijkheden er zijn. Wellicht is een relatie met het project Dijk van een Idee mogelijk. Het Waterschap Zuiderzeeland verwijst naar de mogelijkheden in het Fonds medegebruik keringen.

Beoordelingsrapport OFL10: Akkerranden Ketelbos-Swifterbant

Indiener: A. Zwijnenburg namens agrarische ondernemers

Betrokkenen: Het Flevo-landschap, provincie Flevoland, DLG

Korte samenvatting van het projectidee:

Geïnspireerd door een initiatief uit de Achterhoek, waarbij minder productieve stukken land van boeren werden ingericht voor natuur en geruimd werden met productieve stukken, ziet een aantal enthousiaste agrarische ondernemers kansen om natuur en landbouw samen te laten komen en elkaar te laten versterken. Zij willen graag samen met hun burens, Het Flevo-landschap, de provincie Flevoland en de Dienst Landelijk Gebied de mogelijkheden verkennen om natuur rondom Swifterbant te vergroten en meer toegankelijk te maken voor publiek.

Hier ligt ook een kans om het geïsoleerde natuurgebied Ketelbos te ontsluiten door het creëren van ‘groene aders’ (agrarisch natuurbeheer in de vorm van akkerranden). Het doel moet zijn haalbare en betaalbare natuur met een toegevoegde waarde voor de omgeving, biodiversiteit en de lokale gemeenschap.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. In het projectidee is nog niet duidelijk of hiervan sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Toelichting/Aandachtspunten: .

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het ‘klassieke’ agrarisch natuurbeheer) levert geen ‘bestendige’ natuur en past daardoor in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Indien de te ruilen gronden een natuurbestemming krijgen kan het effect wel versterkt worden met vormen van agrarisch natuurbeheer.

Het projectidee is nog in de verkenningsfase en uitnodigingsfase. Onduidelijk is of er zich is op realisatie binnen 5 jaar. Er lijken raakvlakken te liggen met de aanpak van de gemeente Dronten (OFL01), en met de ideeën van de heer Barkema (OFL12). Naast de reeds genoemde partijen is ook Staatsbosbeheer een mogelijke partner, gelet op projectidee OFL11. Onderdeel van het projectidee is het ruilen van gronden. In hoeverre daarover al met grondeigenaren gesproken is, en of er bereidheid is tot medewerking is nog niet uit de omschrijving op te maken.

Het projectidee gaat uit van inpasbare natuur die bijdraagt aan een groene dooradering van het agrarisch gebied. De nadruk lijkt te liggen op de realisatie van een aantrekkelijk landschap. Welke bijdrage dit kan leveren aan natuurwaarden zal nader uitgewerkt moeten worden.

Als het komt tot grondruil en extensivering van landbouw, dan wil het Waterschap Zuiderzeeland als verantwoordelijke voor vergunningverlening/watertoets/peilbesluit betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Afhankelijk van de keuze voor de exacte locatie(s) percelen, kan het projectgebied een hoge archeologische verwachting hebben.

Het is denkbaar dat ook financiering via bestaande middelen voor agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 mogelijk is. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Beoordelingsrapport OFL11: Landschappelijke ontwikkeling Rivierduingebied

Indiener: Staatsbosbeheer

Betrokkenen: - (relatie met OFL12)

Korte samenvatting van het projectidee:

Staatsbosbeheer stelt voor om in het Rivierduingebied te komen tot landschappelijke ontwikkeling, met mogelijke uitbreiding van natuur en landschapselementen. Dit projectidee moet nog verder geconcretiseerd worden.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past in de contouren van het programma. Het idee is echter nog summier uitgewerkt. Bij verdere uitwerking is het noodzakelijk dat indiener veel concreter aangeeft op welke wijze tot een haalbaar en betaalbaar project kan worden gekomen. Een andere mogelijkheid is dat indiener kiest voor samenwerking met een van den andere project ideeën voor Oostelijk Flevoland.

Toelichting/Aandachtspunten:

Het projectidee is te beschouwen als een gedachte geopperd door Staatsbosbeheer. Een verdere uitwerking of onderbouwing ontbreekt. Het idee sluit aan bij zowel projectidee OFL10 als projectidee OFL12. Aangezien Staatsbosbeheer aangeeft dat zij zich graag laat verleiden tot goede ideeën door andere initiatiefnemers, kan het projectidee OFL11 worden beschouwd als uitnodiging tot samenwerking aan de initiatiefnemers van projectidee OFL10 en OFL12.

Beoordelingsrapport OFL12: Natuurboerderij Hoeve G38

Indiener: A. en B.R. Barkema

Betrokkenen: Vogelbescherming Nederland (relatie met OFL11)

Korte samenvatting van het projectidee:

Met het project plan Hoeve G38 stellen Ben en Armgard Barkema voor hun 40 ha groot melkveebedrijf om te zetten naar natuur. De boerderij ligt midden in het 2500 ha grote Rivierduingebied. In de directe omgeving van Hoeve G38 doen al 24 andere boeren aan agrarisch natuurbeheer. Een natuurboerderij midden in het Rivierduingebied zal deze bestaande agrarische akker- en weidevogelnatuur verder versterken en consolideren. De hoofdkavel, G38, wordt voorgesteld als kavel voor weidevogels. De nevenkavel G37, wordt voorgesteld als te ontwikkelen kruiden- en faunarijk akkerbouw perceel.

Een 5000 jaar oude kreekloop op de hoofdkavel G38 kan worden opgegraven en als vochtige kreekloop in het weiland de steltlopers een geschikt habitat bieden. Daarnaast ondersteunt de kreekbedding het naastgelegen archeologisch reservaat: bezoekers en vrienden van de Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied krijgen zo een prachtig beeld van de Swifterbant-cultuur en de rijke historie van het Rivierduingebied. Op de kade naast de hoogwatersloot kan de Kuierlatten wandelroute worden uitgebreid.

Hoofdconclusie:

Het projectidee gaat uit van functieverandering van agrarische percelen naar natuurpercelen, die wel een vorm van agrarisch beheer blijven behouden. Het projectidee past daarmee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Het plan staat of valt met de medewerking van de eigenaar van de percelen, de RVOB. Met de RVOB is overleg gevoerd. De RVOB lijkt bereid tot medewerking mits zij een minstens zo goede grondpositie in het voormalig Oostvaarderswold kunnen krijgen. In hoeverre er in die opzet ook sprake kan zijn van een multiplier is niet uit de beschrijving op te maken.

Staatsbosbeheer heeft aangegeven bereid te zijn om samenwerkingsmogelijkheden te verkennen.

Het plan kan gefaseerd worden uitgevoerd, al zal de noodzakelijke grondtransactie wel in één keer gerealiseerd moeten worden.

Flevoland heeft geen internationale opgave voor weidevogelbeheer. Deze vorm van beheer heeft daarom geen hoge prioriteit in het Flevolandse natuurbeleid. Beheer gericht op akkervogels past daarentegen wel in de doelstellingen voor de leefgebiedenbenadering. De natuurlijke omstandigheden van het Rivierduingebied en de aanwezigheid van veel windmolens en hoogspanningsmasten zijn minder gunstig voor de ontwikkeling van een dergelijk leefgebied.

Er zijn zorgen geuit in de directe omgeving. Het draagvlak en effect op de omgeving vraagt extra aandacht. Er lijkt een koppeling mogelijk met idee OFL10, waar eveneens sprake is van ruiling van gronden en mogelijkheden akkernatuur.

Het Rivierduingebied heeft te maken met bodemdaling door de grote hoeveelheden veen in de ondergrond. Daarnaast ligt de locatie nabij een wateroverlastgebied. Het opzetten van het peil zal de bodemdaling vertragen. De kansen voor een goede ecologische waterkwaliteit in dit gebied zijn goed. Aandachtspunt is dat de stabiliteit van de dijk en de robuustheid van het watersysteem wel geborgd blijft. Aansluiting kan worden gezocht bij Dijk van een idee voor de natuurontwikkeling langs de dijk. Het Waterschap Zuiderzeeland wil als watertoetsser/vergunningverlener/dijkbeheerder betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Het plangebied ligt in een Provinciaal Archeologisch en Aardkundig Kerngebied (PArK). De vindplaatsen van de Swifterbantcultuur zijn internationaal bekend. Het opgraven van een oude kreekloop zal niet zonder archeologisch onderzoek kunnen gebeuren. De kosten voor het onderzoek zijn voor de initiatiefnemer. Afhankelijk van wat er gevonden wordt kunnen de kosten oplopen. Het beleid van de provincie is dat in een PArK gebied de archeologie in samenhang met de aardkunde in principe niet wordt geschonden en ter plekke behouden blijft, tenzij er sprake is van een zwaarder wegend maatschappelijk belang.

Binnen het werkgebied van de Natuur- en milieucoöperatie Rivierduingebied is reeds een project gaande voor het beleefbaar maken van de aardkundige waarden in het gebied. Dit plan wordt gefinancierd vanuit het provinciale programma Duurzaam Gebruik van de Ondergrond. Aandachtspunt is in hoeverre deze initiatieven elkaar versterken en tot een multiplier kunnen leiden dan wel een risico hebben van stapeling van subsidies.

In het projectidee is aangegeven dat deze invulling ook bij kan dragen aan de vergroeningseisen van het GLB. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Beoordelingsrapport OFL13: Voormalig gronddepot Prorail

Indiener: *vertrouwelijk*

Betrokkenen:

Korte samenvatting van het projectidee:

Langs de Hanzelijn ligt ter hoogte van Swifterbant het voormalig gronddepot van Prorail, 23 hectare groot. Een ondernemer, op verzoek anoniem, onderzoekt de mogelijkheid dit depot te kopen, de opgeslagen 800.000 m³ grond te verkopen en een deel van het terrein (6-7 ha) in te richten als nieuwe natuur.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

De eerste indruk is dat van een multiplier geen sprake zal zijn: van de 23 ha wordt 6-7 ha natuur. Wordt de rest weer landbouwgrond? Wordt de natuur openbaar toegankelijk? Omdat over de invulling van het projectidee nog niets bekend is, is er ook nog niets te zeggen over de recreatieve waarde en het draagvlak.

Als de koop het komend kwartaal rond komt en als de grond is afgevoerd, kan het project uitgevoerd worden.

Als naar de criteria uit de meetlat wordt gekeken, waarlangs de projecten in de finale zullen worden gelegd, dan wordt reeds nu opgemerkt dat het projectidee naar verwachting niet hoog zal scoren op de ecologische aspecten uit de meetlat (criteria 4 en 5). Er wordt midden in het landelijk gebied nieuw groen gerealiseerd, dat geen relatie lijkt te hebben met andere Flevolandse natuurgebieden.

Beoordelingsrapport OFL14: WUR

Indiener: J. Nicolai

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Lelystad begon in de jaren zestig met 3 (semi-)rijksdiensten: de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, het Centraal Diergeneeskundig Instituut en de Flevocentrale. In die tijd speelde bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat de vraag: wat te doen, als dat onvoldoende is om de beoogde groei te krijgen? Men opperde rond 1970 de gedachte om de Landbouwuniversiteit geheel of voor een deel van Wageningen naar Lelystad te verhuizen. Als voorbereidende maatregel is de bebouwing ten noorden van de Binnenhavenweg in Lelystad, waarin het plan van Van Eesteren uit 1965 voorzag, geschrapd in het Structuurschema 1969. Daarnaast is een aantal landbouwinstellingen in de omgeving van Lelystad gerealiseerd.

Nu in de polder Flevoland het aantal arbeidsplaatsen kleiner is dan het aantal werknemers, zou men de gedachte weer kunnen oppakken om de WUR hier - voor een deel - naar toe te halen. De provincie zou het Rijk/de WUR kunnen vragen, nieuwbouw in het vervolg in Flevoland te realiseren. Bijvoorbeeld in Lelystad.

Hoofdconclusie:

Verkoop van de gronden om economische activiteit te bekostigen, past niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn.

Toelichting/Aandachtspunten:

Staatssecretaris Dijkzema heeft recent aan de Tweede Kamer gemeld dat zij instemt met het programma Nieuwe Natuur in Flevoland van de provincie Flevoland, onder de voorwaarde dat de gronden die verkocht of geruild worden elders opnieuw de bestemming natuur krijgen.

Dit neemt niet weg dat stimulering van werkgelegenheid en kenniseconomie voor onze regio belangrijk is en dat het nuttig kan zijn om via de afdeling Economie en Samenleving van de provincie Flevoland te laten beoordelen hoe we de positie van de WUR in onze regio verder kunnen uitbouwen.

Beoordelingsrapport OFL15: Eetbaar Doolhof Park

Indiener: D. Koster van Cittanova

Betrokkenen:

Korte samenvatting van het projectidee:

Ontwikkelen het 8e Flevolandse landschapskunstwerk in de vorm van een “Eetbaar Doolhof Park” met verschillende eetbare bomen, struiken en planten. Dit past goed bij de Floriade. Stadslandbouw wordt steeds belangrijker voor iedereen en via een eetbaar doolhof park kan iedere inwoner hiervan gebruik maken.

Het doolhof is ook goed vanuit de lucht te zien, bij het dalen van de vliegtuigen op de luchthaven Lelystad en zo wordt Flevoland ook vanuit de lucht, goed zichtbaar en bijzonder. Dat kan in de vorm van een tekst, logo of bepaald thema: “Welkom in Flevoland”, de vorm van een Kiekendief. Nabij het “Eetbare Doolhof Park” kan eventueel een restaurant / theehuis c.q. informatie centrum gerealiseerd worden in de vorm van vogelhuisjes.

In het hart van het Doolhof zal ook een uitkijktoren geplaatst worden, zodat de gebruiker altijd de uitgang weer terug kan vinden. De eetbare bomen – struiken en planten zullen met bordjes een nadere toelichting krijgen, zodat je weet wat je eet. Met een telefoon App met gebruik van Layar kan informatie over het totale gebied maar ook over de komst van de Floriade worden gegeven.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. Uit het projectidee blijkt nog niet duidelijk of hiervan bij deze vorm van stadslandbouw sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet dan nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dit neemt niet weg dat het een creatief idee is dat kan bijdragen aan de verbinding van inwoners van het stedelijk gebied met het omliggende agrarisch gebied. Het idee sluit aan bij de gedachten over de Floriade en kan wellicht in samenhang met andere projectideeën tot een multiplier leiden. Het kan nuttig zijn om de mogelijkheden van andere financieringsmogelijkheden te onderzoeken. Het is zeer goed denkbaar dat het projectidee geadopteerd wordt door locatiegebonden projectideeën en daarin opgaat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Het projectidee past in de Floriade-gedachte “feeding the city” en heeft potentie voor het aantrekken van bezoekers en daarmee een bijdrage aan de vrije-tijdseconomie. Ook het Waterschap Zuiderzeeland wijst op de mogelijke relatie met de Floriade. Het idee is niet locatie-gebonden. Het sluit goed aan op een aantal andere ideeën rond Almere, zoals de ontwikkeling van het Oosterwold, maar wellicht ook de project ideeën ZFL03 of ZFL09. Het lijkt ook te passen bij de ideeën voor het OMALA-terrein, projectidee (OFL20).

Het projectidee voldoet in beginsel in zelfstandige vorm alleen aan de criteria van het programma nieuwe natuur als er ook sprake is van functieverandering van gronden naar natuur. In combinatie met andere project ideeën kan het wellicht wel tot een multiplier leiden waarin de combinatie van natuur en stadslandbouw tot een geleidelijke en landschappelijk aantrekkelijke overgang leidt van de stad naar het agrarisch gebied.

Bij nadere uitwerking zal duidelijk moeten worden gemaakt welke bijdrage wordt gevraagd uit het programma natuur en welke kosten en investeringen gefinancierd worden uit de exploitatie als stadslandbouwgebied.

Beoordelingsrapport OFL16: Ontwikkeling Oostvaardersplassengebied

Indiener: Staatsbosbeheer

Ondersteund door: gemeente Lelystad, relatie met ZFL02, ZFL05 en ZFL06

Korte samenvatting van het projectidee:

Het Oostvaarderplassegebied bestaat uit een beschermd natuurgebied (moerasgebied en begraasd deel) dat ook in Europees verband (Natura 2000) als zeer belangrijk wordt beschouwd. Omdat de Natura 2000-doelstellingen bescherming verdienen en daarmee beperkingen opleggen aan wat er in het gebied zelf mogelijk is, zoekt Staatsbosbeheer die ontwikkelruimte voor recreatie vooral in de zone daaromheen. Dat strekt zich uit van het Hollandse Hout tot aan het Kotterbos en Oostvaardersbos.

Het Hollandse Hout heeft veel potentie om zich te ontwikkelen tot gewaardeerd stadsbos van Lelystad en als aantrekkelijke zone voor natuur en wildernisbeleving voor bezoekers van de Oostvaardersplassen. Ten zuiden van het Hollandse Hout ligt een landbouwperceel van bijna 100 hectare dat Staatsbosbeheer bij het gebied wil betrekken. De inrichting van het gebied voor als agrarische natuur voor kiekendief en akkervogels anticipeert op de verwachte groei van de gemeente Lelystad.

Ten zuidwesten van de Oostvaardersplassen ligt het Kotterbos; een mooi uitloopgebied voor Almere met veel buitensport. De Vaartplas in het Kotterbos biedt mogelijkheden voor recreatie en natuur. Vanuit het Kotterbos is een fietsbrug voorzien over de A6. Het terrein waar je dan op uitkomt is inmiddels verworven voor natuur en leent zich bij uitstek voor kiekendieffoeragegebied (maximaal 175 ha). Met het Kotterbos aan de ene kant en kiekendiefnatuur aan de andere kant ontstaat de denkbeeldige Poort naar de Wildernis.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

Het projectidee bevat een mix van deelprojecten, deels (her)inrichting bestaande natuur en deels nieuwe natuur. Bij de nadere uitwerking is van belang dat duidelijk gemaakt wordt welke onderdelen werkelijk betrekking hebben op de realisatie van nieuwe natuur en in hoeverre er daarmee een multiplier ontstaat op anderszins gewenste of geplande kwaliteitsverbetering. Er lijkt een relatie te zijn met de project ideeën ZFL02, ZFL05 en ZFL06. Onderzocht kan worden in hoeverre samenwerking met de indieners hiervan samenwerkingsmogelijkheden zijn.

De Kiekendiefopgave wordt gekoppeld aan uitbreiding Hollandse Hout en de voortzetting van het gebruik van de kiekendiefpercelen net onder het Kotterbos. Aangetoond moet worden dat de 275 ha kiekendieffoeragegebied, verdeeld over twee locaties, beter zal functioneren dan de nu tijdelijk ingerichte locaties, met name in de Trekwegzone. Voor de Hollandse Hout dient nader te worden gemotiveerd of dit een geschikt locatie voor kiekendiefcompensatie is, gelet op de ligging langs/achter de bosrand.

Voor zover er sprake is van de invulling van compensatie zal uit de verdere uitwerking moeten blijken, welke compensatie-opgave hiermee wordt ingelost, wat de planologische status van deze compensatiegebieden gaat worden en in hoeverre er daarmee sprake is van een duurzame invulling van de compensatie.

Afhankelijk van de inrichting kan het zijn dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is, zie ook de recente vondsten uit de Romeinse periode in het Kotterbos.

Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat de functieverandering – afhankelijk van de nadere uitwerking - kansen biedt voor beperking van de bodemdaling en voor waterberging. De gemeente Lelystad heeft aangegeven dit projectidee interessant te vinden en betrokken te willen worden bij de verdere uitwerking.

Beoordelingsrapport OFL17: Verbetering Natuurbeleving Oostvaardersplassen

Indiener: N. Dijkshoorn

Ondersteund door: - (Relatie met OFL16, ZFL02, ZFL05 en ZFL06)

Korte samenvatting van het projectidee:

De Oostvaardersplassen zijn redelijk voorzien van uitkijkpunten en observatiehutten. Toch bieden die meestal niet echt gelegenheid de vogels van zeer nabij te bewonderen. Een inhaalslag is wenselijk en mogelijk. De natuurbeleving van het droge deel van de Oostvaardersplassen kan sterk verbeteren door het aanleggen van “insteekwegen”. Door vanaf de Grote Praambult en de onderdoorgang Kottertocht wandelpaden aan te leggen, die 1 à 2 kilometer het begrazingsgebied in gaan, kan een fantastische beleving van het gebied geboden worden.

De afstand tussen vogelrijke plassen en de observatiehutten De Zeearend, Wigbelseiland en De Grauwe gans is groot. Door direct voor de hutten het maaiveld zodanig te verlagen, dat ook hier ondiepe plassen ontstaan, kan bereikt worden dat de bezoekers grote aantallen vogels van nabij kunnen bewonderen. Een nieuwe hut kan de zichtbaarheid van de aalscholverkolonie verbeteren. Langs de Knardijk heeft zich in de loop der jaren een forse wilgenrand ontwikkeld. Door op enkele gunstige locaties over een lengte van 200 à 300 meter de bomen te vellen, kan het uitzicht op de Keersluisplas en de Hoekplas sterk worden verbeterd.

Hoofdconclusie:

De suggesties betreffen inrichtingsmaatregelen binnen bestaande natuur. Daarmee past het projectidee niet binnen de doelstelling van het programma Nieuwe Natuur. Het zijn wel prima suggesties om aan beheerder Staatsbosbeheer mee te geven en via andere financieringsmogelijkheden dan het programma nieuwe natuur te bekijken wat financierbaar en realiseerbaar is.

Beoordelingsrapport OFL18: Knardijk als verbindingszone

Indiener: A. van Wijhe

Ondersteund door: - (Relatie met OFL16, ZFL02, ZFL05 en ZFL06)

Korte samenvatting van het projectidee:

Gebruik de Knardijk als verbindingszone tussen de Oostvaardersplassen en het Harderwold (via Harderbroek). Zo heb je met minimale investeringen aan infrastructuur toch een verbindingszone tussen de Oostvaardersplassen en de Veluwe gecreëerd. Vanuit het Harderwold kunnen de dieren over het water naar de Veluwe en daarna via het nieuwe ecoduct over de A28 bij Hulshorst naar de rest van de EHS.

Eventueel zou vanaf de Knardijk, via een smalle strook langs de Hoge Vaart, het Horsterwold ook nog verbonden kunnen worden met de Veluwe en de Oostvaardersplassen.

Hoofdconclusie:

De Knardijk is reeds nu ingericht als een ecologische verbinding. Het projectidee lijkt te gaan over een verbeterde inrichting van reeds bestaande natuur. Het projectidee past daarmee niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Een verdere uitwerking binnen dit programma is niet wenselijk.

Dit neemt niet weg dat het projectidee interessante suggesties bevat die wellicht samen met de beheerder uitgewerkt kunnen worden en waarvoor vervolgens financieringsmogelijkheden kunnen worden gezocht.

Toelichting/Aandachtspunten:

Het projectidee is erg summier en lijkt zich te richten op de herinrichting van de Knardijk als verbindingszone. In het verleden is de Knardijk reeds ingericht als verbindingszone. Daarbij is om verschillende redenen, waaronder de waterkerende functie van de Knardijk, gekozen voor een ecologisch vrij marginale inrichting. Een andere inrichting zou zowel de verbindingsfunctie kunnen versterken als bijdragen aan een aantrekkelijke groene dooradering. De mogelijkheden tot meer ecologische inrichting zouden met het waterschap verkend kunnen worden.

In 2015 neemt het rijk de Deltabeslissing. Op basis daarvan neemt de provincie in 2018 de veiligheidsnorm van de Knardijk in heroverweging. Dat kan een aanleiding vormen voor aanpassing van de inrichting. Ook het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat er nog geen duidelijkheid is over de normering en de status van de kering. Zolang hier geen duidelijkheid over is, zijn er volgens het waterschap geen ontwikkelingen mogelijk. Zodra die duidelijkheid er wel is, kunnen ook de mogelijkheden van het Fonds medegebruik keringen worden bezien. Het waterschap wacht de verdere uitwerking van het projectidee af.

Beoordelingsrapport OFL19: Verbetering ecologische kwaliteit Knardijk

Indiener: Landschapsbeheer Flevoland

Betrokkenen: - (Relatie met OFL18)

Korte samenvatting van het projectidee:

Variatie aan beheer van de Knardijk biedt kansen voor een diversere natuur. Dit geldt zowel voor het beheer in het horizontale vlak, het verticale vlak en aan de zon/schaduwzijde van de dijk. Uit de inzendingen van de provinciale prijsvraag 'Dijk-van-een-idee' bleek ook dat burgers van Flevoland behoefte hadden aan meer natuurwaarden op de dijken. Zij verwoordden dat vooral als 'bloeiende dijken' en 'bijenlinten op de dijk'. Meer variatie aan beheer biedt ook de recreatie meer natuur- en landschapsbeleving.

Omdat de Knardijk een waterkerende functie heeft, is de omslag naar een ander beheer complex. Het behoeft de instemming van de dijkbeheerder. Er kunnen proefgebieden worden aangewezen, waar een ander beheer wordt getest op de ecologische gevolgen en op de gevolgen voor de waterkerende rol van de dijk. Met de resultaten van deze proefgebieden kan een beter besluit genomen worden over de eventuele winst en risico's van dit beheer. Deze proeven kunnen ook kennis opleveren voor andere Flevolandse dijken.

Hoofdconclusie:

Het project is gericht op een aanpassing in het beheer van de bestaande natuur bij de de Knardijk. Het gaat daarmee niet om realisatie van nieuwe natuur. Een verdere uitwerking binnen dit programma is niet wenselijk.

Dit neemt niet weg dat de mogelijkheden tot meer ecologische beheer met het waterschap verkend kunnen worden. Aansluiting bij het project 'Dijk van een idee', biedt daarvoor wellicht mogelijkheden.

Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat er nog geen duidelijkheid is over de normering en de status van de kering. Zolang hier geen duidelijkheid over is, zijn er volgens het waterschap geen ontwikkelingen mogelijk. Zodra die duidelijkheid er wel is, kunnen ook de mogelijkheden van het Fonds medegebruik keringen worden gezien. Het waterschap wacht de verdere uitwerking van het projectidee af.

Beoordelingsrapport OFL20: Lelystad Airport Garden City

Indiener: OMALA BV

Betrokkenen: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Airport Garden City is een gebied van 660 hectare tussen Amsterdam-Lelystad Airport en de A6. Aansluitend aan het luchthaventerrein ontwikkelt OMALA een hoogwaardig bedrijventerrein met een prominente plaats voor innovatieve bedrijvigheid, grootschalige leisure en duurzame technologie. 'Nieuwe vormen van Natuur' kunnen, naast de versterking van het landschap, op vele fronten waardevermeerdering genereren voor de gebruikers van Airport Garden City, toekomstige bezoekers van de luchthaven (op termijn 3 tot 5 miljoen per jaar), Lelystedelingen en recreanten uit de omgeving. Door de groenblauwe dooradering van het OMALA terrein wordt de verbinding versterkt tussen het Natuurpark Lelystad, Hollandse Hout/Burchtkamp en Larserbos.

Cofinanciering vindt plaats met behulp van OMALA. Het is eveneens denkbaar dat andere organisaties zoals overheden en/of beheerders bijdragen aan de kosten. Voordelen van cofinanciering is het multiplier effect. Met relatief weinig geld wordt veel landschap gerealiseerd.

Hoofdconclusie:

Het projectidee geeft aan dat er kansen liggen voor natuurontwikkeling, ecologische verbindingen en recreatie, en ook dat het bestaande agrarisch grondgebruik behouden kan blijven. Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. In het projectidee is nog niet duidelijk of hiervan sprake zal zijn. Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn.

Indien er sprake zal zijn van functieverandering naar natuur, dan past het idee wel binnen de doelstellingen van het programma en verdient het om verder te worden uitgewerkt. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Toelichting/Aandachtspunten:

De ontwikkeling van Lelystad Garden City is een zaak van lange adem. Door het combineren van verschillende functies, aanwezigheid van 'groene burens' als Flevolandschap en Staatsbosbeheer en door commerciële activiteiten ook een stuk van de nieuwe natuur te laten dragen is er zicht op een multiplier. Realiseerbaarheid binnen een termijn van vijf jaar lijkt lastig. Draagvlak en realiseerbaarheid dient verder uitgewerkt te worden.

De ideeën zijn gericht op de realisatie van functionele en beleefbare natuur. Een ecologische meerwaarde kan vooral ontstaan wanneer de inrichting ook leidt tot een ecologische verbinding tussen de Burchtkamp en het natuurpark. Eventuele belemmeringen door de nabijheid van het vliegveld zullen duidelijk in beeld gebracht moeten worden.

Groenblauwe dooradering van het bedrijventerrein, wordt mogelijk gestapeld op de door de gemeente reeds gestelde eisen van ruimtelijke inpassing. Bij een nadere uitwerking moet

duidelijk gemaakt worden welke onderdelen behoren tot de inrichting en exploitatie van het gebied en in hoeverre er daarboven sprake is van invulling van nieuwe natuur.
Er moet zicht zijn op een multiplier.

Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat er mogelijkheden zijn voor natte natuur en natuurvriendelijke oevers. Het waterschap wil via vergunningverlening en watertoets betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee. De gemeente Lelystad heeft aangegeven dit projectidee interessant te vinden en betrokken te willen worden bij de verdere uitwerking.

Er zijn meerdere project ideeën ingediend die inzetten op economische functies die ook in het projectidee van OMALA BV worden genoemd, bijvoorbeeld ZFL25, een voedselbos, OFL15, een eetbaar doolhof park, ZFL03, verbinding met begrazing door koeien. Het verdient aanbeveling om te kijken in hoeverre er samenwerkingsmogelijkheden zijn.

Beoordelingsrapport ZFL01: Omzetten in cultuurgroend

Indiener: J. Dinkelman

Ondersteund (indirect) door: S. Hornstra, W. van den Berg, Fam. Ansems-van Gisbergen, G. Akkermans en L. van Dijk.

Korte samenvatting van het projectidee:

Vul de al verworven 800 hectare in als cultuurgroend. Het is al vele malen bewezen dat op cultuurgroend (grasland of akkerbouw) de meeste dieren en vogels aanwezig zijn. Denk aan weidevogels die in aantal achteruit zijn gegaan. Maar ook de hazen, konijnen, fazanten, reeën e.d. kunnen op die gronden zich goed ontwikkelen.

Hoofdconclusie:

Dit projectidee doet de suggestie om geen nieuw natuur te ontwikkelen en de gronden terug te geven voor intensieve of extensieve landbouw voor voedselproductie en past daarmee niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Een verdere uitwerking binnen dit programma is derhalve niet wenselijk.

Toelichting/Aandachtspunten:

De bewering dat op cultuurgroend de meeste vogels en dieren voorkomen, kan niet worden onderschreven. Planologisch bestaat immers een betekenisvol onderscheid tussen gronden met een bestemming landbouw versus natuur.

Beoordelingsrapport ZFL02: Fleverwaard

Indiener: Carina van Dijk

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

'De Fleverwaard' is natuur, een wildernis, een zwerfland, een land vol avontuur in het gebied tussen Oostvaardersplassen en Horsterwold. Voor avonturiers is het wandelen op smalle geitenpaadjes, wild kamperen en grote zelfpluktuinen. Onderweg kan de bijzondere flora en de uitzonderlijke fauna, de Big5 van Flevoland, gespot worden (konikspaar, edelhert, wild rund, zeearend en vos) en natuurlijk ook de Kiekendief. Voor minder avontuurlijk mensen is het een agri&safaripark. Een autoroute voor langzaam verkeer met fietspad door landschap van natuur en akkerbouw. De in- en uitgang is goed gemarkeerd met borden. Met kompas, gps of een app kan de route gevolgd worden. Met een app zijn er wetenswaardigheden zichtbaar en kunnen er leuke quizjes gedaan worden.

Met crowdfunding kan geld gegenereerd worden: mensen worden geen eigenaar van gronden, maar aandeelhouder van het gebied, er kunnen gps coördinaten worden 'geadopteerd'. Ook worden aandeelhouders uitgenodigd voor themadagen/activiteiten of krijgen kortingsbonnen voor overnachtingen in omliggende hotels of campings. Ook kunnen activiteiten als schatzoeken (gpstochten), 'met boswachter op pad', meditatie/bezinning cursussen of bushcraft (cursus 'overleven in de natuur') worden georganiseerd. Zelfpluktuinen & boerderijverkoop leveren ook geld op.

Hoofdconclusie:

Het plan schetst inspirerende beelden en doet waardevolle suggesties voor de kwaliteiten en functie van nieuwe natuur en, maar is nog geen concreet project. Daardoor kan het nog niet als projectidee voor het programma Nieuwe Natuur beoordeeld worden.

Het is niettemin zeker de moeite waard om verder te verkennen of het idee als onderdeel van andere projectideeën van bv. de terreinbeherende organisaties gemeenten gerealiseerd zou kunnen worden ('adoptie'). Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindieners(s).

Aandachtspunten:

Heeft relaties met andere voorstellen (o.a. ZFL05, 06, 08, 18 en 19) en kan aan die initiatiefnemers worden aangereikt als inspiratie voor concrete projecten.

Het Waterschap Zuiderzeeland ziet een mogelijke relatie met natuurvriendelijke oevers en akkerranden. Het waterschap wil vanwege vergunningverlening en watertoets betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Staatsbosbeheer geeft aan het gedachtengoed van Carina van Dijk graag mee te willen nemen en/of uitnodigen voor een brainstorm bij het verder uitwerken van projectideeën.

Beoordelingsrapport ZFL03: verbindingzone met begrazing

Indiener: Tom Saat

Ondersteund door: - (relatie met ZFL05, ZFL06, OFL16 en ZFL12)

Korte samenvatting van het projectidee:

Maak van de zone van het voormalige Oostvaarderswold een aaneengeschakelde zone bestaande uit open vlakte, parkbos en struweel met begrazing door zoogkoeien van het Marchigiana ras. Centraal in het gebied een grote stal waar het vee zich in de winter kan terugtrekken en naast de stal een restaurant vanwaar de wandelpaden door het gebied vertrekken en het vlees van de dieren gegeten kan worden.

In de jaren negentig is in de Oostvaardersplassen ervaring opgedaan met regulering van begrazingsdruk. Door op de ene plaats intensief te weiden en op andere plekken juist alleen te hooien en dit te combineren met verschillende peilniveaus, ontstonden al na enkele jaren heel diverse ecosystemen. Met wilde runderen zonder enige regulering verdwijnt juist alle diversiteit en blijft uiteindelijk alleen een monotone grasmat over, zoals de Oostvaardersplassen momenteel laten zien.

Voor de voervoorziening in de winter moet o.a. luzerne geteeld worden. Dit is goed te combineren met de opgave voor kiekendieffoerageergebied.

De financiering van de stal en het restaurant komt voor rekening van de ondernemer, zodat de noodzakelijke investeringen vanuit de overheid beperkt blijven. Ook is geen terreinbeherende organisatie nodig, zodat ook de financiële inbreng voor de exploitatie vanuit de overheid beperkt is.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. Uit het projectidee blijkt nog niet duidelijk of hiervan sprake zal zijn. De indruk wordt gewekt dat sprake blijft van een agrarische bestemming. Indien er wel percelen zijn die bestemd zullen worden als natuur (met agrarisch medegebruik), dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet dan nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het 'klassieke' agrarisch natuurbeheer) levert geen 'bestendige' natuur en past daardoor in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Beheer gericht op akkervogels past daarentegen wel in de doelstelling voor de Leefgebiedenbenadering. Indien het mogelijk is dat delen van het gebied, bijvoorbeeld kerngebieden, worden omgevormd

naar en bestemd als natuur, dan is een verdere uitwerking binnen het programma Nieuwe Natuur mogelijk.

Het is denkbaar dat ook financiering via bestaande middelen voor agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 mogelijk is. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Vanwege de hoge abstractie van het ingediende voorstel zijn de aandachtspunten die meegegeven kunnen worden in dit stadium indicatief en niet limitatief.

Het plan heeft potenties voor ecologische winst, maar die is niet uitgewerkt. Zo is nog niet omschreven welke natuurwaarden beoogd worden, maar dat zullen vooral waarden van grasland, ruigteveld en struweel zijn. Gedacht kan ook aan bijvoorbeeld de Stille Kern Horsterwold, maar dan zonder omringende bossen, maar ook de Natte weilanden ten westen van de Lepelaarplassen. Dat zal een verhoging van de biodiversiteit in Flevoland opleveren. Er zijn mogelijkheden voor realisatie van enige compensatieverplichtingen, moeras, bos en kiekendievenfoerageergebied, afhankelijk van inrichting en begrazingsdruk. Bij moeras van enige omvang kunnen ook (inter)nationale hogere waarden een plek vinden.

De vraag is of indiener zich voorstelt dat het plan deel zou worden van het Almeerse ontwikkelregime voor Oosterwold en zich daarmee wil verbinden. Het plan is groots, want het wil alle 800 hectaren omvatten. Een aandachtspunt daarbij is dat het niet te voorkomen is dat de indiener gaat samenwerken met terreinbeheerders die een grondpositie inbrengen. Een ander relatiebeheer met die partijen dan wat indiener lijkt voor te staan is dan wel nodig.

Daarnaast is van belang dat de gemeente Zeewolde (ambtelijk) heeft medegedeeld als uitgangspunt te hanteren dat de gronden die in de zone van het voormalig Oostvaarderswold verworven zijn, weer worden verkocht en als landbouwgrond in gebruik blijven. Een uitzondering op deze hoofdregel kan gelden voor gronden die aan de randen liggen en passen in de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold en het projectidee ZFL17 dat mede namens Zeewolde door de Gebiedsregisseur Oosterwold is ingediend. Bij de uitwerking van het projectidee is daardoor de vraag relevant of de gemeente Zeewolde bereid is planologisch medewerking te verlenen.

Hoewel de locatie van het projectidee nog niet geheel duidelijk is, wijst het Waterschap Zuiderzeeland er op dat een relatie met wateroverlast- en bodemdalingsgebied waarschijnlijk is. Het projectidee kan bijdragen aan verbetering of het oplossen van problemen in het watersysteem door functieverandering naar grasland. Ook kan het mogelijk bijdragen aan beperking van bodemdaling en waterberging. Het Waterschap Zuiderzeeland wil als watertoetsers/vergunningverlener betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport ZFL04: Oostvaarderswold

Indiener: H. Hermus

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Overweeg om nog eenmaal een gezamenlijk plan in te dienen zoals het Oostvaarderswold plan. Dit is een enorme kans. Met het nieuwe kabinet is het natuurbeleid weer omgegooid en wordt weer in nieuwe natuur geïnvesteerd. In het nieuwe budget is helaas geen extra geld vrijgemaakt voor een herstart van het Oostvaarderswold project, maar indien er alternatieve financieringsconstructies gesmeed kunnen worden, zal dit in ieder geval niet meer tegen het huidige Rijksbeleid in gaan. Na het enorme succes van de Nieuwe Wildernis is het nu het juiste momentum om nog eenmaal de neuzen dezelfde kant op te krijgen.

Een verbindingszone, met ruimte voor dieren om in de voedselarme seizoenen te migreren, een verbindingszone waarin mensen kunnen wandelen en activiteiten ondernemen, waar mensen kunnen genieten van rust en natuur zal echt een meerwaarde hebben voor Nederland en haar toekomstige generaties. Wat zal het mooi zijn als we in de toekomst niet meer naar het buitenland hoeven om grootse natuur te beleven, wat zal het mooi zijn als het romantische beeld wat de film De Nieuwe Wildernis oproept realiteit wordt, doordat ook echt de ruimte aan de natuur en de mens gegeven wordt om daarvan te genieten.

Hoofdconclusie:

Revitalisatie van het voormalige programma voor realisatie van Oostvaarderswold is de facto geen voorstel voor een project in het programma Nieuwe Natuur, omdat het een oud plan is waarvan de teloorgang juist de basis is voor het programma. Daarom past dit projectidee niet in de doelstelling van het programma Nieuwe Natuur. Een verdere uitwerking binnen dit programma is derhalve niet wenselijk

Toelichting/Aandachtspunten:

Van belang is dat de gemeente Zeewolde (ambtelijk) heeft medegedeeld als uitgangspunt te hanteren dat de gronden die in de zone van het voormalig Oostvaarderswold verworven zijn, weer worden verkocht en als landbouwgrond in gebruik blijven. Een uitzondering op deze hoofdregel kan gelden voor gronden die aan de randen liggen en passen in de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold en het projectidee ZFL17 dat mede namens Zeewolde door de Gebiedsregisseur Oosterwold is ingediend. Bij de uitwerking van het projectidee is daardoor de vraag relevant of de gemeente Zeewolde bereid is planologisch medewerking te verlenen.

Beoordelingsrapport ZFL05: Fietspad Grote Trap

Indiener: Stichting Het Flevo-Landschap

Ondersteund door: - (relatie met OFL16 en ZFL12, waarin Staatsbosbeheer ook het fietspad 'De Grote Trapper' noemt)

Korte samenvatting van het projectidee:

De Grote Trap is een natuurstrook die is ontstaan op het Adelaarsweg tracé, een voormalige reservering voor de A30. De Grote Trap vormt een groene verbinding tussen de Ibisweg bij de A6 en Schollevaarweg nabij de Gooise weg. Hij bestaat uit een groenstrook van zo'n 100 meter breed. De Grote Trap is zo'n 10 km lang.

De natuur op de Grote Trap bestaat uit struweel, ruigte, grasland en poelen.

Aangrenzend aan de natuur liggen tochten. De Grote Trap is weliswaar opengesteld, maar de aanwezige infrastructuur is heel beperkt. De Grote Trap kan recreatief aantrekkelijker worden. Een goed fietspad en wat rustplekken zijn daarvoor voldoende.

Deze winter legt de provincie aan de Almeerse kant een fietsbrug aan over de Lage Vaart en de A6. Via de Ibisweg is de Grote Trap dan direct bereikbaar. Aan de Zeewolder kant nabij de Duikerweg wordt eveneens een fietsbrug aangelegd. De Grote Trap kan samen met de fietsbruggen over de snelwegen een prachtige, landschappelijke route worden die de west- en oostkant van de provincie bij elkaar brengt.

Hoofdconclusie:

Dit project beoogt een aspect van een stuk bestaande natuur, de natuurbeleving, te vergroten, maar beoogt niet nieuwe natuur te realiseren. Daardoor is het geen projectidee in het kader van het programma Nieuwe Natuur. Een verdere uitwerking binnen dit programma is derhalve niet wenselijk.

Het is niettemin zeker de moeite waard om verder te verkennen of het projectidee gerealiseerd kan worden, waarbij diverse financieringsmogelijkheden verkend kunnen worden. Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindieners. Er zijn projectideeën aan zowel de noord- als zuidzijde van De Grote Trap. Als die tot ontwikkeling komen, lijkt het logisch om een recreatieve verbinding na te streven.

Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat het projectidee mogelijk een relatie heeft met zijn (concept) programma recreatief medegebruik watergangen/-systemen.

Beoordelingsrapport ZFL06 Versterk biodiversiteit Grote Trap

Indiener: Nico Dijkshoorn

Ondersteund door: - (relatie met ZFL03, ZFL05, OFL16 en ZFL12)

Korte samenvatting van het projectidee:

De Grote Trap, een ongeveer 100 meter brede grondstrook tussen de Dodaarstocht en de Wulptocht is al in eigendom van Staatsbosbeheer. Deze kilometerslange strook bestaat momenteel uit graslanden, bosschages, lage ruige grondwallen, enkele lage heuveltjes en enkele poelen. Door begrazing met koeien en aanvullend maaien van de graslanden is de ecologische waarde van de strook momenteel betrekkelijk gering.

Ondiep water, slikveldjes, laaggelegen eilandjes en modderige oevers hebben een hoge ecologische waarde. Men zou dit biotoop kunnen realiseren door het middengedeelte van De Grote Trap tot de rijpinggrens van de bodem te ontgraven (ca. 1 meter). Om dichtgroeien met riet en wilgjes tegen te gaan, is een zekere mate van begrazing wenselijk. Door verpachting aan boeren kunnen inkomsten worden gegenereerd. De vrijkomende grond kan in lage duintjes langs de buitengrens van de strook verwerkt worden. Het is verstandig de waterstand in de afgraving regelbaar te maken middels een stuwput. Door de waterstand periodiek te verhogen of te verlagen kan de pionierfase langer behouden worden.

Deze strook leent zich ook prima voor een recreatief fietspad tussen de Ibisweg (Oostvaardersplassen) en het fietspad langs de Hoge vaart (Horsterwold/Randmeren).

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Aandachtspunten:

Vanwege de hoge abstractie van het ingediende voorstel zijn de aandachtspunten die meegegeven kunnen worden in dit stadium indicatief en niet limitatief.

Afhankelijk van de afstand tot de Oostvaardersplassen waar de percelen worden toegevoegd ook compensatie voor foerageergebied voor kiekendieven.

Door uitbreiding van de Grote Trap met ontwikkeling van vitale natuur op aangrenzende percelen wil dit plan vitale natuur vergroten en tegelijkertijd het geheel beter ontsluiten en meer gericht op vitale natuur beheren. Daarmee kan de biodiversiteit vergroot worden en de draagkracht voor (inter)nationale natuurwaarden vergroot, de EHS verbinding Grote Trap robuuster worden, dat is alles echter afhankelijk van ligging en schaal.

Een deel van het plan ziet op realisatie van nieuwe natuur, een ander deel op aanpassingen in en aan een bestaande natuurstrook. Er is een selectieve uitwerking nodig van het nieuwe deel met in de volgende fase aandacht voor de criteria van de meetlat van Flevoland.

Van belang is dat de gemeente Zeewolde (ambtelijk) heeft medegedeeld als uitgangspunt te hanteren dat de gronden die in de zone van het voormalig Oostvaarderswold verworven zijn, weer worden verkocht en als landbouwgrond in gebruik blijven. Een uitzondering op deze hoofdregel kan gelden voor gronden die aan de randen liggen en passen in de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold en het projectidee ZFL17 dat mede namens Zeewolde door de Gebiedsregisseur Oosterwold is ingediend. Bij de uitwerking van het projectidee is daardoor de vraag relevant of de gemeente Zeewolde bereid is planologisch medewerking te verlenen.

Anderzijds wijst het Waterschap Zuiderzeeland er op dat de benutting van aangrenzende aangekochte gronden mogelijk gunstig kan zijn voor het watersysteem. Het gaat hier om een wateroverlast- en bodemdalingsgebied.

Mogelijk zijn archeologisch/geomorfologische onderzoeken nodig afhankelijk van de diepte van de ontgravingen. Waar die opduiken zou rekening gehouden moeten worden met de diepte ligging van mogelijke archeologisch waardevolle lagen.

Uit het projectidee wordt niet duidelijk of indiener dit plan zelf wil realiseren of door anderen gerealiseerd wil zien worden en aldus alleen bedoeld heeft een idee of suggestie aan te dragen. Is het laatste het geval, dan zouden de aangedragen gedachten meegenomen kunnen worden door de indieners van de projectideeën ZFL05, OFL16 en ZFL12, te weten Het Flevo-Landschap en Staatsbosbeheer. Ook een combinatie met projectidee ZFL03 is mogelijk.

Het theehuis en de camping zijn exemplarisch voor gemoedelijke accommodaties voor de beleving. Mogelijk zijn akkerbouwers geïnteresseerd in bedrijfsverbreding. Waar, in welke aantallen en met wat voor omvang kunnen dergelijke deelprojecten voor beleving ook een nieuwe bedrijfsvoeringsmodel voor natuuronderhoud opleveren?

Beoordelingsrapport ZFL07 Ecologische verbindingen langs tochten

Indiener: Nico Dijkshoorn

Ondersteund door: - (relatie met ZFL08)

Korte samenvatting van het projectidee:

Door Flevoland lopen al enkele provisorische “ecologische verbindingstroken”: de kilometerslange noordwest-zuidoost lopende tochtstroken tussen de Lage en de Hoge Vaart: de Lepelaartocht, de Reiger-/Roerdomptocht en de Dodaarstocht, Wulptocht en Duikertocht gelegen langs De Grote Trap. Ook de Knardijk met aangrenzende tocht functioneert tegenwoordig als ecologische verbindingzone. Deze strook is enkele jaren geleden ecologisch heringericht. Deze tochtstroken zouden in het kader van “nieuwe natuur” ecologisch geoptimaliseerd kunnen worden.

Vooraf de Lepelaartocht heeft al een zekere ecologische waarde. Bij de aanleg van deze tocht heeft men destijds de uit de tocht vrijkomende grond niet over de aangrenzende kavels verspreid, maar in grondwallen aan weerszijden van de tocht gedeponneerd. Later zijn hier op een deel van het traject bomen, struiken en bramen geplant. De Lepelaartochtstrook is een prachtige en beschutte verbindingstrook voor insecten, zangvogels, vleermuizen, amfibieën, kleine zoogdieren e.d. dwars door het agrarische gebied.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. Uit het projectidee blijkt nog niet duidelijk of hiervan sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet dan nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Aandachtspunten:

Vanwege de hoge abstractie van het ingediende voorstel zijn de aandachtspunten die meegegeven kunnen worden in dit stadium indicatief en niet limitatief.

Een betere groenblauwe dooradering van Zuidelijk Flevoland langs bestaande tochten in het agrarische middengebied door vergroting van de ecologische potenties van bestaande tochten kan van waarde zijn voor vitale of inpasbare natuur, zeker bij combinatie met de GLB vergroeningsopgaven en agrarisch natuurbeheer. Het is de vraag of de indiener dit plan zelf wil realiseren of door anderen gerealiseerd wil zien worden en aldus alleen bedoeld heeft een idee of suggestie aan te dragen. Het is wellicht mogelijk dat het idee gecombineerd wordt met andere projectideeën of daardoor ‘geadopteerd’ wordt. Het projectidee ZFL08 van de ANV Akkerwaard ligt inhoudelijk het dichtst bij dit projectidee. Maar ook is er een relatie met projectideeën van Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap in Zuidelijk Flevoland.

Een groenblauwe dooradering van agrarisch gebied kan een meerwaarde voor de landbouw betekenen in de vorm van biologische controle over plagen en vermindering van gebruik van pesticiden. Dat is afhankelijk van de inrichting en beplanting. Anderzijds kunnen in ruigtestroken planten gaan domineren die bij aangrenzende akkerbouwers zeer gevreesd worden. Dit aspect moet sterker belicht worden.

De winst voor biodiversiteit is nog onbeschreven, maar in potentie kan die aanzienlijk zijn, afhankelijk van de omvang van inrichtingsmaatregelen. Dit kan ook (inter-) nationale doelen ondersteunen en de EHS robuuster maken, als die daardoor meervoudig wordt verbonden. In potentie levert het plaatselijk enige compensatie voor kiekendieven op. Er zijn geen mogelijkheden voor boscompensatie, maar mogelijk wel voor moeras compensatie.

Met de aanleg van duurzame oevers levert het Waterschap Zuiderzeeland een bijdrage aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water. Bij het uitwerken van de ideeën dient het waterschap betrokken te worden.

Beoordelingsrapport ZFL08 Akkervogelgebieden

Indiener: ANV Akkerwaard

Ondersteund door: ANV Greppelveld, Werkgroep Grauwe Kiekendief, Louis Bolk Instituut, Het Flevo-landschap

Korte samenvatting van het projectidee:

De Flevolandse landbouw groeit door naar benutten én beleven van nieuwe natuur op bestaande akkers. Van pionier naar participant, met meervoudige waardering. Het agrarisch gebied kan de kwaliteiten in natuurgebieden versterken; aan de akkervogels is af te lezen dat het werkt. Het doel is een stelsel van bloeiende akkervogelgebieden te realiseren, bestaande uit kernen, randgebieden en wandelpaden.

Een stelsel van bloeiende akkervogelgebieden bestaande uit:

- Kernen: Sterk aangepaste teelten voor bedreigde akkervogels, met in vruchtwisseling zomergranen, luzerne, gras-klaver en “pioniersgewassen”.
- Randgebieden: Landbouwgronden rond de kernen waar akkerbouwers hun vergroening (Ecological Focus Areas: EFA's) inrichten als “stepping stones” voor akkernatuur, aansluitend op de kernen.
- Wandelroutes & excursies: langs aan te leggen wandelroutes kunnen burgers het pionierslandschap beleven. Ze kunnen er veel leren, of gewoon genieten, spelen en sporten.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. Uit het projectidee blijkt nog niet duidelijk of hiervan - bijvoorbeeld op kernkavels - sprake zal zijn. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet dan nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Indien het oogmerk is dat de percelen een agrarische bestemming behouden, dan past dit in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Toelichting/Aandachtspunten:

In het programma Nieuwe Natuur gaat het om het vinden van geschikte locaties voor natuurontwikkeling die ook een natuurbestemming krijgt. Aankoop van gronden die een agrarische bestemming houden (het ‘klassieke’ agrarisch natuurbeheer) levert geen ‘bestendige’ natuur en past daardoor in beginsel niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Beheer gericht op akkervogels past daarentegen wel in de doelstelling voor de Leefgebiedenbenadering. Indien het mogelijk is dat delen van het gebied, bijvoorbeeld kerngebieden, worden omgevormd naar en bestemd als natuur, dan is een verdere uitwerking binnen het programma Nieuwe Natuur mogelijk.

Het is denkbaar dat ook financiering via bestaande middelen voor agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 mogelijk is. Die mogelijkheden kunnen worden verkend. Daarbij wordt opgemerkt dat een stapeling van regelingen niet altijd

mogelijk is en dat bovendien daarbij het vraagstuk van staatssteun aan de orde kan zijn.

Het voorstel is gebaseerd op grondruil en extensivering van de landbouw in kerngebieden. Het biedt kansen om maatschappelijke inbedding van de agrarische sector te vergroten, alsmede om de landbouw in Flevoland verder te verduurzamen, gewassen te herintroduceren en kennis op te doen. De voorgestelde extensivering van de landbouw en de aanleg van randen draagt bij aan verbetering van het waterbergend en watervasthoudend vermogen van de grond en vermindering van de emissie. Daarmee sluit het aan op het beleid van provincie en waterschap en sluit het aan op de doelen van het Actieplan Bodem en Water (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer). Het projectidee lijkt te kunnen rekenen op steun van de agrarische sector in Oostelijk Flevoland.

Het projectidee levert inpasbare natuur op en het kan bijdragen aan internationale akkersoorten voor agrarisch gebied (grauwe kiekendief, kwartelkoning). Het principe van kerngebieden voor akkernatuur sluit aan bij onze denkrichting in het kader van de herziening van het stelsel van agrarisch natuurbeheer.

Op dit moment is Zuidelijk Flevoland één van de gebieden met zeer lage dichtheden aan akkervogels. Dit roept de vraag op of er daarom juist minder of meer kans op winst aan akkergebonden biodiversiteit en hoe die nagestreefd gaat worden. Immers intensieve biologische landbouw biedt geen garanties voor realisatie van een akkergebonden natuur.

Het projectgebied is zeer groot van omvang. Welke mate van participatie is nodig en hoe gaat die gevonden worden?

De relatie met de Floriade die aangegeven wordt, is potentieel interessant en zou in de volgende fase inzichtelijker gemaakt kunnen worden.

Als het komt tot grondruil, extensivering van landbouw, natuurvriendelijke oevers of waterberging, dan wil het Waterschap Zuiderzeeland als verantwoordelijke voor vergunningverlening/watertoets/peilbesluit betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport ZFL 09 – Duikerwold **INGETROKKEN**

Indiener: Joost Jonk

Contactpersoon: Joost Jonk

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Duikerwold aan de Duikerweg: combinatie van een biologisch landbouwbedrijf (streekproductie) met ecologische educatie & recreatie, agrarisch natuurbeheer, wat moet resulteren in een zelfrenerend verhoogd gebiedsrendement.

Hoofdconclusie:

Dit projectidee is door de indiener ingetrokken na de Ideeënmarkt op 20 februari 2014. Hij heeft geconcludeerd dat zijn projectidee prima aansluit bij het projectidee ZFL08 van ANV Akkerwaard. Indiener is lid geworden van deze vereniging.

De conclusie over dit projectidee was geweest:

Aanpassing van agrarische bedrijfsvoering past niet in de voorwaarden die aan het programma Nieuwe Natuur verbonden zijn. Een verdere uitwerking binnen dit programma is derhalve niet wenselijk.

Aandachtspunten:

Het advies is indiener niet te verzoeken om een nadere uitwerking, want het plan wil omvorming van een bestaande landbouwpraktijk naar functionele en beleefbare natuur in combinatie met agrarische productie waarbij is gesteld maar niet onderbouwd dat ecologische doelen zoals verbinding, verhoging biodiversiteit, een bijdrage aan (inter)nationale doelen of compensatie zal worden gerealiseerd. Daarbij vindt geen vorming van planologisch te bestemmen natuur plaats wat niet verenigbaar is met de uitgangspunten van het provinciale programma Nieuwe Natuur.

Beoordelingsrapport ZFL10 Vruchtwisseling voor kiekendieven

Indiener: A. van der Knijff

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Landbouwonderneming A.v.d.Knijff BV stelt voor om haar akkerbouwbedrijf aan de Dodaarsweg (2 boerderijen, 110 ha) samen te voegen met de kavel van voorheen Bruyker (50 ha) die nu als kiekendieffoerageergebied is ingericht. Er ontstaat dan een bedrijf van 160 hectare, dat kan worden opgedeeld in zes percelen. Van der Knijff heeft het voornemen een vruchtwisseling toe te passen waarin per zes jaren gedurende vier jaar akkerbouwgewassen worden geteeld en 2 jaar aaneengesloten luzerne/grasmengsel wordt ingezaaid. Hierdoor is elk jaar 1/3 van 160 hectare beschikbaar als kiekendieffoerageergebied. Hetzelfde schema kan ook toegepast worden in combinatie met de kavel van voorheen Hoekman (64 ha).

De ruimere vruchtwisseling geeft gezondere en betere akkerbouwgewassen. Ook wordt monocultuur van luzerne/gras op één perceel voorkomen. Het nadeel van de huidige situatie met kiekendieffoerageergebied op één perceel is dat onkruidruk moeilijk te beheersen is. Met het voorstel van Van der Knijff is een professioneel beheer van de gronden mogelijk, met langdurige overeenkomst, zonder korte termijn belangen.

Hoofdconclusie:

De functie voor kiekendievenfoerageergebied moet planologisch als natuurgebied worden vastgelegd terwijl de ondernemer aangeeft agrarische bedrijfsvoering als uitgangspunt te nemen. Dit past niet in de voorwaarden die aan de kiekendiefcompensatieverplichtingen, die de provincie Flevoland op zich heeft genomen, verbonden zijn. Een verdere uitwerking binnen het programma Nieuwe Natuur is derhalve niet wenselijk.

Een verdere uitwerking als mogelijkheid om een vorm van agrarisch natuurbeheer te realiseren is wel mogelijk, bijvoorbeeld met financiering vanuit GLB pijler 1. In dat geval lijkt het projectidee nauw aan te sluiten bij projectidee ZFL08 van de ANV Akkerwaard.

Aandachtspunten:

Een extensiever bouwplan met meer ruimte voor structuurverbeterende gewassen (granen, luzerne e.d.) is echter in zijn algemeenheid goed voor waterbergend en watervasthoudend vermogen en verminderen van de emissie vanuit het landbouwperceel. Daarmee sluit het aan op de doelstellingen van het Actieplan Bodem en Water (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer) van LTO Noord, waterschap Zuiderzeeland en de provincie.

Vruchtwisseling per 2 jaar levert echter geen optimaal, eerder marginaal beheer met betrekking tot de mogelijke waarde als foerageergebied voor kiekendieven, omdat muizenpopulaties, het gunstigste stapelvoedsel van kiekendieven, een drie- tot vierjarige cyclus tot zeer hoge aantallen kennen. Voorts is het plangebied voor het deel rond de kavel De Bruycker op de grens van de maximale afstand die

kiekendieven uit de Oostvaardersplassen voor voedsel afleggen, waardoor er ook geen optimale bijdrage aan de compensatieopgave voor kiekendieven kan ontstaan.

Mogelijk dat voor de kavels die meer naar het noorden gelegen zijn een ruiling met Staatsbosbeheer mogelijk is, of ook beheer in opdracht op de gronden van Staatsbosbeheer. Als de indiener daarin geïnteresseerd is, kan een mogelijke ruiling onderzocht worden.

Beoordelingsrapport ZFL11- Perceel Schollevaarweg

Indiener: J. Hut en B. Hut

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

De ondernemers J. Hut en B. Hut hebben naast hun agrarische bedrijven aan de Wulpweg ruim 83 hectare aan de Schollevaarweg in Zeewolde in erfpacht. Dit perceel ligt in het gebied Oosterwold. De ondernemers bieden aan deze grond te ruilen, zodat aan de Schollevaarweg ruimte ontstaat voor recreatie en versterking van toekomstige stedelijke ontwikkeling. Tevens ontstaan er kansen om verbindingen te realiseren van Almerehout naar het Vaartbos en Horsterwold. Een lange strook natuur langs de Hoge Vaart geeft kansen voor de ontwikkeling van diverse projecten in samenhang met water.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Aandachtspunten:

Het projectidee is nu nog abstract: er wordt een plek aangeboden. Uit bedrijfs-economisch oogpunt is dit voorstel goed te begrijpen. Om het projectidee in de finale te kunnen beoordelen, is het noodzakelijk dat concreet wordt gemaakt wat gerealiseerd wordt en op welke wijze dit haalbaar en betaalbaar wordt gemaakt. Omdat de indieners de erfpacht op deze locatie willen ruilen tegen grond op een andere plek, om hun agrarische onderneming voort te zetten, kan het projectidee op het perceel Schollevaarweg eigenlijk alleen concreet gemaakt worden door een partij die bereid is nieuwe natuur te realiseren op dat perceel. Dit betekent dat de indieners een partij moeten vinden die zich aan hun projectidee willen verbinden. Wellicht kunnen Staatsbosbeheer en de Gebiedsregisseur Oosterwold samen de invulling van deze percelen verder uitwerken. De ruiling lijkt zinvol, ook als de invulling en de realisatie nog niet exact bekend is. Het perceel geeft in relatie tot het project Kop op het Horsterwold van Staatsbosbeheer (ZFL12) de mogelijkheid om de boscompensatie ruimer op te zetten en daarmee meer ruimte te scheppen voor samenwerking met ondernemers en andere functies/landschappen dan bos.

Ongeveer de helft van grondgebied heeft een hoge archeologische verwachting. Afhankelijk van de inrichting kan archeologisch onderzoek nodig zijn.

Het perceel ligt geheel in het plangebied Oosterwold en de invulling zal derhalve moeten voldoen aan de eisen die aan landschapskavels worden gesteld. Dit betekent dat ook rode functies moeten worden toegevoegd. Daarover is afstemming met de gebiedsregisseur Oosterwold nodig. Het perceel ligt niet op het grondgebied van Almere, maar in Zeewolde, en valt daarmee buiten de eerste fase van het Oosterwold. Dit betekent overigens niet per definitie dat realisatie niet vóór 2016 mogelijk is.

De afstand van de kavel tot bestaande Almeerse en Zeewolder woonmilieus is vooralsnog maximaal groot. Daarmee voegt dit initiatief niet per direct waardevol groen toe voor beleving.

Het plan geeft nog geen inzicht in de potentiële ecologische opbrengsten. De kavel die ter ruiling aangeboden wordt zou één van de grootste natuurkernen, Horsterwold, verder kunnen vergroten indien ook andere grondposities tussen deze kavel en Horsterwold na het programma Nieuwe Natuur een blijvende invulling natuur krijgen. Er is nog geen keuze voor het natuurtype, zowel vitale, inpasbare als beleefbare natuur zijn mogelijk. Het zou een versterking van de EHS in deze sub-regio opleveren, wat echter in het beleid van de provincie niet als voorkeur gekend is. Voor boscompensatie is de kavel ook in het licht van omringende natuurdoelen geschikt; moeras is vanwege de afstand tot andere moeraskernen en grote wateren alsmede het (bodem-)waterregime minder passend.

Het Waterschap Zuiderzeeland geeft aan dat er een relatie is met waterberging/overloopgebied. Het waterschap wil als vergunningverlener/watertoetser betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Vanwege de afstand tot de Oostvaarderplassen past compensatie voor kiekendieven hier zeker niet.

Beoordelingsrapport ZFL12: De kop op het Horsterwold

Indiener: Staatsbosbeheer

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Staatsbosbeheer wil op de gronden ten noordwesten van het Horsterwold starten met aanleg van bos om zo te voorzien in de gehele compensatieopgave bos van 110 hectare van de provincie Flevoland. Het bos creëert mogelijkheden om op termijn op deze plek een regionaal recreatief transferium te ontwikkelen. Daarmee wil Staatsbosbeheer het toenemend aantal recreanten uit de wijdere omgeving opvangen en kan de Stille Kern haar waarden behouden. Als we nu investeren, biedt dat in de toekomst ruimte voor initiatieven van ondernemers uit de recreatieve sector en de zorg.

Daarnaast wil Staatsbosbeheer zich inzetten voor het creëren van een verbinding van het Horsterwold naar het Hulkensteinse bos. Daarmee beoogt het een ecologische en recreatieve impuls te geven aan beide gebieden. Staatsbosbeheer kiest daarbij voor een ruime groenzone waarin ook een fietspad kan worden opgenomen.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Aandachtspunten:

Met dit plan wordt de vitale en beleefbare natuur vergroot, de EHS robuuster gemaakt, want meer verbinding van grote boskernen. Staatsbosbeheer geeft aan op deze locatie een zeer groot deel van de boscompensatieverplichtingen, 110 van 182 hectares, te willen realiseren. Dit is verheugend, maar roept wel de vraag op of het ecologisch de optimale uitkomst is voor het programma, omdat realisatie van bos elders in de provincie ook en het denkbaar is dat elders meer winst voor biodiversiteit opleveren kan.

Langs de Hoge Vaart wordt een ecologische zone geprojecteerd. Deze sluit aan op de natuurvriendelijke oever die al door de provincie is gerealiseerd. Het project zou daarmee aan de bestaande natuurvriendelijke oever een plus voor natuur kunnen opleveren. De provincie heeft geen opgave meer voor natuurvriendelijke oevers in Zuidelijk Flevoland, vandaar dat dit idee op het oog voor water geen meerwaarde oplevert.

Afhankelijk van de inrichting kan archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn. In de inrichting van het Horsterwold is ook aandacht gegeven aan de cultuurhistorie en de archeologie.

In het plan is met pijlen een aantal gewenste verbindingen en stepping stones genoemd. Dat lijkt een kansenstrategie. Mogelijke partners zoals Zeewolde en waterschap worden benoemd. ZFL11 lijkt een concrete kans te zijn.

Het projectidee bevat zowel concrete plannen voor boscompensatie op reeds verworven gronden als stepping stones op nog te verwerven gronden. Daarnaast bevat het een aantal aanzetten voor recreatieve ontwikkelingen die binnen het programma verder uitgewerkt kunnen worden, maar wellicht buiten het programma gefinancierd kunnen worden. De indiener zou deze kansen in de volgende fase verder kunnen concretiseren.

Afhankelijk van de exacte locatie is bodemdaling op lange termijn een aandachtspunt, zo geeft het Waterschap Zuiderzeeland aan. Daarom wil het waterschap als vergunningverlener/watertoetsers betrokken worden bij de verdere uitwerking van dit projectidee.

Beoordelingsrapport ZFL13: Pluvierentocht

Indiener: Natuurmonumenten

Ondersteund door: - (ZFL14 is een nabijgelegen projectidee)

Korte samenvatting van het projectidee:

Natuurmonumenten heeft langs de Pluvierentocht, ter hoogte van golfbaan Harderwold, een strook van ca. 15 ha verworven, als verbinding tussen Harderbos en Harderbroek.). De gronden hebben de bestemming natuur. De basisinrichting van een smalle strook langs de Pluvierentocht als natuurvriendelijke oever wordt gerealiseerd uit gelden voor natuurvriendelijke oevers van het waterschap Zuiderzeeland. Om niet alleen aan waterdoelstellingen bij te dragen maar tegelijkertijd een goede migratiezone voor fauna te creëren en een aantrekkelijke omlijsting van de golfbaan, is inrichting van een bredere zone gewenst. Voor deze meerkosten wordt een bijdrage uit het programma Nieuwe natuur gevraagd.

Hoofdconclusie:

Het projectidee betreft geen realisatie van nieuwe natuur, maar de inrichting van reeds bestaande natuur. Het betreft een verzoek om een bijdrage aan kosten in bestaande natuur. Het projectidee past daardoor niet in de voorwaarden van het programma Nieuwe Natuur. Een verdere uitwerking binnen dit programma is derhalve niet wenselijk.

Aandachtspunten:

De bovenstaande conclusie neemt echter niet weg dat het projectidee een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van de natuur ter plaatse. Daarom lijkt het nuttig om, als nuttige 'bijvangst' van het programma Nieuwe Natuur, buiten het programma om financieringsmogelijkheden te bezien. Vanwege de hoge abstractie van het ingediende voorstel zijn de aandachtspunten die meegegeven kunnen worden in dit stadium indicatief en niet limitatief.

Mogelijk kan in overleg met burens van de golfbaan een of twee bosjes met een poel extra aan te leggen van circa 0,25 hectare als aanvullende stapstenen aan de strook van 1100 meter, die wordt daar veel functioneler van. Natuurmonumenten heeft de grond reeds verworven. In het reguliere natuurbeleid is geen geld beschikbaar voor inrichting.

Het projectidee levert een natuur-plus op de al geprogrammeerde uitvoering van de aanleg van een natuurvriendelijke oever voor de Kaderrichtlijn Water. Er wordt geen extra water of oever aangelegd, dus voor waterberging of waterkwaliteit heeft het projectidee geen meerwaarde. Vanwege ontwikkelingen langs de tocht en het voornemen tot het graven van poelen, dient het Waterschap Zuiderzeeland betrokken te worden voor de watervergunning.

Beoordelingsrapport ZFL14: Natuurontwikkeling Sternweg

Indiener: Lingeman/Ritsema Rentmeesters en Makelaars BV namens cliënten

Ondersteund door: - (ZFL13 is een nabijgelegen projectidee)

Korte samenvatting van het projectidee:

Een agrarisch ondernemer (op verzoek vertrouwelijk) heeft een akkerbouwbedrijf van in totaal 330 hectare in de gemeente Zeewolde, verspreid over verschillende locaties. Aan de Sternweg is een perceel van circa 35 hectare in gebruik. Dit perceel grenst aan twee zijden direct aan het natuurgebied Harderbos. De ondernemer is bereid mee te denken over het inzetten van in ieder geval deze kavel gelegen tegen het Harderbos voor het realiseren van nieuwe natuur. Dit kan door het omzetten van de huidige agrarische bestemming in de bestemming natuur en het inrichten van de kavel ten behoeve van die nieuwe bestemming, waarbij de kavel in eigendom blijft. Maar het kan ook door het uitruilen van de kavel aan de Sternweg met een perceel op een andere locatie.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Aandachtspunten:

Vanwege de hoge abstractie van het ingediende voorstel zijn de aandachtspunten die meegegeven kunnen worden in dit stadium indicatief en niet limitatief.

Dit plan zal de EHS rond de Ganzenweg Zeewolde, het complex Harderbos-Harderboek en Golfresort verder vergroten. Het sluit ook aan bij de ambitie die in het projectidee van Staatsbosbeheer is verwoord (zie de pijl op de kaart in ZFL12) om het Horsterwold met het Harderbroek/ Harderbos te verbinden en zo de EHS te versterken en tevens aan de oostkant van Zeewolde meer recreatiemogelijkheden te creëren. Dat kan vitale en beleefbare natuur opleveren, er is een mogelijkheid om boscompensatie te realiseren, alsmede moeras, wat een versterking voor (inter-)nationale waarden die gelegen zijn in Harderbroek en randmeren kan opleveren.

Functionele compensatie van foerageergebied voor de populaties kiekendieven van de Oostvaardersplassen is op deze locatie uitgesloten.

Nadere uitwerking is gewenst met aandacht voor inrichting, overleg met de bureaus van de golfbaan en Natuurmonumenten die alle omringende gebieden beheert en ideeën over de financiering van beheer in relatie tot de wens om particulier natuurbeheerder te worden.

Realiseerbaarheid op korte termijn is reëel.

Het Waterschap Zuiderzeeland wil als vergunningverlener/watertoetsers bij de verdere uitwerking van het projectidee betrokken worden.

Beoordelingsrapport ZFL15: uitkijktoren Groenewoudseweg

Indiener: E. Boom van Even Buiten

Korte samenvatting van het projectidee:

Aan de Groenewoudseweg in Zeewolde, ter hoogte van camping De Parel, bevindt zich een recreatief knooppunt, waar wandelpaden, fietspaden, ruiterspaden, de mountainbikeroute, de nieuwe vaarroute 'de Blauwe Diamant' met trailerhelling en de knooppuntenroute samenkomen. Voorgesteld wordt om op deze plek een uitkijktoren te realiseren. Bij het bestijgen van de toren kom je allerlei wetenswaardigheden tegen over het leven in en rond de boom. Bij de uitkijktoren wordt een overkapping geplaatst, in de vorm van een kapschuur. Deze overkapping biedt allerlei mogelijkheden om met groepen aan de slag te gaan, in de vorm van excursies en thematisch werken, bijvoorbeeld de koppeling tussen natuur en kunst. Het bedrijf Even Buiten is nu gevestigd op camping De Parel en wil het beheer van de toren op zich nemen.

Hoofdconclusie:

Op 27 november 2013 heeft Staatsbosbeheer, mede naar aanleiding van de toekenning van de Eden Award, het projectvoorstel 'Versterking recreatieve infrastructuur en natuurbeleving Horsterwold & Hulkesteinsebos' bij de provincie ingediend. In dit projectvoorstel is de uitkijktoren opgenomen. In januari 2014 heeft de provincie Flevoland besloten voor het project €70.000 beschikbaar te stellen. Hiermee zal de uitkijktoren gerealiseerd worden.

Toelichting/Aanvulling:

Geadviseerd wordt dat de indiener contact opneemt met Staatsbosbeheer. Weliswaar is de realisatie van de uitkijktoren nu geregeld, maar wellicht zijn er nog losse eindjes, zoals het beheer van de toren of het verbinden van activiteiten van Even Buiten op of rond deze toren, waarover nog nadere afspraken gemaakt moeten worden.

Staatsbosbeheer geeft aan dat het voor de locatie die Erik Boom noemt de ambitie heeft voor een 'lokaal transferium' Horsterwold. Op termijn wil Staatsbosbeheer op die plek in samenwerking met ondernemers een knooppunt ontwikkelen van waaruit bezoekers het Horsterwold (verder) kunnen verkennen. Mogelijk kan in de toekomst een Buitencentrum in combinatie met recreatieve voorzieningen ontstaan voor o.a. fietsers, vaarrecreanten, wandelaars, een recreatief programma etc.

Beoordelingsrapport ZFL16 - Eemvallei

Indiener: Staatsbosbeheer

Ondersteund door: - (betreft zelfde idee als ZFL17; relatie met ZFL12 en ZFL18)

Korte samenvatting van het projectidee:

Het Oosterwold bevindt zich vooralsnog in de fase van planvorming. In het kader van het programma Nieuwe Natuur is het uitgangspunt de bestaande groengebieden zo veel mogelijk te versterken en verbinden. Voor Staatsbosbeheer is de verbinding langs de Hoge Vaart tussen de bosdelen van het Almeerderhout en Horsterwold en de ontwikkeling van de Eemvallei in deze fase relevant.

De Eemvallei is opgezet als doorgaande landschapsstructuur door het Oosterwold. Het is een gebied waar 250 hectare natuur is gepland. Staatsbosbeheer kan de katalysator zijn voor het ontwikkelen van de Eemvallei. Staatsbosbeheer beheert al 65 hectare natuur in het plangebied van de Eemvallei en wil daar graag uitbreiden. Staatsbosbeheer wil inzetten op 100 hectare nieuwe natuur voor de Eemvallei. Daarbij wil het primair inzetten op RVOB gronden, eventueel door middel van uitruil.

Daarnaast wil Staatsbosbeheer als verbinding tussen Oosterwold en Horsterwold ca. 25 hectare als stepping stones Nieuwe Natuur langs de Hoge Vaart ontwikkelen. Dit vormt een natuurlijke recreatieve verbinding tussen het Oosterwold en het Horsterwold. Partijen krijgen hier de ruimte om nieuwe initiatieven te koppelen aan de natuurontwikkeling. Gedacht kan worden aan natuurgerichte recreatie of verkoop van ecologische producten.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Aandachtspunten:

Dit projectidee past in de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold. De ontwikkeling van de Eemvallei kan Oosterwold aantrekkelijker maken, wat nieuwe initiatieven kan aantrekken. Op de landschapskavels zal echter ook steeds sprake moeten zijn van een percentage bebouwing. Dit is afhankelijk van initiatieven uit de markt. Doordat onzeker is wanneer deze initiatieven ontstaan, is er nog geen duidelijk zicht op snelle realisatie. Rode koppelingen kunnen financieel bijdragen aan een hoogwaardige inrichting van het gebied. Draagvlak bij huidige grondeigenaren is nog niet bekend. Het is wel een interessant concept om met hectares nieuwe natuur het groen/blauwe motortje in de Eemvallei op gang te brengen.

Tegelijkertijd is de Eemvallei ook één van de 14 prioritaire deelgebieden binnen het project Groenblauw Casco van Almere 2.0. Daar is het uitgangspunt dat 50% wordt gefinancierd uit grondexploitaties en de overige 50% uit innovatieve businesscases. Het programma Nieuwe Natuur kan hier worden gezien als zo'n innovatieve businesscase. Dit roept de vraag op of vanuit de Gebiedsregisseur Oosterwold de financiering van de initiële 50% wordt geleverd. Of is de gedachte dat met 100 hectares nieuwe natuur het motortje op gang wordt gebracht, waarna bijvoorbeeld de

tweede 100 hectares vanuit het Fonds Verstedelijking Almere wordt betaald? Dit moet verder worden uitgewerkt.

Voorts is het wenselijk dat geconcretiseerd wordt hoe en waar de in het voorstel genoemde 100 hectares worden ingezet. Hoewel een combinatie wordt gezocht met marktinitiatieven, die in beginsel overal kunnen ontstaan, is een verdere uitwerking wel op een zodanig niveau gewenst, dat in zeef 2 een beoordeling aan de hand van de twaalf criteria van de meetlat mogelijk wordt.

In de Eemvallei kan een groene multiplier ontstaan als nieuwe natuur wordt gecombineerd met andere groene initiatieven, zoals een natuurbegraafplaats of voedselbos.

Uit deze conceptuele schets is niet te herleiden of er kansen voor de landbouw zijn. In het Oosterwold/de Eemvallei zal sprake zijn van een integratie van diverse functies, waaronder ook landbouw. Dit kan als een kans voor de landbouw worden gezien. Zal echter sterk afhangen van de randvoorwaarden die in dit gebied aan de agrarische bedrijfsvoering worden gesteld.

Ten behoeve van de uitvoering dienen wellicht agrarische kavels te worden geruild, hetgeen op basis van vrijwilligheid dient plaats te vinden. Via de Gebiedsregisseur moet helderheid worden geboden over de wijze waarop de koppeling met rode ontwikkelingen wordt vormgegeven, bijvoorbeeld in de vorm van een realisatieplicht .

Het plan draagt de mogelijkheid om moeras- en boscompensatieverplichtingen te realiseren maar benoemd deze nog niet, voor kiekendievenfoeragegebied is het plangebied ongunstig gelegen.

In het plangebied Oosterwold is een zeer hoge archeologische verwachting, juist in het voormalig stroomgebied van de Eem. In het omgevingsplan staat dat de provincie zal onderzoeken of er in dit gebied een Provinciaal Archeologisch en Aardkundige Kerngebied (PArK) kan worden aangewezen. Op dit moment loopt er een onderzoek samen met de gemeenten Almere en Zeewolde naar de geomorfologie en de archeologie in het plangebied Oosterwold.

Het inrichten van een groene Eemvallei biedt kansen voor het beschermen van de archeologische waarden in het gebied. En mogelijk ook een kans om de archeologie meer zichtbaar te maken. Maar we weten op dit moment nog te weinig om de precieze contouren van de te beschermen gebieden aan te kunnen wijzen. Het is denkbaar dat het PArK-gebied niet in één keer kan worden aangewezen, maar organisch zal groeien.

Op ecologische aspecten zijn er veel potenties maar die moeten wel nader geanalyseerd en voorzien worden van duiding en mogelijk gerichte sturing.

- Dit plan wil op termijn een samenhangend groen landschapslint realiseren dat als functionele verbinding van EHS kerngebieden dienst kan doen. Dat levert in potentie veel winst voor biodiversiteit op. Misschien in de vorm van vitale natuur, maar waarschijnlijk eerder beleefbare natuur en functionele natuur, omdat de toegankelijkheid voor Almeerse burgers veelal uitgangspunt is en omdat particulieren

moeten gaan bijdragen. Landbouw houdt in hetzelfde landschap van dit plan wel een dominante functie. Dit roept de vraag op of hiervan stringente kaders voor de nieuwe natuur uit gaan.

- Onduidelijk is of er voldoende ruimtelijke regie zal gaan zijn om te bereiken dat de beoogde 600 ha natuur totaal voor heel Oosterwold niet geheel versnipperd raakt. In dat geval zal de winst voor biodiversiteit geringer zijn en wordt een doel van het beleid om de EHS robuust en verbonden te maken niet bereikt.
- Het plan stelt voor om moeras- en boscompensaties in Oosterwold te laten landen, waarbij opgemerkt dat ook voor deze delen geldt dat uiteindelijke ligging, omvang en toegankelijkheid mede bepalend gaan zijn voor de toegevoegde ecologische waarden.
- Voor een bijdrage aan (inter)nationale doelstellingen lijkt de beoogde ligging van het moeras nogal geïsoleerd ten opzichte van bestaande gebieden die deel zijn van het Natura 2000 hoofdsysteem meren en moerassen. Anderzijds kan een dergelijke 'oase' juist ook veel meerwaarde verkrijgen afhankelijk van de kenmerken van het omringende landschap.
- Er zijn derhalve voldoende potenties voor de ecologische opbrengst, maar deze is nog niet inzichtelijk vanwege het ontbreken van een concreet streefbeeld.

Het Waterschap Zuiderzeeland wil als vergunningverlener/watertoetsers bij de verdere uitwerking van dit projectidee betrokken worden.

Beoordelingsrapport ZFL17 Eemvallei Almere

Indiener: Gebiedsregisseur Oosterwold (= gemeenten Zeewolde en Almere en RVOB)
Ondersteund door: - (betreft zelfde idee als ZFL16; relatie met ZFL12 en ZFL18)

Korte samenvatting van het projectidee:

Eén van de ingrediënten van Oosterwold is de ontwikkeling van de Eemvallei, een slingerend landschap midden door het gebied op de locatie waar eens de Oer-Eem stroomde. In het Oosterwold (4.300 ha) is ruimte om ca. 600 ha nieuwe natuur te faciliteren. Hiermee kan ruimschoots invulling worden gegeven aan de compensatie van 215 hectare bos en moeras die de afgelopen jaren in en om Almere is ontstaan.

De gebiedsregisseur Oosterwold stelt voor om een begin te maken met de Eemvallei. Op lange termijn gaat het om honderden hectares over een lengte van 10km. Door op korte termijn 100 hectare toegankelijke natuur te realiseren, wordt de integrale gebiedsontwikkeling van Oosterwold aangejaagd. Op basis van de pachtsituatie lijken hiervoor reële mogelijkheden. Door groene kavels te realiseren, ontstaan tegelijkertijd ontwikkelingsrechten voor rode functies. De verdien capaciteit van deze rode functies (wonen, bedrijvigheid) kan benut worden voor de kwaliteit van de inrichting of de aanleg van nieuw groen. Dit kan op eigen initiatief van de grondeigenaren of door allianties aan te gaan met andere partijen.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Aandachtspunten:

Dit projectidee past in de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold. De ontwikkeling van de Eemvallei kan Oosterwold aantrekkelijker maken, wat nieuwe initiatieven kan aantrekken. Op de landschapskavels zal echter ook steeds sprake moeten zijn van een percentage bebouwing. Dit is afhankelijk van initiatieven uit de markt. Doordat onzeker is wanneer deze initiatieven ontstaan, is er nog geen duidelijk zicht op snelle realisatie. Rode koppelingen kunnen financieel bijdragen aan een hoogwaardige inrichting van het gebied. Draagvlak bij huidige grondeigenaren is nog niet bekend. Het is wel een interessant concept om met hectares nieuwe natuur het groen/blauwe motortje in de Eemvallei op gang te brengen.

Tegelijkertijd is de Eemvallei ook één van de 14 prioritaire deelgebieden binnen het project Groenblauw Casco van Almere 2.0. Daar is het uitgangspunt dat 50% wordt gefinancierd uit grondexploitaties en de overige 50% uit innovatieve businesscases. Het programma Nieuwe Natuur kan hier worden gezien als zo'n innovatieve businesscase. Dit roept de vraag op of vanuit de Gebiedsregisseur Oosterwold de financiering van de initiële 50% wordt geleverd. Of is de gedachte dat met 100 hectares nieuwe natuur het motortje op gang wordt gebracht, waarna bijvoorbeeld de tweede 100 hectares vanuit het Fonds Verstedelijking Almere wordt betaald? Dit moet verder worden uitgewerkt.

Voorts is het wenselijk dat geconcretiseerd wordt hoe en waar de in het voorstel genoemde 100 hectares worden ingezet. Hoewel een combinatie wordt gezocht met marktinitiatieven, die in beginsel overal kunnen ontstaan, is een verdere uitwerking wel op een zodanig niveau gewenst, dat in zeef 2 een beoordeling aan de hand van de twaalf criteria van de meetlat mogelijk wordt.

In de Eemvallei kan een groene multiplier ontstaan als nieuwe natuur wordt gecombineerd met andere groene initiatieven, zoals een natuurbegraafplaats of voedselbos.

Uit deze conceptuele schets is niet te herleiden of er kansen voor de landbouw zijn. In het Oosterwold/de Eemvallei zal sprake zijn van een integratie van diverse functies, waaronder ook landbouw. Dit kan als een kans voor de landbouw worden gezien. Zal echter sterk afhangen van de randvoorwaarden die in dit gebied aan de agrarische bedrijfsvoering worden gesteld.

Ten behoeve van de uitvoering dienen wellicht agrarische kavels te worden geruild, hetgeen op basis van vrijwilligheid dient plaats te vinden. Via de Gebiedsregisseur moet helderheid worden geboden over de wijze waarop de koppeling met rode ontwikkelingen wordt vormgegeven, bijvoorbeeld in de vorm van een realisatieplicht .

Het plan draagt de mogelijkheid om moeras- en boscompensatieverplichtingen te realiseren maar benoemd deze nog niet, voor kiekendievenfoeragegebied is het plangebied ongunstig gelegen.

In het plangebied Oosterwold is een zeer hoge archeologische verwachting, juist in het voormalig stroomgebied van de Eem. In het omgevingsplan staat dat de provincie zal onderzoeken of er in dit gebied een Provinciaal Archeologisch en Aardkundige Kerngebied (PArK) kan worden aangewezen. Op dit moment loopt er een onderzoek samen met de gemeenten Almere en Zeewolde naar de geomorfologie en de archeologie in het plangebied Oosterwold.

Het inrichten van een groene Eemvallei biedt kansen voor het beschermen van de archeologische waarden in het gebied. En mogelijk ook een kans om de archeologie meer zichtbaar te maken. Maar we weten op dit moment nog te weinig om de precieze contouren van de te beschermen gebieden aan te kunnen wijzen. Het is denkbaar dat het PArK-gebied niet in één keer kan worden aangewezen, maar organisch zal groeien.

Op ecologische aspecten zijn er veel potenties maar die moeten wel nader geanalyseerd en voorzien worden van duiding en mogelijk gerichte sturing.

- Dit plan wil op termijn een samenhangend groen landschapslint realiseren dat als functionele verbinding van EHS kerngebieden dienst kan doen. Dat levert in potentie veel winst voor biodiversiteit op. Misschien in de vorm van vitale natuur, maar waarschijnlijk eerder beleefbare natuur en functionele natuur, omdat de toegankelijkheid voor Almeerse burgers veelal uitgangspunt is en omdat particulieren moeten gaan bijdragen. Landbouw houdt in hetzelfde landschap van dit plan wel een dominante functie. Dit roept de vraag op of hiervan stringente kaders voor de nieuwe natuur uit gaan.

- Onduidelijk is of er voldoende ruimtelijke regie zal gaan zijn om te bereiken dat de beoogde 600 ha natuur totaal voor heel Oosterwold niet geheel versnipperd raakt. In dat geval zal de winst voor biodiversiteit geringer zijn en wordt een doel van het beleid om de EHS robuust en verbonden te maken niet bereikt.
- Het plan stelt voor om moeras- en boscompensaties in Oosterwold te laten landen, waarbij opgemerkt dat ook voor deze delen geldt dat uiteindelijke ligging, omvang en toegankelijkheid mede bepalend gaan zijn voor de toegevoegde ecologische waarden.
- Voor een bijdrage aan (inter)nationale doelstellingen lijkt de beoogde ligging van het moeras nogal geïsoleerd ten opzichte van bestaande gebieden die deel zijn van het Natura 2000 hoofdsysteem meren en moerassen. Anderzijds kan een dergelijke ‘oase’ juist ook veel meerwaarde verkrijgen afhankelijk van de kenmerken van het omringende landschap.
- Er zijn derhalve voldoende potenties voor de ecologische opbrengst, maar deze is nog niet inzichtelijk vanwege het ontbreken van een concreet streefbeeld.

Het Waterschap Zuiderzeeland wil als vergunningverlener/watertoetsers bij de verdere uitwerking van dit projectidee betrokken worden.

Beoordelingsrapport ZFL18 - Groene Slinger

Indiener: Chris van de Ven

Ondersteund door: - (relatie met ZFL16, ZFL17 en ZFL23)

Korte samenvatting van het projectidee:

Almere en Zeewolde hebben in het Oosterwold een stedelijke opgave voor wonen, bedrijvigheid en recreatie. Zij kunnen dit combineren met zelfredzame natuur. 'Wonen in een slinger van groen' is een bron van inspiratie. Het kan een lange uitgestrekte corridor voor wild en de natuur worden. Het kan gefaseerd gerealiseerd worden. De slinger bevat oer-Hollandse elementen als natte weilanden, lintbebouwing, dijkwoningen, kadebebouwing, landgoederen, maar ook wooncomplexen en hoogbouw. Door te werken met verhogingen in de lintbebouwing en verlagingen in de natuur en watergangen geven we de mensen toegang tot de natuur, maar houden we de natuur ook op veilige afstand.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past in beginsel binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en kan verder uitgewerkt worden.

Omdat de indiener in zijn projectidee aangeeft dat hij het plan voor inspiratie van andere partijen heeft ingediend, wordt in overweging gegeven het eigen voorstel ter adoptie aan de gebiedsregisseur Oosterwold aan te bieden.

Aandachtspunten:

Dit projectidee vertoont op delen overeenkomsten met projectideeën van Het Flevolandschap en ERF (ZFL23), van Staatsbosbeheer (ZFL16) en van de Gebiedsregisseur Oosterwold (ZFL17). De indiener legt 'de slinger' echter ten zuiden van de A27, waar de Eemvallei grotendeels aan de noordkant van de A27 ligt. De filosofie komt echter overeen: via rood/groen-combinaties het landschap versterken en natuurgebieden met elkaar verbinden. De slinger wil anders dan andere plannen een verbinding tot aan Stichtse putten en introduceert op deze wijze in totaal 3 passages van snelweg A27. De beperkingen voor ecologie of opgaven voor ecodeucten is niet belicht.

Wat voor plannen van Almere en Staatsbosbeheer voor het stedelijke ontwikkelingsgebied Oosterwold geldt, geldt ook voor dit plan. Het levert in potentie een robuustere, want verbonden EHS op en dat zal (inter)nationale waarden opleveren en nieuwe natuur van vitale, beleefbare en inpasbare aard op. De uiteindelijke opbrengst is afhankelijk van de uitwerking van deze visie. Staatsbosbeheer geeft aan dhr. Van de Ven graag uit te nodigen voor een brainstorm, indien de projecten ZFL16 en ZFL17 verder uitgewerkt gaan worden.

Hierbij wordt opgemerkt dat de bijgevoegde beelden en de tekst zelf wel sterk sturen naar realisatie van imitaties van bestaande landschappen, wat niet altijd makkelijk verenigbaar zal zijn met de ontwikkelingsvisie en filosofie voor Oosterwold.

Het plan geeft niet echt vorm aan Flevolands natuurbeleid. Er zal een wezenlijke aanpassing van EHS begrenzing en beheer nodig zijn. Compensatieverplichtingen behoren tot de potenties van dit plan, maar zijn niet aangegeven.

Het plan biedt kansen voor het realiseren van extra waterbergingsmogelijkheden die noodzakelijk gaan zijn bij de voorziene stadsuitbreiding van Almere om wateroverlast te voorkomen. Voor uitwerking zal onder andere het Waterschap Zuiderzeeland betrokken moeten worden.

In het plangebied Oosterwold is een zeer hoge archeologische verwachting, juist in het voormalig stroomgebied van de Eem. In het omgevingsplan staat dat de provincie zal onderzoeken of er in dit gebied een Provinciaal Archeologisch en Aardkundige Kerngebied kan worden aangewezen. Op dit moment loopt er een onderzoek samen met de gemeenten Almere en Zeewolde naar de geomorfologie en de archeologie in het plangebied Oosterwold.

Het Waterschap Zuiderzeeland wil als vergunningverlener/watertoetsers bij de verdere uitwerking van dit projectidee betrokken worden.

Beoordelingsrapport ZFL19 Functies Oosterwold

Indiener: Jacob Scheperkeuter

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

In het project Opschaling Windenergie Flevoland is een nieuwe locatie voor windturbines aan de noordoostzijde van de A27 in beeld. Nieuwe natuur kan dienen als buffer tussen agrarisch/windenergie gebruik en andere functies. Dit kan de ontwikkeling van Oosterwold kwalitatief ondersteunen. De indiener hoopt de komende tijd met grondeigenaren in gesprek te komen om dit idee op haalbaarheid te toetsen.

Hoofdconclusie:

Het abstract projectidee past voorlopig in het programma, nu er vanuit de criteria van de meetlat op voorhand geen beletselen zijn. Het projectidee is echter nog heel summier. Het is noodzakelijk dat indiener veel concreter aangeeft op welke wijze tot een haalbaar en betaalbaar project kan worden gekomen. Te denken valt aan beschrijvingen van hoe, waar en wanneer nieuwe natuur gecreëerd zal worden, welk type natuur dit wordt, hoe functiecombinaties gedacht zijn, en welke partijen daar aan (willen) bijdragen, met name in de vorm van inbreng van gronden, et cetera.

Aandachtspunten:

Vanwege de hoge abstractie van het ingediende voorstel zijn de aandachtspunten die meegegeven kunnen worden in dit stadium indicatief en niet limitatief.

De abstractie en summier omschrijving van doelen, ligging, omvang en samenhang van toekomstige groene structuren is niet aan te geven wat de ecologische opbrengsten kunnen gaan zijn. Voor beleefbare en vitale natuur zal een korte nabijheid van windmolens een serieuze beperking van de ecologische opbrengst betekenen: windmolens verstoren dieren in hun gedrag en doen in sommige situaties ook schade op populatieniveau en doen veel afbreuk door geluid en slagschaduwen aan de belevingswaarde voor mensen.

Het is niet duidelijk wat de positie van de initiatiefnemer is. Deze lijkt te anticiperen op vereniging van belangen van andere partijen. Echter, vooralsnog stroken de hoofdlijnen van dit plan niet geheel met de visies op hetzelfde plangebied van gemeente Almere of Staatsbosbeheer. Indiener heeft zelf ook een voorbehoud voor overleg met partners in de regio genoemd.

Het beleid van de provincie voor sanering en opschaling van windmolens voorziet niet in een proces met centrale regie voor de plaatsing van windmolens. Het is ongewis of de lijn van denken van indiener daar voldoende rekening mee houdt.

Het Waterschap Zuiderzeeland geeft aan dat het projectidee in een zoekgebied voor waterberging ligt. Het waterschap wil als vergunningverlener/watertoetsers bij de verdere uitwerking van dit projectidee betrokken worden.

Beoordelingsrapport ZFL20: Outdooractiviteiten in het Kotterbos

Indiener: Team B Flevo Events BV

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Team B Flevo Events BV bestaat uit Outdoor Group BV en Teambuilder BV. Tot oktober 2012 pachtte men een pand aan Kotterbosweg 97 en verzorgde van daar uit buitensportactiviteiten, teambuildingsactiviteiten en natuureducatieprojecten. Ook werd de locatie gebruikt door de Surinaamse gemeenschap die rituele handelingen verrichtte om voorouders en goden te vereren. Het Kotterbos is een mooie plek waar men op verschillende manieren tot bezinning kan komen en afstand kan nemen van de drukke en jachtige maatschappij. Het pand moest worden gesloopt ten behoeve van andere voorzieningen.

De initiatiefnemer wil nu enkele plaggenhutten met natuurlijke materialen bouwen, zonder vaste voorzieningen, en van daar uit de activiteiten weer gaan opstarten. Vanuit de locatie wordt een route ontwikkeld met survival-activiteiten zoals touwbruggen over waterpartijen en touwslingers. Deze voorzieningen kunnen ook onderdeel zijn van een groot 'open-kinderspelen-bos'. De initiatiefnemer wil ook mountainbikeroutes realiseren.

Hoofdconclusie:

Dit plan beoogt bestaande natuur beter beleefbaar te maken, door toevoeging van een outdoorcentrum en ziet daarmee niet op realisatie van nieuwe natuur. Daarmee past het idee niet in het programma Nieuwe natuur.

Dat neemt niet weg dat het weer starten van outdooractiviteiten in het Kotterbos een prima en haalbaar idee kan zijn. Hiervoor zal de indiener in contact moeten treden met de beheerder van het Kotterbos, Staatsbosbeheer, alsmede met de gemeente Lelystad (en mogelijk de gemeente Almere), waarin het Kotterbos gelegen is.

Aandachtspunten:

Het is de vraag of de genoemde locatie aan Kotterbosweg 97 de beste plek is voor de genoemde activiteiten. In overleg met de beheerder is het wellicht denkbaar dat een beter bereikbare plek aan de rand van het Kotterbos beter passend is.

Beoordelingsrapport ZFL21 Theater Speelbos

Indiener: Theatergroep Groen Gras

Ondersteund door: Het projectidee lijkt identiek aan LO 12

Korte samenvatting van het projectidee:

Speelwildernis voor kinderen van ca. 10 ha (hoe ruiger hoe beter), met theaterworkshops in de natuur, in Almeerderhout of Pampushout.

Hoofdconclusie:

Het projectidee kan in deze fase nog niet worden beschouwd als een op zichzelf staand projectidee voor nieuwe natuur dat zelfstandig binnen het programma Nieuwe Natuur verder uitgewerkt en gerealiseerd kan worden.

Dat neemt niet weg dat het idee van een speelbos interessant is. Het lijkt echter eenvoudiger combineerbaar met transformatie van een bestaand, volwassen bos. Gesproken wordt van een speelbos van ca. 10 ha in of bij Almeerderhout of Pampushout. In dat geval kan de indiener het best in contact treden met de gemeente Almere en met de beheerder van Almeerderhout (Staatsbosbeheer) of Pampushout (Het Flevo-landschap).

De speelnatuur bij het Harderbos (beheerder: Natuurmonumenten) bewijst dat ook een combinatie met jonge aanplant in nieuwe natuur mogelijk is. Indien de indiener die mogelijkheid verder wil verkennen, wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen ('adoptie'). Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindiener(s).

Aandachtspunten

Een speelbos past als idee prima bij het beter beleefbaar maken van natuur. Ook combinaties met andere conceptuele ideeën zoals een eetbaar doolhof (projectidee OFL 15) zijn wellicht denkbaar. Is naast een locatie in Almere bijvoorbeeld ook een combinatie met de scouting in Zeewolde denkbaar?

Staatsbosbeheer geeft aan al samen te werken met Bart Corduwener en de mogelijkheden te verkennen tot uitbreiding van deze samenwerking in bestaande natuur Almere (Almeerderhout). Dit kan mogelijk compensatieverplichtingen opleveren ingevolge de Spelregels Ingrepen in de EHS. Verevening van die compensatieopgave kan worden ondergebracht in andere projecten onder het uiteindelijke programma nieuwe Natuur. Indien het idee wordt uitgevoerd aansluitend aan bestaand EHS-gebied (waarmee bv tot betere afronding wordt gekomen) leent het zich mogelijk voor nieuwe natuur.

Beoordelingsrapport ZFL22: De Weervennen

Indiener: Peter van den Bemt

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Richt een braakliggend terrein in Almere Stad, tussen Stadswetering en Charlie Chaplinweg, in als vennengebied.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past in beginsel binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur. Echter, de gemeente Almere heeft aangegeven dat met een projectontwikkelaar afspraken zijn gemaakt voor ontwikkeling van deze locatie. Dit betekent dat de gemeente Almere geen planologische medewerking zal verlenen aan verwerving van deze locatie ten behoeve van realisatie van nieuwe natuur.

Toelichting/Aandachtspunten

De bovenstaande conclusie neemt niet weg dat wellicht een tijdelijke invulling als natuur denkbaar is. Er wordt dan geen toekomstbestendige natuur gerealiseerd, vanwege het op voorhand tijdelijke karakter, maar het plangebied kan mogelijk wel enige jaren dienst doen als tijdelijk gebied voor de natuur compensatieopgave moeras. Dat kan nuttig zijn indien andere (stedenbouwkundige) plannen meer tijd nodig hebben. Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er daarnaast op dat de gemeente Almere deze locatie mogelijk kan benutten als compensatie indien elders in de stad het verhard oppervlak toeneemt. Het waterschap wil als watertoetsers/vergunningverlener betrokken worden bij verdere uitwerking van dit plan.

Bij dergelijke braakliggende terreinen zijn eigenaar en ontwikkelaar vaak huiverig voor tijdelijke ontwikkeling van hogere natuurwaarden, omdat deze door strikte juridische natuurbeschermingsbepalingen een ontwikkeling naar de uiteindelijke bestemming kan hinderen. Daarbij kan gewezen op de Beleidslijn Tijdelijke Natuur van het ministerie en de mogelijkheid van een ontheffing Flora- en faunawet op voorhand voor de uiteindelijke ruimtelijke ingreep waarbij de natuur weer verloren gaat.

In dit soort gebieden zijn ook altijd aspecten zoals veiligheid (verdrinkinggevaar kleine kinderen) en gezondheid (muggen) van belang.

Het plangebied heeft thans al bepaalde ('hogere') natuurwaarden (met name orchideeën en paddenstoelen, ook enkele broedvogels) en is ook vrij toegankelijk is voor wie er struinen wil. De extra biodiversiteit bij herinrichting en beheer kan beperkt maar waardevol zijn. Datzelfde geldt voor meerdere binnenstedelijke groene zones. Leidraad daarvoor kan het Ecologische Masterplan van Almere zijn.

De indiener heeft aangegeven niet zelf het projectidee te willen uitwerken. Dat betekent andere partijen het idee zouden moeten adopteren. Te denken valt aan Landschapsbeheer Flevoland, Het Flevo-Landschap of Stad en Natuur Almere.

Beoordelingsrapport ZFL23 Noorderwold

Indiener: Stichting Het Flevo-Landschap en ERF BV

Ondersteund door: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Het Flevo-landschap en ERF (Exploitatie Reservegronden Flevoland) dienen samen een project in dat natuur, landbouw en stad bij elkaar brengt. De ambitie is om een gastvrij gebied te maken waar bezoekers het beste wat natuur en landbouw in Flevoland voortbrengen kunnen ervaren. Gestreefd wordt naar een gebied dat bestaat uit minimaal 250 ha vitale en beleefbare natuur en 500 tot 750 ha biologische landbouw voor de stad. Gezamenlijk zal het gebied een Flevolandse stadsrand van de 21e eeuw vormen, waar functies zich met elkaar verweven. De landbouw is op de stad gericht en zal passend bij de schaal en het landschap van Flevoland zijn en ook zeer innovatief zijn. Uitgangspunt is biologische landbouw met veel aandacht voor natuurlijke bescherming in de vorm van singels, struwelen en akkerranden. Het gebied ligt langs de A6, ruwweg tussen Adelaarswegtracé en knooppunt A6-A27. Het vormt als het ware een groen kruispunt: het verbindt de natuur van de Almeerderhout via Weteringbos en Kotterbos met de Oostvaardersplassen, maar ook de mensen van het landelijke stadsdeel Oosterwold met het stadsdeel Almere-Buiten.

In Noorderwold zullen in elk geval nieuw worden gerealiseerd: kleimoeras met open water, rietland en wilgenbos: 100 ha natte graslanden en drogere kruidenrijke graslanden, deels geschikt als kiekendiefferageergebied; 70 ha houtwallen en struweel; 30 ha gevarieerd loofbos met o.a. boomgaarden en 50 ha bosweiden.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Aandachtspunten:

Het idee past in de visie Stadslandschap Oosterwold en de wens van Almere om vormen van stadslandbouw dicht bij de stad te realiseren. Het idee lijkt deels te liggen in het plangebied van Oosterwold. Dat zou betekenen dat aan de eisen van een landschapskavel moet worden voldaan. Dit betekent dat ook een percentage rood gerealiseerd moet worden. Deze combinatiemogelijkheden zijn in deze fase nog niet uitgewerkt, maar dat is in de volgende fase wel nodig, samen met de Gebiedsregisseur Oosterwold. Dit kan draagvlak voor het idee creëren. Naast erfpacht is ook de eigendomssituatie van belang. Binnen Oosterwold lijken er ook raakvlakken te zijn met de Eemvallei. Of de totale omvang inpasbaar is onder de structuurvisie Oosterwold, moet worden geanalyseerd.

Er zijn diverse rode initiatiefnemers in Oosterwold die zoeken naar mogelijkheden om hun vereiste groen in te vullen. Hier ontstaan ongetwijfeld kansrijke rood/groen combinaties. Ook combinaties met (soms locatie-onafhankelijke) concepten als ZFL25, ZFL27, LO01 of LO13 zijn denkbaar.

Dit project biedt op integraal niveau zicht op een multiplier van 1: 3 tot 1:4 als we ervan uitgaan dat naast 250 natuur tevens een multifunctioneel aantrekkelijk

recreatielandschap wordt gecreëerd van in totaal 750-1.000 ha. De 250 ha natuur passen binnen het programma Nieuwe Natuur, maar de landbouwgronden moeten langs andere weg verkregen worden.

Een kern van 250 ha vitale en beleefbare natuur met 40 hectare open water zal een specifieke Flevolandse meerwaarde opleveren voor biodiversiteit en (inter)nationale waarden, in kwaliteit mogelijk vergelijkbaar met Lepelaarplassen, in toegankelijkheid vergelijkbaar met Noorderplassen en Wilgenbos. Ook biedt het plan in potentie ruimte voor moeras- en boscompensaties. Er lijken mogelijkheden aanwezig (een deel van) de kiekendiefcompensatie onder dit plan te brengen.

De rode cirkel op de plankaart lijkt veel kleiner dan de genoemde 800 tot 1000 en zelfs dan de 250 hectare van de natuurkern.

De genoemde verbinding naar Ooievaar en Lepelaarplassen is niet bestaand en wordt ook niet gerealiseerd door een planontwikkeling binnen de rode cirkel, dus op dit punt kan niet worden onderschreven dat de EHS er robuuster van wordt. Gaarne verduidelijken.

Niet is benoemd wat de opbrengst van de biologische landbouw door BV Erf voor de biodiversiteit of andere ecologische componenten gaat zijn. Biologische teelt is geen garantie voor optimale ontwikkelingsmogelijkheden biodiversiteit, zelfs niet voor louter akkergebonden waarden. Het zal meer overtuigen indien voor de toekomstige teeltplannen van Erf een referentiebeeld wordt gegeven.

Het plan wil een multifunctioneel landgoed ontwikkelen, met ruimte voor veel biologische landbouw. Het concept heeft in potentie innovatieve aspecten en daardoor mogelijk ook raakvlakken met thema's van de Floriade Almere 2022.

Of het landgoed bedrijfseconomisch haalbaar is, dient nader te worden onderzocht. Ook het regionaal economisch effect moet worden gezien. Flevoland heeft nu ruim 7000 ha biologische landbouw. Het voorstel betekent een toename van 10%. Wat betekent deze toename voor gevestigde biologische telers? Kan het de concurrentiepositie van reeds gevestigde telers schaden? Ook is (nog) niet duidelijk of er, naast stichting ERF, andere agrarisch ondernemers belangstelling hebben om te participeren. Hoe ziet de businesscase er uit? Het lijkt zinvol om contact te leggen met Stichting Biologische Landbouw Flevoland (SBLF) om hun rol in deze te onderzoeken.

Er is nog onvoldoende informatie om de waterhuishoudkundige aandachtspunten te kunnen beoordelen. Gaat het hier om ruiling en concentratie van de percelen van stichting ERF of om uitbreiding van het areaal biologische landbouw?

Afhankelijk van de inrichting kan archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

Het projectidee richt zich voor een groot deel op transformatie van landbouw in de regio, wat buiten de scope van het programma nieuwe natuur ligt. Stapeling van regelingen (GLB vergroening) is een risico dat moet worden geanalyseerd.

Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat dit projectidee in of nabij een bodemdalingsgebied ligt en wil als vergunningverlener/watertoetser bij de verdere uitwerking van dit projectidee betrokken worden.

Beoordelingsrapport ZFL24: Gouden rand Pampushout

Indiener: Stichting Het Flevo-Landschap

Betrokkenen: gemeente Almere, ministerie EZ, RVOB, waterschap Zuiderzeeland, provincie Flevoland

Korte samenvatting van het projectidee:

De Pampushout is een relatief jong bosgebied in Almere. Het bos is in transitie van polderbos naar stadsbos, het recreatief gebruik groeit. Het Ontwikkelingsplan Pampushout-Zuid ligt gereed voor uitvoering, inclusief een financieringsplan. De totale begroting bedraagt 6 miljoen euro. De missing link in het Ontwikkelingsplan is nog de grondverwerving voor een gouden rand, waarvoor nog geen financiering beschikbaar is.

De kwaliteit van de Pampushout kan voor zowel natuur als mens sterk winnen bij de aanleg van een gouden rand, een strook wetland langs de westelijke zijde van de Pampushout. Hiervoor is in totaal verwerving en inrichting van 13 hectare grond nodig. Het Flevo-landschap en de gemeente Almere willen deze gouden rand aanleggen aan de noordzijde van de Pampushout-Zuid (8 hectare) en aan de zuidwestzijde van Noorderplassen-West (5 ha).

De gouden rand en de Ecozone Pampus bestaan vooral uit een continue watergang met rietkragen en brede oeverstroken, moerasgebieden, plassen, poelen, ruigtes en bosschages. Het verbinden is ecologisch gezien van groot belang om brongebieden voor plant- en diersoorten met elkaar te verbinden. De gouden rand zal zelfstandig leefgebied kunnen vormen voor moerassoorten als bever en ringslang, maar bij goede waterkwaliteit ook voor de otter. Indien in de winter de rietkragen door kwel deels open blijven, kunnen ook soorten die voorkomen in de Lepelaarplassen worden verwacht zoals roerdomp, woudaap, waterral en snippen zich in het gebied vestigen. Een bijzondere kans is er voor de purperreiger.

Hoofdconclusie:

Het projectidee past binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en verdient het om verder uitgewerkt te worden. Hierbij moet nader worden ingegaan op de twaalf criteria van de door de provincie opgestelde meetlat.

Aandachtspunten:

Het plan biedt weinig ruimte voor de natuurcompensatieopgaven, voor kiekendieven is het zeker geen foerageergebied. Kan compensatie bos of moeras onderdeel worden van dit plan? Het Waterschap Zuiderzeeland wijst er op dat het wellicht interessant is voor de gemeente Almere om bij dit projectidee aan te haken door hier compensatie te realiseren van toename van verhard oppervlak bij andere ontwikkelingen in de stad. Het waterschap wil als watertoetsers/vergunningverlener betrokken worden bij verdere uitwerking van dit plan.

Pampushout is één van de drie prioritaire deelgebieden in het project Groenblauw Casco van Almere. Daarbij geldt als uitgangspunt dat 50% van de kosten worden gefinancierd uit grondexploitaties en de overige 50% uit innovatieve verdienmodellen.

Het Ontwikkelingsplan Pampushout-Zuid ligt gereed voor uitvoering, inclusief een financieringsplan. Het Flevo-landschap, de gemeente Almere en het Rijk hebben hiertoe afspraken gemaakt. De totale begroting bedraagt €6 miljoen. Het ontwikkelingsplan mist een dekking voor begrotingspost grondverwerving van de gouden rand. Gaat indiener uit van aankoop tegen agrarische waarde en inrichting voor een bedrag van €1- 1,5 mln? In dat geval is sprake van een financiële multiplier van 1 : 4 tot 1 : 6.

Een investering van 13 hectare natuur betekent een impuls voor bos- en recreatiegebied van in totaal zo'n 525 hectare en meerdere stadsdelen. De aanleg van de gouden rand van de Pampushout-Zuid is voorzien in de periode van 2016-2021.

Wat is de betekenis is van het onttrekken van 13 ha grond aan de toekomstige bouwlocatie Almere Pampus voor de toekomstige grondexploitatie: wordt die slechter doordat minder bouwgrond resteert of wordt die beter doordat de waarde van huizen zal stijgen? Uit een ambtelijk overleg met de gemeente Almere is gebleken dat de gemeente de kwaliteitsimpuls van dit projectidee waardeert, maar nog niet de conclusie heeft getrokken dat het dit projectidee ondersteunt, vanwege de mogelijke consequenties voor de toekomstige grondexploitatie van Almere Pampus. Bij de verdere uitwerking van het projectidee zal duidelijk moeten worden of de gemeente Almere het idee steunt en (planologische) medewerking wil verlenen aan realisatie ervan.

Met het plan lijkt enige stapeling van regelingen en verplichtingen op te kunnen treden. De gouden randen zouden ook gerealiseerd kunnen worden vanuit rode ontwikkelingen en daar zijn eerder al afspraken over gemaakt. Gaarne toelichten hoe de scheiding gelegen is.

Afhankelijk van de inrichting kan archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

Beoordelingsrapport ZFL25: Voedselbos Almere

Indiener: Natuur en Milieu Flevoland

Ondersteund door: De Waard, Eetbaar landschap en Stichting Urgenda.

Korte samenvatting van het projectidee:

Voor het Voedselbos in Almere is zo'n 5 tot 10 hectare nodig, bij voorkeur grasland of loofbos waar gedund mag worden. De voorkeur gaat uit naar Almere Oosterwold, waar individuele opgaven voor groenaanleg gecombineerd kunnen worden. Voor het ontwerp van een voedselbos kan gebruik worden gemaakt van nationale en internationale kennis en ervaring met permacultuur, polycultuur en agroforestry.

Na ontwerp en aanleg van een voedselbos duurt het 3 à 4 jaar voordat de eerste 'vruchten' (noten, fruit, etc.) kunnen worden geoogst. Op percelen die worden ingezaaid met 1-jarige gewassen kan sneller worden geoogst.

Het Voedselbos is een nieuwe manier van natuurbeheer: door de opbrengsten van de aanwezige, extensieve gewassen worden de ecologische, educatieve en recreatieve functies gefinancierd. De oogsten uit het Voedselbos worden lokaal afgezet om transport te beperken en stedelijke binding te versterken. Het Voedselbos levert daarnaast nog andere ecosysteemdiensten, zoals CO₂-opvang, klimaatadaptatie en lucht-, water- en bodemzuivering.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. In het projectidee is nog niet duidelijk of hiervan sprake zal zijn. Indien dit wel de bedoeling is, dan past het projectidee binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur en kan het verder uitgewerkt worden. De indiener moet daarbij nader ingaan op de twaalf criteria van de meetlat.

Indien het een vorm van stadslandbouw betreft, dan verdient het aanbeveling om te verkennen of het idee gecombineerd kan worden met andere projectideeën, zoals ZFL23 of OFL15, of in andere projectideeën kan opgaan ('adoptie').

Aandachtspunten:

Vooralsnog is niet zichtbaar hoe planologisch te bestemmen natuur ontstaat en daarmee is het plan wellicht moeilijk verenigbaar met de uitgangspunten van het provinciale programma. Zeker bij inbreiding in bestaand loofbos is een opgave aan te tonen hoe dat te beschouwen kan zijn als nieuwe natuur en niet een plan voor bestaande natuur.

Het projectidee past binnen de visie Oosterwold en binnen de local-for-local ambities van de Floriade agenda. Daarom lijkt het nuttig om verder te verkennen hoe dit idee gerealiseerd kan worden. Het is denkbaar dat daarbij aansluiting wordt gezocht bij andere projectideeën, zoals Kop op het Horsterwold van Staatsbosbeheer (ZFL12) het Noorderwold van Het Flevo-landschap (ZFL23) of de projectideeën van de Gebiedsregisseur Oosterwold (ZFL17) of Staatsbosbeheer (ZFL16) voor de Eemvallei.

Het projectidee betreft ogenschijnlijk gedeeltelijk nieuwe natuur, maar lijkt evengoed te kwalificeren als een vorm van stadslandbouw. Het is de moeite waard om samen met de Gebiedsregisseur Oosterwold te bezien of het als combinatie van stadslandbouw met aandacht voor hogere natuurwaarden op een landschapskavel in Oosterwold gerealiseerd kan worden.

In het projectidee worden alleen voorbereidingskosten en inrichtingskosten vermeld, maar geen verwervingskosten van de genoemde 5 – 10 ha.

Het plan maakt nog niet inzichtelijk welke ecologische waarden gaan worden nagestreefd, het lijkt vooral te gaan om beleving van functionele (agrarische) natuurwaarden. Kan iets toegelicht over de biodiversiteitsverbetering?

Beoordelingsrapport ZFL26: Stadsboerderij en melkgeitenbedrijf

Indiener: Rob en Lenni Verduijn

Betrokkenen: Staatsbosbeheer, Stadslandgoed De Kempmaan

Korte samenvatting van het projectidee:

De fam. Verduijn heeft een biologisch akkerbouw bedrijf aan het Priempad in Zeewolde en bezit tevens een perceel van ca. 7 ha landbouwgrond, gelegen aan het Kempmaanpad achter het landgoed 'De Kempmaan' in Almere.

Deze grond aan het Kempmaanpad is goed tot meerwaarde te brengen voor burger en natuur in samenwerking met Staatsbosbeheer en het landgoed 'De Kempmaan'. Daarom stelt de familie Verduijn voor om deze 7 hectare te ruilen voor grond elders in Flevoland.

Daarnaast heeft de fam. Verduijn interesse om samen met andere belangstellende partijen een stadsboerderij op te zetten. Zij denkt daarbij aan een melkgeitenbedrijf. Dit trekt veel burgers, er kan veel over verteld worden en heeft een mooie levende uitstraling in het gebied.

Hoofdconclusie:

Het programma Nieuwe Natuur is gericht op inrichting van nieuwe natuur die ook bestemd wordt als natuur. In het projectidee is nog niet duidelijk of hiervan sprake zal zijn. Een stadsboerderij is nog steeds een agrarische onderneming. Indien dat de bedoeling is, dan past het projectidee in beginsel niet binnen de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur. Dan kan het nog steeds nuttig zijn om de mogelijkheden van agrarisch natuurbeheer of het GLB pijler 1 te onderzoeken.

Dit neemt niet weg dat door ruiling van 7 hectare aangrenzend aan de Almeerderhout een mogelijkheid kan ontstaan om dat gebied robuuster te maken. met de projecten een samenhangend projectidee kan ontstaan met synergievoordelen. Dit idee zou samen met de gemeente Almere, de gebiedsregisseur Oosterwold en/of Staatsbosbeheer verkend kunnen worden.

Aandachtspunten:

Het projectidee lijkt uit twee ideeën te bestaan die niet noodzakelijkerwijs verbonden hoeven te zijn.

Enerzijds is men bereid 7 ha grond nabij het stadslandgoed te ruilen tegen 7 ha landbouwgrond elders. Het is de moeite waard deze mogelijkheid te verkennen, als onderdeel van een versterking van Almeerderhout.

Daarnaast stelt men voor een stadsboerderij of melkgeitenbedrijf te starten. Dit is een landbouwkundige en recreatieve onderneming. Dat staat in beginsel los van het programma Nieuwe Natuur.

Beoordelingsrapport ZF 27: stadsrandnatuur

Indiener: Sebastiaan Kraaijeveld en Ecogroen Advies

Betrokkenen: (relatie met ZFL23, ZFL16 en ZFL17)

Korte samenvatting van het projectidee:

De stadsrand van Almere biedt gelegenheid om het stedelijk met het landelijk gebied te verbinden en tevens aan te sluiten met bestaande natuurgebieden. Het gebied wordt in een geleidelijke graduatie van stad – park – natuur ingericht. Hoe verder we van de stad raken hoe dieper we de natuur ingaan en hoe natuurlijker het wordt. In het geheel ontstaat er een overgang van stedelijk gebied naar ‘wildernis’. Dicht bij de stad wordt een gecultiveerde groenzone aangelegd. De tussenzone heeft een meer parkachtig karakter. In de meest natuurlijke zone worden natuurlijke processen gestimuleerd en geleidelijke overgangen van ecosystemen gerealiseerd. Hiervoor is gekozen om zowel de biodiversiteit als de esthetische waarde te stimuleren. Deze zonering biedt extra kansen voor variatie en daarmee belevingswaarde, educatie en overige praktische voordelen.

Hoofdconclusie:

Het gaat niet om een concreet projectidee voor nieuwe natuur, maar veeleer om concepten gericht op ontwikkeling van beheer en verdienmodellen. Die concepten zijn interessant. Het lijkt de moeite van verkennen waard of het concept als onderdeel van andere projectideeën van o.a. de gemeenten of natuurbeheerders gerealiseerd zou kunnen worden (‘adoptie’). Denk bijvoorbeeld aan het projectidee ZFL23 van het Flevo-landschap of de verschillende projectideeën voor de Eemvallei (ZFL16-18). Aan de indiener wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen. Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindieners(s).

Aandachtspunten:

Water wordt niet genoemd. De ingetekende locatie is een bodemdalingsgebied, zodat aanleg van natuur daar zou kunnen bijdragen aan het oplossen van de wateropgave.

Afhankelijk van de inrichting kan archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

Dit plan op hoofdlijnen wil vooral inpasbare natuur realiseren, voor de volledige 800 ha in zuidelijke Flevoland. Of (inter)nationale doelen, biodiversiteit en robuuste EHS met dit plan vooruit gaan is vanwege het globale karakter niet exact te bepalen. Wel kan gesteld dat (inter)nationale doelen en robuustheid van EHS voor het aspect voortbestaan van zeldzame, bedreigde en kwetsbare planten en dieren minder samengaan met inpasbare natuur wanneer het menselijke gebruik te intensief wordt. Vanwege de lange lijst inverdienmogelijkheden ontstaat de indruk dat het doel van dit plan ook is om zeer veel activiteiten in te passen.

Het voorgestelde plangebied wordt door provincie en andere partijen (Almere, Staatsbosbeheer) ook gezien als een groen-blauwe ontwikkelzone met natuurlijke functies in de denkrichtingen inpasbaar en bruikbaar.

Er is in het plan geen realisatie van compensatie uitgewerkt. Die is echter ook niet op voorhand uitgesloten.

Beoordelingsrapport ZFL28: Vitura

Indiener: Vitura BV

Betrokkenen: -

Korte samenvatting van het projectidee:

Vitura zet zich in voor behoud en herstel van menselijke vitaliteit door mensen met stressklachten actief in contact te brengen met natuur. Een eerste vestiging in Brabant wordt geopend. Rond 2017 is een mogelijke nieuwe vestiging nabij de Randstad in een Flevolands natuurgebied een mogelijkheid.

Hoofdconclusie:

Het programma richt zich op de realisatie van nieuwe natuur in Flevoland. Deze ondernemer overweegt zich over enkele jaren in Flevolandse natuur te vestigen. Het idee sluit aan bij de kijkrichtingen ‘beleefbare natuur’ en ‘inpasbare natuur’. De ondernemer kan zich in beginsel zowel in bestaande, volwassen natuur vestigen als in nog te ontwikkelen natuur. Omdat het projectidee op zichzelf geen nieuwe natuur betreft, maar het gebruik maken van natuur, is het niet mogelijk het idee zelfstandig binnen het programma uit te werken.

Het is echter wel een waardevolle ‘bijvangst’ van het programma Nieuwe Natuur om te weten dat deze ondernemer overweegt zich in Almere te vestigen. Het is de moeite van verkennen waard of het idee als onderdeel van andere projectideeën van o.a. de gemeenten of natuurbeheerders (in bestaande dan wel in nieuw te ontwikkelen natuur) gerealiseerd zou kunnen worden (‘adoptie’). Aan de ondernemer wordt geadviseerd om samenwerkingsmogelijkheden met dergelijke partijen te verkennen. Het initiatief hiervoor ligt bij de projectindieners. Daarbij wordt opgemerkt dat het idee qua thematiek ook raakvlakken heeft met projectidee OFL03, Slow Life op landgoed Roggebotstaete in Dronten.